

ÅRSRAPPORT 2022

SpareBank 1 Gruppen

INNHold

Styrets årsberetning	3	Note 22 Inntekter og kostnader fra finansielle eiendeler og gjeld	71
Resultatregnskap	14	Note 23 Leieavtaler	72
Utvidet resultat	15	Note 24 Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	73
Balanse	16	Note 25 Verdsettelseshierarki	75
Endring i egenkapital	18	Note 26 Verdipapirer til virkelig verdi	78
Kontantstrømoppstilling	20	Note 27 Obligasjoner målt til amortisert kost	79
		Note 28 Virkelig verdi på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	79
Noter		Note 29 Investeringer i datterselskaper	81
Note 1 Generell informasjon	21	Note 30 Investeringer i tilknyttede selskap	81
Note 2 Regnskapsprinsipper	21	Note 31 Investeringseiendommer	83
Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende regnskapsprinsipper	42	Note 32 Eiendom, anlegg og utstyr	86
Note 4 Segmentinformasjon	44	Note 33 Goodwill	87
Note 5 Solvens II	45	Note 34 Andre immaterielle eiendeler	88
		Note 35 Driftskostnader	89
Risikonoter		Note 36 Skatt	89
Note 6 Finansiell risikostyring	47	Note 37 Lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte	91
		Note 38 Vesentlige transaksjoner med nærstående parter	92
Markedsrisiko		Note 39 Antall ansatte og årsverk	93
Note 7 Markedsrisiko knyttet til renterisiko	55	Note 40 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	93
Note 8 Markedsrisiko knyttet til valutarisiko	55	Note 41 Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	93
Note 9 Finansielle derivater	56		
		Øvrige noter	
Forsikringsrisiko		Note 42 Eierstruktur	94
Note 10 Forsikringsrisiko i livsforsikring	57	Note 43 Hendelser etter balansedagen	94
Note 11 Forsikringsrisiko i skadeforsikring	60	Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	95
		Revisjonsutvalget	98
		Risikoutvalget	99
		Godtgjørelsesutvalget	100
Kredittrisiko			
Note 12 Kreditteksponering for hver interne risikorating	62		
Note 13 Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantestillelser	63		
Note 14 Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån og premieinntekter	63		
Likviditetsrisiko			
Note 15 Gjenværende kontraktmessig løpetid på finansielle forpliktelser	64		
Resultat og balansenoter			
Note 16 Netto premieinntekter forsikring	65		
Note 17 Netto forsikringsytelser og erstatninger for egen regning	66		
Note 18 Forsikringsforpliktelser i livsforsikring	67		
Note 19 Forsikringsteknisk avsetning i skadeforsikring	79		
Note 20 Fordring på reassurandør	71		
Note 21 Fordring på forsikringstaker	71		

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2022

SpareBank 1 Gruppen

VIRKSOMHETEN I 2022

- Konsernresultat før skatt i 2022 ble 1.399 (4.105) mill. kroner¹. Annualisert egenkapitalavkastning etter skatt ble 7,6 (21,9) %. Resultatsvekkelsen skyldes i all hovedsak svake finansmarkeder, en normalisering av skadeprosenter på produktene Reise og Motor Privatmarked, samt flere storskader og tre stormer.
- SpareBank 1 Forsikring AS hadde et resultat før skatt på 68 (894) mill. kroner. Resultatet etter skatt ble 53 (778). Svake finansmarkeder og negativ verdiutvikling i selskapets eiendomsportefølje førte til et vesentlig svakere renteresultat enn i 2021.
- Fremtind konsern leverte et resultat før skatt på 1.078 (3.085) mill. kroner. Resultat etter skatt ble 800 (2.386) mill. kroner. Resultatet for 2022 bærer preg av normaliserte skadeprosenter, tre stormer, flere store branner og krevende finansmarkeder.
- SpareBank 1 Factoring AS fikk et resultat før skatt på 97 (72) mill. kroner. Resultat etter skatt ble 73 (54) mill. kroner. Selskapets egenkapitalavkastning var 13,7 % (12,3 %).
- Modhi Finance AS ble fraregnet 1. oktober 2022 og fra samme tidspunkt ble SpareBank 1 Gruppen AS eier av 50 % i Kreditor AS. Resultat før skatt i Modhi Finance konsern frem til 30. september 2022 utgjorde 50 (181) mill. kroner. I forbindelse med fraregningen av Modhi Finance AS oppstod det en konserngevinst på 382 mill. kroner.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom sine datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, personforsikring, pensjon, factoring og folkefinansiering.

SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø, og konsernets primærmarked er Norge. I årsberetningen benyttes SpareBank 1 Gruppen AS eller selskapet om holdingselskapet, og SpareBank 1 Gruppen eller konsern om konsernet.

SpareBank 1 Gruppen AS og konsernet avlegger regnskap i tråd med EU-godkjent IFRS-standard (International Financial Reporting Standards).

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat etter skatt på 1.137 (3.250) mill. kroner. Samlet forvaltningskapital for SpareBank 1 Gruppen var 121 (124) mrd. kroner per 31. desember 2022.

Fallet i forvaltningskapital skyldes lavere verdier på verdipapirporteføljene.

SpareBank 1 Gruppen – resultater og nøkkeltall:

Mill. kroner	2022	2021
Andel resultat fra datterselskapene før skatt:		
- SpareBank 1 Forsikring AS	68	893
- Fremtind Forsikring konsern	1 078	3 085
- ODIN Forvaltning konsern*		70
- SpareBank Forvaltning AS		-5
- SpareBank 1 Factoring AS	97	72
- Modhi Finance konsern**	50	181
- SpareBank 1 Spleis AS	-13	-19
- Konsernjusteringer	-20	-25
Sum resultat datterselskaper før skatt	1259	4253
Kostnader morselskapet	-107	-100
Netto finans morselskap	-103	-61
Gevinst/tap ved salg av verdipapirer**	382	
Tilknyttet selskap og fellekontrollert virksomhet	-33	13
RESULTAT FØR SKATT	1 399	4 105
Skattekostnad	-262	-855
RESULTAT ETTER SKATT	1 137	3 250
<i>Kontrollerende interessers andel</i>	857	2415
<i>Ikke-kontrollerende interessers andel</i>	280	835

* ODIN Forvaltning konsern ble fisjonert ut med virkning fra 1. mai 2021 til SpareBank 1 Forvaltning AS.

**Modhi Finance AS ble fraregnet 1. oktober. Resultatene er med frem til 30.09.2022. I forbindelse med fraregning av Modhi Finance oppstod en konserngevinst på 382 mill. kroner.

SpareBank 1 Gruppen er, som et forsikringsdominert finanskonsern, underlagt Solvens II-regelverket. Solvensmarginen per 31. desember 2022 på konsolidert nivå var 168 (155) % uten bruk av overgangsregler. Det er fastsatt et mål om en solvensmargin på 150 % på konsolidert nivå.

EIERSTYRING OG SELSKAPsledelse

Aksjene i SpareBank 1 Gruppen AS er ikke børsnotert, og selskapet hadde per 31. desember 2022 heller ikke børsnoterte obligasjonslån. Selskapet har en konsentrert eierstruktur, og aksjene er ikke gjenstand for regelmessig omsetning. SpareBank 1 Gruppen AS var per 31. desember 2022 eid av SpareBank 1 Nord-Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), SpareBank 1 Østlandet (12,4 %) samt Landsorganisasjonen i Norge (LO) og forbund tilknyttet LO (samlet 9,6 %). Alle aksjeeiere og aksjeeiergrupperinger er representert i selskapets

¹ Tall i parentes angir beløpet eller prosenten for 2021.

styre enten direkte eller indirekte. Det er løpende og god kontakt med alle aksjeeiere og aksjeeiergrupperinger i selskapet. Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har drøftet «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», og sluttet seg til denne der den gir føringer som er aktuelle og relevante for et selskap som ikke har aksjer notert på børs, og hvor aksjene heller ikke er gjenstand for regelmessig omsetning.

Styrets samlede redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse er inntatt i årsrapporten for 2022.

LEDELSEN

Rollen til SpareBank 1 Gruppen AS er å se til at den samlede virksomheten i konsernet er organisert og drives på en forsvarlig måte. I tillegg til at morselskapet forvalter eierinteressene i datterselskapene leverer morselskapet også støttetjenester til datterselskapene. Sigurd Aune er administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS

OPPLYSNING OM GODTGJØRELSE

Opplysninger om godtgjørelse til administrerende direktør, og styret fremgår av regnskapets note 37, og opplysninger om godtgjørelse til revisor fremgår av note 35.

UTBYTTEPOLITIKK

SpareBank 1 Gruppen AS har som mål å utbetale 60-70 % av overskuddet på konsolidert nivå som netto utbytte. Ved fastleggelse av utbytte for SpareBank 1 Gruppen AS skal det legges vesentlig vekt på at man har en tilfredsstillende solvensmargin i selskapet og konsolidert for konsernet, basert både på gjeldende regelverk og de interne mål som er fastsatt av styret. I vurderingen av solvenssituasjonen skal det hensyntas kapitalbehov for fremtidig vekst i konsernet samt selskapets ORSA-beregninger og likviditetssituasjon.

Det er resultat etter skatt i morselskapet, SpareBank 1 Gruppen AS, som danner grunnlag for fastsettelse av størrelsen på utbyttet.

Styrets forslag til utbytte for 2022, som utbetales i 2023, vektlegger at konsernet vurderes å være tilstrekkelig kapitalisert.

FORRETNINGSOMRÅDER – RESULTATER OG NØKKELTALL

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Forsikring AS understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO-forbundene mot deres medlemmer og foreninger.

Hovedproduktene til selskapet er tjenestepensjon inkludert kollektive uføredeknninger, samt private pensjonsspareprodukter.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2022	2021
Risikoresultat netto	219	143
Administrasjonsresultat netto	-137	205
Renteresultat	-364	1 561
Vederlag for rentegarantien	49	44
RESULTAT FØR TILLEGGSAVSETNINGER	-233	1 953
Avsetning tilleggsavsetninger	353	-302
Resultat til kunder	-59	-1 104
Avkastning på finansielle eiendeler i selskapsporteføljen	2	406
Andre inntekter og kostnader	4	-59
Resultat før skatt	68	894
Skattekostnad	-15	-116
Resultat etter skatt	53	778

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et resultat etter skatt på 53 (778) mill. kroner. Svak avkastning på finansielle eiendeler og en svekkelse av administrasjonsresultatet er hovedårsakene til nedgangen i resultatet. Forvaltningskapitalen utgjorde 85 (87) mrd. kroner ved utgangen av 2022. Reduksjonen skyldes svak avkastning på finansielle eiendeler.

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 7.101 mill. kroner mot 6.356 mill. kroner i 2021. Dette tilsvarer en økning i premieinntektene på 11,7 %.

Netto risikoresultat utgjorde 219 (143) mill. kroner. Risikoresultatet til fripoliser ble 71 mill. kroner mot 65 mill. kroner forrige år. I 2022 ble 35 mill. kroner av dette resultatet avsatt til risikoutjevningfondet. Uførepensjon og innskuddsfritak i tjenestepensjon ga samlet et risikoresultat på 139 mill. kroner, hvorav 20 mill. kroner ble avsatt til risikoutjevningfondet

Administrasjonsresultatet ble minus 137 (205) mill. kroner. Det ble oppløst 270 mill. kroner av tidligere avsatt administrasjonsreserve i 2021. Administrasjonsresultatet, sett bort fra denne oppløsningen av reserve i 2021, var 72 mill. kroner svakere enn i 2021. Innføring av Egen Pensjonskonto (EPK) i 2. halvår 2021 medførte lavere gebyrinntekter i 2022 sammenlignet med året før for pensjonskapitalbevis. Samlede gebyrinntekter økte likevel med 2 % sammenlignet med året før. Driftskostnadene og provisjonskostnadene økte med til sammen 11 %.

Avkastningsresultatet (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) ble minus 364 mill. kroner, mot 1.561 mill. kroner året før. Pliktige renter utgjorde 455 mill. kroner. Oppløsning av tilleggsavsetninger dekket 353 mill. kroner av avkastningsunderskuddet. Vederlaget for rentegarantien utgjorde 49 mill. kroner, mot 44 mill. kroner

forrige år.

Selskapet oppnådde en verdijustert kapitalavkastning i kollektivporteføljen under ett på minus 2,3 (9,5) % i 2022, mens den bokførte kapitalavkastningen ble 0,4 (9,8) %. Verdijustert avkastning i de tre kollektivporteføljene for ordinær bestand, gammel individual bestand og for fripoliser og ytelsespensjon var henholdsvis minus 2,7 %, minus 1,4 % og minus 2,3 %. Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 0,1 %, 2,7 % og 0,1 %. I selskaps-porteføljen ble kapitalavkastningen 0,0 % i 2022, mot 6,4 % året før.

Selskapet fikk en skattekostnad på 15 mill. kroner (22,0 %) i 2022, sammenlignet med 116 mill. kroner året før. Hovedårsaken til avvik i selskapets skattekostnad sammenlignet med en normalskattesats for finansforetak på 25 %, var beregnet effekt av fritaksmetoden for aksjerelaterte investeringer i selskapsporteføljen og for den delen av slike investeringer i kollektivporteføljene hvor inntekten tilfaller selskapet (sjablongregelverket).

Selskapets solvensmargin per 31. desember 2022 var 157 % uten bruk av overgangsregler, sammenlignet med 161 % ved utgangen av 2021. Selskapets mål for solvensmarginen er 140-160%.

FREMIND FORSIKRING KONSERN

Fremtind Forsikring konsern er det ledende norske selskapet på salg av forsikring gjennom bank, til bankkunder og medlemmer av LO-forbund. Fremtind konsern består av Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS, Fremtind Service AS samt eiendomsdøtre og aksjer i felles kontrollert virksomhet.

SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA har eierandeler på henholdsvis 65 % og 35 % i Fremtind Forsikring AS.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2022	2021
Brutto opptjent premie	14 471	13 514
Brutto påløpne erstatninger	-9 466	-7 974
Gevinst /tap tidligere år	10	184
Brutto driftskostnader	-3 572	-3 300
Andre inntekter/kostnader	-80	77
Andre tekniske avsetninger	-100	-44
Forsikringsresultat	1 263	2 457
Netto finansinntekter	-165	618
Andre kostnader	-20	10
Resultat før skatt	1 078	3 085
Skattekostnad	-278	-699
Resultat etter skatt	800	2 386

Fremtind konsern leverte et resultat før skatt på 1.078 mill. kroner, mot 3.085 mill. kroner i 2021. Både forsikrings- og finansresultatet var betydelig svakere enn i 2021.

Resultatet etter skatt ble 800 (2.386) mill. kroner

Forsikringsresultatet ble 1.263 mill. kroner mot 2.457 mill. kroner i 2021. Svakere forsikringsresultat skyldes en normalisering av skadeprosentene for Motor PM og Reise som var unormalt lave i 2021 som følge av koronarestriksjoner. Forsikringsresultatet er også påvirket av to storbranner og økte naturskader.

Det ble inntektsført 10 (184) mill. kroner i avviklingsgevinster. Brutto skadeprosent var 65,4 % mot 57,6 % i 2021. Økningen i skadeprosenten forklares hovedsakelig med dyrere kaskoskader og noe høyere skadefrekvens på Motorproduktet, normalisering av reiseskader, samt storskader. Skader over 10 mill. kroner utgjorde 3,3 prosentpoeng av skadeprosenten, en økning på 2,3 prosentpoeng sammenlignet med 2021. Avviklingsgevinster har blitt redusert i løpet av året og bidro til en økning i skadeprosent.

Selskapets brutto premieinntekter ble 14.471 mill. kroner, tilsvarende en økning på 957 mill. kroner sammenlignet med 2021. Fremtind har hatt en vekst i premiebestand på 1.050 mill. kroner, hvorav privatmarkedet har hatt en vekst på 6,9 % og bedriftsmarkedet 13,8 %.

Fremtind Forsikring hadde en markedsandel på landbasert skadeforsikring på 14,8 (14,8) % ved utgangen av året, og 16,4 (16,3) % samlet for risikoforsikring.

Fremtind gikk inn i markedet for Boligselgerforsikring 1.1.2022 og distribuerer produktet gjennom meglerforetak i EiendomsMegler 1. Salget har vært i samsvar med mål og forventninger i det første året.

Fremtind er Norges nest største selskap innen privat skadeforsikring og hadde en markedsandel på 20,5 (20,4) % ved utgangen av 2022.

Brutto erstatningskostnader utgjorde 9.457 mill. kroner, noe som er en økning på 1.663 mill. kroner sammenlignet med 2021.

I 2022 inntraff det 8 storskader, med erstatningssum over 10 mill. kroner, for til sammen 267 (116) mill. kroner. For selvbærende ordninger er det reduksjon i snittskader.

Fremtind Forsikring konserns netto inntekter fra investeringer utgjorde minus 165 (618) mill. kroner. Aksjeporteføljen utgjorde 1.626 (1.563) mill. kroner ved utgangen av 2022, og ga en avkastning på minus 16,4 (26,4) %. Eiendomsporteføljen ga en avkastning på 1,7 (10,3) %.

Finansavkastningen ble -0,5 (3,8) %. Ved utløpet av året utgjorde investeringsporteføljen 22.034 (22.185) mill. kroner. Av dette utgjorde eiendeler i kollektivporteføljen i Fremtind Livsforsikring AS 7.632 (7.061) mill. kroner. Selskapets brutto driftskostnader utgjorde 3.571 (3.300) mill. kroner. Selskapets driftskostnader er sammensatt av interne driftskostnader og provisjoner til

distributørene. Totalt utgjorde avskrivninger av immaterielle eiendeler 273 mill. kroner ved utgangen av året.

Kostnadsprosenten økte fra 24,4 % i 2021 til 24,7 % i 2022.

Driftskostnadene er sammensatt av selskapets driftskostnader og provisjoner til distributørene.

Provisjoner til distributørene utgjorde 12,3 prosentpoeng av kostnadsprosenten, en økning i året på 0,5 prosentpoeng. Driftskostnadene utgjorde 12,4 prosentpoeng av kostnadsprosenten. Av driftskostnadene kan 1,9 prosentpoeng knyttes til avskrivning av immaterielle eiendeler oppstått i forbindelse med etablering av Fremtind.

Solvensmarginen per 31. desember 2022 var 196 (207) % for Fremtind Forsikring AS, uten bruk av overgangsregler.

SPAREBANK 1 FACTORING AS

SpareBank 1 Factoring AS har sin virksomhet innen administrativ og finansiell factoring, herunder også fakturakjøp og blocfactoring. Selskapet har sin forretningsadresse i Ålesund.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2022	2021
Netto rente- og provisjonsinntekter	150	124
Driftskostnader	-52	-50
Tap på utlån	0	-2
Resultat før skatt	97	72
Skattekostnad	-24	-18
Resultat etter skatt	73	54

SpareBank 1 Factoring AS oppnådde et resultat før skatt på 97 (72) mill. kroner. Resultatet etter skatt ble 73 (54) mill. kroner. Samlet forvaltningskapital er i løpet av 2022 økt med 551,0 mill. kroner, eller 22,0 %, til 3.053,4 mill. kroner. Økningen i forvaltningskapital skyldes høyere utlån. Selskapets egenkapitalavkastning ble i 2022 på 13,7 % (12,3 %).

SPAREBANK 1 SPLEIS AS

SpareBank 1 Spleis AS organiserer folkefinansiering ved å bidra til innsamling av midler til bestemte formål, eksempelvis klubber, foreninger og lag som har behov for penger til ulike tiltak.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2022	2021
Driftsinntekter	9,4	9,4
Driftskostnader	-23,0	-28,1
Driftsresultat	-13,6	-18,7
Netto finansinntekter	0,3	0,0
Resultat før skatt	-13,3	-18,7

Resultatet for 2022 ble minus 13,4 mill. kroner mot minus 18,7 mill. kroner i 2021. I 2022 ble det samlet inn 296 mill. kroner mot 243 mill. kroner året før. Selskapets inntekter i 2022 var 9,4 (9,4) mill. kroner. I forbindelse med Russlands invasjon av

Ukraina ble det besluttet å gjøre et særskilt unntak fra gjeldende prismodell. Innsamlinger til Ukraina-formål, startet før 1. september, ble ikke belastet med vanlig pris. Dette førte til at selskapets inntekter ble redusert med omlag 2,6 mill. kroner.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1 Gruppen AS fikk et resultat på 2.858 mill. kroner før skatt mot 766 mill. kroner i 2021. Morselskapets inntekter består i all hovedsak av utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene. I 2022 ble det regnskapsført en gevinst på 419 mill. kroner i morselskapet i forbindelse med fraregning av Modhi Finance AS i 4. kvartal.

SpareBank 1 Gruppen AS' eiendeler utgjorde 11.813 mill. kroner per 31. desember 2022 og består i all hovedsak av aksjer i datterselskaper og fordringer på kredittinstitusjoner.

Egenkapitalen består av innskutt kapital og opptjent egenkapital. Innskutt egenkapital i SpareBank 1 Gruppen AS var 3.251 mill. kroner per 31. desember 2022, mens samlet egenkapital utgjorde 6.727 mill. kroner.

SPAREBANK 1 GRUPPEN

Beholdningen av kontanter og kontantekvivalenter i konsernet er redusert med 1.114 mill. kroner i løpet av 2022 til 2.587 mill. kroner. I kontantstrømanalysen til SpareBank 1 Gruppen var det en økning fra operasjonelle aktiviteter med 954 mill. kroner i løpet av 2022, frigjøring av eiendeler og økning av gjeld. Når det gjelder investeringsaktiviteter var det en netto negativ kontantstrøm som hovedsakelig skyldes tilgang på immaterielle eiendeler og investeringseiendommer. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde -1.763 mill. kroner som følge av utbetaling av utbytte.

SpareBank 1 Gruppen hadde en samlet egenkapital ved årsskiftet på 14.800 mill. kroner, mot 15.142 mill. kroner ved utgangen av 2021.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret finner at forutsetningene for fortsatt drift er ivarett gjennom det fremlagte årsregnskapet for 2022 og resultatprognoser for 2023.

UTBYTTE

Styret foreslår at det for 2022 deles ut et samlet utbytte på 2.587 mill. kroner.

RISIKOFORHOLD

Virksomheten i SpareBank 1 Gruppen konsern er organisert i ulike forretningsområder gjennom datterselskaper. Det er store forskjeller i de enkelte datterselskapenes risikoprofiler. De viktigste risikoer konsernet er eksponert mot er markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko, kredittrisiko, eierrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko, konsentrasjonsrisiko, strategisk og forretningsmessig risiko.

Det vises til note 6 om finansiell risikostyring for en mer detaljert beskrivelse av den samlede risikostyringen, og oppfølging av ulike typer risiko i SpareBank 1 Gruppen konsern.

ANSVAR FOR RISIKOSTYRING, COMPLIANCE OG KONTROLL

Konsernstyret er ansvarlig for virksomhetens risikostyring og compliance. Selskapsstyrene har et ansvar for risikostyringen og compliance i eget selskap.

Ansvar for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til Chief Risk Officer (CRO). Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS.

Risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen konsern skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikre oppfyllelse av lovmessige kapitalkrav. Det er gjennomført en matriseorganisering av konsernets risikostyring med betydelig samarbeid mellom mor- og datterselskapene. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring.
- Optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi.
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.
- Et tilstrekkelig nivå på kjernekapital og solvensmargin ut fra valgt risikoprofil.
- Å sikre at konsernet til enhver tid oppfyller alle regulatoriske kapital- og solvensmarginkrav.

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS estimerer konsernets risikoprofil hvert kvartal. Minst en gang per år gjennomføres en mer helhetlig egenvurdering av konsernets samlede kapitalbehov. Formålet med risikoberegningene er overvåking av konsernets risikoeksponeringer, og vurdering av konsernets fremtidige kapitalbehov sett opp mot eiernes risikotoleranse. Risikoberegningene er videre knyttet opp mot etablerte likviditets- og beredskapsplaner.

Internkontrollen i konsernet er regulert i sentrale styringsdokumenter, men er i hovedsak definert som et linjeansvar. I samsvar med Solvens II forskriften, krav til styring og kontroll, og konsernets egne retningslinjer foretas det en årlig gjennomgang av risikoforhold i virksomheten. Som en del av denne prosessen utarbeides tiltaksplaner i alle enheter med rapportering til de respektive selskapsstyrer. Informasjon fra den selskapsvise rapporteringen aggregeres og rapporteres til konsernets styre. I tillegg gjennomføres også undersøkelser på tvers i konsernet i relasjon til IT, personopplysningsloven, hvitvaskingsloven, og andre sikkerhetsmessige forhold. SpareBank 1 Gruppen konsern har utkontraktert

internrevisjonen til EY AS. Gjennom dette får konsernet tilført økt kompetanse. Internrevisjonens virksomhet dekker også datterselskapene.

SAMFUNNSANSVAR

SpareBank 1 Gruppen AS er eid av sparebankene i SpareBank 1-alliansen og av LO. Virksomheten i SpareBank 1 Gruppen skal gjenspeile grunnfilosofien til sparebankene – bredt ansvar for bærekraftig samfunnsutvikling – og medvirke til et ordnet og trygt arbeidsliv.

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen tilbyr et bredt spekter av finansielle produkter og tjenester. Denne tjenesteproduksjonen skal være bedriftsøkonomisk lønnsom over tid. Samtidig skal den være samfunnsnyttig i bred forstand.

SpareBank 1 Gruppen søker å redusere sitt miljøfotavtrykk og samtidig støtte opp under en grønn omstilling. Gjennom interne operasjoner, innkjøp og egne produkter har SpareBank 1 Gruppen effekt på mennesker, miljø og samfunn. Å være en positiv bidragsyter til bærekraftig omstilling forutsetter et langsiktig perspektiv og at det stilles krav utover lovgivningen som finansmarkedet er underlagt.

SpareBank 1 Gruppen opplever at interessentene har økte forventninger til hvordan virksomheten skal bidra til bærekraftig omstilling. Det stilles også stadig høyere krav til rapportering og åpenhet rundt bærekraftig virksomhetsstyring. Bærekraft håndteres ulikt i datterselskapene. Tilnærmingen blir påvirket av det enkelte selskapets struktur og produkter.

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt retningslinjer for ESG. Disse er gjort gjeldende for både morselskapet og samtlige datterselskaper – med åpning for tilpasning til hvert selskaps forretningsmodell.

BÆREKRAFT I SPAREBANK 1 GRUPPEN

SpareBank 1 Gruppens arbeid med bærekraft og fokusområder er tilpasset hvert selskaps forretningsmodell og virksomhet. Fokusområdene som omfatter konsernets virksomhet består grovt sett av skadeforebygging, reparasjoner og gjenbruk, kapitalforvaltning og eget hus.

Skadeforebygging

Siden alle skader er sløsing med ressurser, arbeides det med målrettede tiltak for å unngå skader. Fremtind Forsikring jobber i denne sammenheng aktivt for å fremme skadeforebygging. Fremtinds forebyggingstjenester skal bidra til at det oppstår færre skader blant selskapets kunder. Færre skader vil igjen redusere behovet for råmaterialer samtidig som det bidrar til å hindre avfall.

Reparasjoner og gjenbruk

Selv om Fremtind Forsikring jobber aktivt med skadeforebygging, vil det likevel oppstå skader. I fjor erstattet Fremtind Forsikring skader for godt over 7 milliarder. Hvordan en bruker disse betydelige summene, har også effekt. Fremtind Forsikring søker aktivt etter muligheter for å reparere og gjenbruke fremfor å kjøpe nytt, hvor det også stilles krav til leverandørene som det kjøpes fra. Sirkulær forsikring vurderes i denne sammenheng som et viktig satsingsområde for Fremtind Forsikring.

Kapitalforvaltning

Bærekraft er godt integrert i konsernets investeringsvirksomhet. Arbeidet er basert på internasjonalt anerkjente prinsipper for ansvarlig forvaltning, herunder FN sine prinsipper for ansvarlige investeringer (UNPRI) og FNs Global Compact. SpareBank 1 Gruppens investeringsvirksomhet benytter i stor grad eksterne leverandører i forvaltningen. Krav til forvalterne og systematisk oppfølging av disse, er derfor et viktig virkemiddel i den sammenheng. Bærekraftvurderinger inngår, på linje med andre finansielle faktorer, i investeringsbeslutninger. Det vurderes at det er en nær sammenheng mellom langsiktig verdiskaping, ansvarlig drift og god eierstyring. Integreerte bærekraftvurderinger bidrar derfor til at våre kunder får en god risikojustert avkastning.

SpareBank 1 Gruppens investeringsvirksomhet består også av eiendomsforvaltning, hvor det investeres i bærekraftige løsninger. Alle bygg og installasjoner i eiendomsporteføljen utvikles med fokus på bærekraft. Fremtind Forsikring og SpareBank 1 Forsikring samarbeider i denne sammenheng med leverandører og kunder for å oppnå energibesparelse, arealeffektivitet, gjenbruk og god avfallshåndtering.

Eget hus

SpareBank 1 Gruppen har lokasjoner i både Oslo og Ålesund, hvor det arbeides med bærekraftige tiltak og initiativer som er tilpasset selskapenes virksomhet og drift. Tiltak internt i eget hus bidrar til at virksomhetene er i stand til å ta sitt samfunnsansvar samtidig som det skaper positiv påvirkning i form av engasjement og kulturbygging i egen organisasjon.

I den videre redegjørelsen er det først identifisert hvilke risikoer som er vesentlige for SpareBank 1 Gruppens virksomhet, samt hvordan det arbeides for å håndtere disse risikoene. Deretter redegjøres det nærmere for både mål og ambisjoner for fremtidig arbeid, inkludert hvilke resultatindikatorer som kan være relevante for å måle virksomhetens progresjon.

KLIMA OG MILJØ

Klimaendringer, herunder økt forekomst av ekstremvær og nødvendig bærekraftig omstilling i samfunnet gir opphav til klimarelaterte risikoer og muligheter.

Klimarisiko

SpareBank 1 Gruppens virksomhet er eksponert for klimarisiko med hensyn til både fysisk- og overgangsrisiko. Den fysiske risikoen omfatter blant annet risiko for økte skadeutbetalinger og verdiendringer på finansielle eiendeler som følge av værrelaterte hendelser eller langsiktig utvikling som gjør at områder blir uegnet til sitt opprinnelige bruk. Overgangsrisiko omfatter økonomisk risiko for overgang til et lavutslippssamfunn. Overgangsrisiko kan medføre økte kostnader knyttet til økte reguleringer, eksempelvis gjennom økte kostnader for utslipp. Klimarisiko vil være ulik for de enkelte produktene og risikotypene i konsernets virksomhets med hensyn til både tidsaspekt og omfang.

SpareBank 1 Gruppen AS jobber aktivt med å øke kunnskapen og bevisstheten knyttet til hvordan klimarisiko treffer morselskapet og datterselskapenes virksomhet. Det er i denne sammenheng iverksatt et arbeid med vesentlighetsanalyser for konsernets virksomhet for å identifisere hvilke bærekraftstemaer som er mest vesentlig. Håndtering av klimarisiko vurderes i denne sammenheng som et vesentlig tema for SpareBank 1 Gruppens arbeid med bærekraft.

SpareBank 1 Gruppen AS og datterselskapene har egne policydokumenter om bærekraft og risiko som er vedtatt av styret. Det rapporteres jevnlig på klimarisiko som en del av ordinære prosesser for styring og kontroll samt i forbindelse med konsernets ORSA-prosesser (Own Risk and Solvency Assessment).

Det er også gjennomført en omfattende klimarisikoanalyse i Fremtind Forsikring. Analysen la vekt på to ulike scenarier: Dersom det skjer en rask omstilling til et lavutslippssamfunn, og dersom man ikke lykkes med å begrense oppvarmingen av kloden med 2°C. Klimarisikoanalysen har gitt innsikt i det strategiske arbeidet og som grunnlag for selskapets risikorapportering. Fremtind Forsikring har også inngått et forskningsarbeid med 7Analytics, som er støttet av Innovasjon Norge. 7Analytics er et teknologiselskap som bygger en unik dataplattform for bærekraftig planlegging av fremtidens samfunn. Samarbeidet skal bidra til å bedre forstå overvannsrisiko og urban flom, samt lage datamodeller på hvordan vannet beveger seg og hvor det vil gjøre skade. Målet med samarbeidet er å tilby data som kan spare samfunnet for milliarder – og samtidig spare menneskeliv og sikre naturmangfold.

Muligheter

Det ligger også muligheter relatert til konsernets virksomhet med hensyn til å prise risiko riktig, som igjen kan øke virksomhetens forretningsvolum og inntjening. Det ligger også en mulighet for konsernets virksomhet til å ta en aktiv posisjon samt bli pådriver i det grønne skiftet, herunder gjøre det enklere for privat- og bedriftskunder å ta bærekraftige valg.

Ytre miljø og påvirkning

Konsernet har gjennom sin forretningsdrift en påvirkning på miljøet – både direkte og indirekte. Konsernet er forbruker av naturressurser (inkludert energi og vann), produserer avfall, og er ansvarlig for transport og reiser. SpareBank 1 Gruppen søker å minimere den negative miljøeffekten av sin virksomhet, og jobber systematisk med miljøtiltak i hverdagen.

SpareBank 1 Gruppen AS deler lokaler med SpareBank 1 Utvikling. I løpet av det siste året har det vært jobbet for å få bedre oversikt over, og iverksette tiltak som bidrar til å redusere klimaavtrykket til selskapet. Det har blant annet vært arbeidet med en forbedret kildesorteringsordning i eget hus, slik at det er tilrettelagt for at husholdningslignende avfall kildesorteres og material gjenvinnes etter nye krav per 1. januar 2023.

SpareBank 1 Gruppens arbeid med vesentlighetsanalyser har videre avdekket hvilke temaer som har høy påvirkning på samfunn og miljø som vil prioriteres i det videre bærekraftarbeidet fremover.

SOSIALE FORHOLD

Sosiale forhold dekker arbeidsmiljø, menneskerettigheter, likestilling- og antidiskriminering under ett og omfatter den sosiale pilaren ved samfunnsansvaret.

Organisasjon

SpareBank 1 Gruppen AS har 41 fast ansatte ved utgangen av 2022. Ved utgangen av 2021 var det 39 fast ansatte.

HR-strategi

Sentrale områder i selskapets HR-strategi er: kompetanseutvikling, karrieremuligheter, lønn og belønning, likestilling og å hindre diskriminering, livsfasepolitikk og friskvern. HR-strategien inneholder retningslinjer som skal bidra til at SpareBank 1 Gruppen AS skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering. SpareBank 1 Gruppen AS har lagt forholdene til rette for en god balanse mellom arbeid og fritid, hvor arbeidsdagen skal bidra til personlig utvikling.

Arbeidsmiljø og sykefravær

Arbeidsmiljøet i selskapet vurderes til å være meget godt. Hjemmekontor har blitt tatt mer i bruk i 2022 etter erfaringer fra to år med pandemi. Alle fast ansatte har skrevet under på en hjemmekontoravtale hvor det fremkommer et prinsipp om å minimum være på kontoret tre dager i uken.

Selskapets sykefravær i 2022 var totalt 4,4 (2,4) % fordelt på henholdsvis 3,7 (2,2) % legemeldt og 0,7 (0,2) % egenmeldt fravær. Det er ikke rapportert om noen arbeidsulykker i løpet av året.

I selskapets etiske retningslinjer er det fastsatt regler for hvordan ansatte og tillitsvalgte skal varsle dersom de får kunnskap om forhold som er i strid med blant annet lover, forskrifter og konsernets interne regler. Det er etablert en egen varslingsrutine. Selskapet vil ha en jevnlig gjennomgang av varslingsrutiner fremover for å sikre at alle ansatte er oppdatert

og kjent med rutiner og retningslinjer til enhver tid. Det ble ikke varslet noen saker i 2022.

Likestilling, hindre diskriminering og livsfase

I alle rekrutteringsprosesser vektlegges fokus på å fremme likestilling og hindre diskriminering. I 2022 ble det etablert et mangfoldsforum på tvers av selskapene i konsernet, som står som hovedansvarlig for ulike aktiviteter og markeringer for å fremme mangfold og inkludering. Innholdet i stillingsannonser er endret med mer fokus på mangfold og mer bevisst på at bildebruk og ordvalg har konsekvenser for hvem som søker jobb hos oss.

SpareBank 1 Gruppen AS samarbeider med initiativet "Kvinner i finans".

Av totalt antall ansatte i selskapet ved årsskiftet er 56 % kvinner og 44 % menn. Selskapet etterstreber hele stillinger og for fast ansatte per 31. desember 2022 var det ingen deltidsansatte. Midlertidig bemanning var en mann. Selskapet legger til rette for at de som har krav på permisjon får tatt ut permisjon. I 2022 tok kvinner i snitt ut 41 uker og menn tok i snitt ut 6 uker foreldrepermisjon. I selskapets ledergruppe på ni personer er det tre kvinner. Styret i selskapet har i alt ni styremedlemmer. Av disse er fem kvinner.

SpareBank 1 Gruppen AS anvender en metodikk for vurdering av roller og stillinger for å sikre objektiv lønnsfastsettelse. Det praktiseres lik lønn for arbeid av lik verdi uavhengig av kjønn, etnisitet og funksjonsevne. For å sikre riktige og likestilte lønnsnivåer også fremover benytter selskapet seg av stillingskategorisering i Korn Ferry sitt system med stillingsmatriser, som bidrar til riktig og nøytral vurdering av lønnsnivåer basert på stillingens innhold. Det foretas en årlig vurdering av lønnsnivåer basert på innsikt fra finansbransjen og det generelle norske arbeidsmarkedet.

I selskapet er kvinners andel av menns lønn innenfor lønnsregulativet 98 %. Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn skyldes i stor grad at det fortsatt er flertall av menn i virksomhetens øverste stillinger. Selskapet jobber både med kompetansebygging og i rekrutteringssammenheng for å få flere kvinner i slike stillinger og er samtidig opptatt av å tilby utviklingsmuligheter internt.

Selskapets lokaler er tilrettelagt for å ivareta medarbeidere med nedsatt funksjonsevne.

Attraktiv arbeidsgiver

SpareBank 1 Gruppen opplever en økende interesse fra unge arbeidstakere. Dette sees på som et resultat av at SpareBank 1 fremstår som et sterkt varemerke, og at konsernet er en attraktiv arbeidsgiver med konkurransedyktige betingelser.

Krav til leverandører

SpareBank 1 Gruppens innkjøpspolicy krever at alle innkjøpsavtaler inkluderer et vedlegg om bærekraft og etisk forretningsvirksomhet. Leverandørene skal som et minimum tilfredsstillende og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og prinsipper, herunder bestemmelser om forhold som lønn arbeidstid og HMS (helse, miljø og sikkerhet), samt miljø og antikorrupsjon.

Leverandørene forplikter seg til å opptre etisk korrekt i enhver sammenheng i forbindelse med produksjon og leveranser til SpareBank 1 Gruppen. De samme krav gjelder for leverandørenes underleverandører og samarbeidspartnere tilknyttet leveranse til SpareBank 1 Gruppen. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. SpareBank 1 Gruppen imøtekommer kravene til informasjonsplikten som trådte i kraft 1. juli 2022². Gjennom strengere krav til åpenhet og ansvarlighet, skal loven bidra til å forebygge menneskerettighetsbrudd og uanstendige arbeidsforhold hos selskapets forretningsforbindelser og leverandørkjeder. Lovkravet kommer som et resultat av høyere forventninger til at virksomheter opptre med økt ansvarlighet i sine verdikjeder. Hensikten er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

I juni 2022 vedtok styret «Policy for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold». Policyen sikrer en forankring av selskapets arbeid for å overholde pliktene etter åpenhetsloven. Policyen skal bidra til at SpareBank 1 Gruppen AS gjennom all sin virksomhet bidrar til bærekraftig utvikling, og ikke bidrar til negativ påvirkning av mennesker, samfunn og miljø.

SpareBank 1 Gruppen AS' leverandører og forretningspartnere består av både direkte og indirekte forretningsforbindelser. De direkte forretningsforbindelsene leverer varer og tjenester knyttet til konsernets virksomhet. Disse leverandørene leverer primært tjenester knyttet til kapitalforvaltning, reparasjoner, IKT-system, husdrift og konsulenttjenester. SpareBank 1 Gruppen AS har gjennom 2022 jobbet med risikokartlegging for å avdekke risiko for negative påvirkning på sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. Risikokartleggingen har tatt utgangspunkt i OECDs veileder for ansvarlig næringsliv.

SpareBank 1 Gruppen AS har også indirekte forretningsforbindelser som håndteres av Allianceinnkjøp i SpareBank 1 Utvikling DA. SpareBank 1 Utvikling DA er i denne sammenheng ansvarlig for å håndtere større innkjøpsavtaler for SpareBank 1-alliansen som kommer fellesskapet til gode. SpareBank 1 Utvikling DA har jobbet med aktsomhetsvurderinger etter OECDs retningslinjer på store deler

av leverandørporteføljen siden 2019, og arbeidet målrettet med oppfølging av leverandører med høyere bærekraftsrisiko. Allianceinnkjøps arbeid med leverandør oppfølging tok utgangspunkt i en risikobasert kartlegging av 249 eksisterende leverandører. Denne gjennomgangen viste at 91 leverandører hadde noe eller økt risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale- og forretningsetiske forhold. I 2020 ble de 91 leverandørene nærmere fulgt opp, og 43 ble identifisert som aktuelle for ytterligere oppfølging. SpareBank 1 Gruppen AS støtter seg i denne sammenheng på SpareBank 1 Utvikling DA sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger for avtaler som er fremforhandlet gjennom Allianceinnkjøp.

SpareBank 1 Gruppen vil videreutvikle arbeidet med aktsomhetsvurderinger i 2023 i tett samarbeid med SpareBank 1 Utvikling DA. Det vil også bli arbeidet med å oppdatere andre relevante rutiner og styringsdokumenter i henhold til åpenhetslovgivningen. Det vurderes at SpareBank 1 Gruppen er godt posisjonert for arbeidet med åpenhetsloven.

SpareBank 1 Gruppen AS vil offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene på virksomhetens nettsider i henhold til lovens retningslinjer, første gang innen 30. juni 2023, og deretter senest 30. juni hvert år. Disse vil bli offentliggjort på www.sparebank1.no under Om oss/Samfunnsansvar.

FORRETNINGSETISKE FORHOLD

Forretningsetiske forhold omfatter blant annet rapportering- og lovkrav samt styringsprinsipper og omfatter den forretningsetiske pilaren ved samfunnsansvaret.

Korrupsjon

SpareBank 1 Gruppen har egen konsernpolicy for antikorrupsjon som beskriver hvordan ansatte skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. Konsernets har også etiske retningslinjer, som er en del av ansettelseskontrakten. Disse retningslinjene beskriver hvordan medarbeiderne skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. SpareBank 1 Gruppens etiske retningslinjer fastslår at konsernet har nulltoleranse mot korrupsjon og korrupsjonslignende forhold. Konsernet har også rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og sikkerhetsbrudd.

Korrupsjon omfatter en rekke aktiviteter der formålet er å skaffe ulovlige fordeler på vegne av seg selv eller andre. Bestikkelse er den vanligste formen for korrupsjon. For SpareBank 1 Gruppen vil risikoen for korrupsjon i hovedsak knytte seg til inngåelse av avtaler og innkjøp av varer og tjenester.

SpareBank 1 Gruppen aksepterer ingen former for korrupsjon, da dette bryter med konsernets retningslinjer og kan gi store konsekvenser for både ansatte og selskapet. SpareBank 1 Gruppen vektlegger holdningsskapende arbeid og forebyggende aktiviteter.

Nye krav og forventninger

² § 6 og § 7, Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven)

SpareBank 1 Gruppen omfattes av bærekraftsreguleringer. Konsernet kan også omfattes indirekte – som produktselskap - av regelverkene som treffer bankene. I 2022 har det vært et økende fokus på å etterleve og posisjonere konsernet for nye krav, og møte forventninger fra myndigheter og andre interessenter.

Cyberrisiko

SpareBank 1 Gruppen er omfattet av SpareBank 1-alliansen sin felles cyberforsikring.

VIDERE ARBEID

SpareBank 1 Gruppen har gjennomført et omfattende arbeid med «doble vesentlighetsanalyser» for morselskapet og datterselskapenes virksomhet. Formålet med en dobbel vesentlighet er å forstå både (1) hvilken påvirkning selskapets aktiviteter har på omverden gjennom sin verdikjede, samt (2) hvilke bærekraftsforhold som påvirker selskapets langsiktige verdiskaping, altså finansiell vesentlighet.

Arbeidet har gitt strategisk verdi og vil understøtte SpareBank 1 Gruppens arbeid med bærekraft. Det vil i det videre arbeidet også utarbeides relevante nøkkelindikatorer for morselskapet og datterselskapene som er tilpasset virksomhetenes art. Egne klimautslipp er et eksempel på en relevant nøkkelindikator. Hensikten med nøkkelindikatorene er å måle egen fremgang som vil inngå i den ordinære rapporteringen til både interne og eksterne interessenter.

Det vises til datterselskapenes årsrapporter for ytterligere beskrivelse av hvordan samfunnsansvar og bærekraft praktiseres innenfor SpareBank 1 Gruppen. Disse er offentliggjort på www.sparebank1.no under Om oss/Investor.

STYREANSVARFORSIKRING

SpareBank 1 Gruppen AS er omfattet av SpareBank 1-alliansen sin felles forsikring for styreansvar. Forsikringssummen er felles for alle selskaper og banker som er en del av SpareBank 1-alliansen, slik at man ved eventuelle skadetilfeller bruker av den samme forsikringssummen. Forsikringen har ingen egenandel.

Forsikringen gjelder for enhver person som har vært, er eller blir daglig leder, styremedlem, medlem av ledelsen eller tilsvarende styreorgan i selskaper og banker som er omfattet av forsikringen, samt enhver tidligere eller nåværende eller fremtidig ansatt som kan pådra seg et selvstendig ledelsesansvar. Forsikringen dekker sikredes ansvar for formuesskade som skyldes krav fremsatt i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlatelse. Med formuesskade menes økonomisk tap som ikke direkte er oppstått som følge av fysisk skade på person eller ting.

Videre dekker forsikringen krav rettet mot sikrede av eller på vegne av en ansatt som følge av diskriminering, trakassering eller andre ulovligheter begått under ansettelsen eller

unnlatelse av å innføre eller gjennomføre en adekvat personalpolitikk eller prosedyrer. Forsikringen dekker bøter pålagt sikrede som følge av dekningsmessige krav i henhold til forsikringsvilkårene, med mindre bøtene ikke er forsikringsbare i henhold til gjeldende rett i den jurisdiksjonen hvor kravet rettes.

FREMTIDSUTSIKTER

Krigen i Ukraina og økt spenningsnivå mellom Kina og USA har påvirket internasjonal handel og globale verdikjeder. Det har synliggjort avhengighet mellom land. Tiltakende frykt for resesjon i flere land, økt inflasjon og sentralbankenes reaksjon på dette preget finansmarkedene i 2022. Og ved inngangen til 2023 er det det fortsatt usikkerhet som preger verdensøkonomien og finansmarkedene. SpareBank 1 Gruppen konsern har en betydelig eksponering i aksje-, rente- og eiendomsmarkedet, og utviklingen i disse markedene vil ha vesentlig betydning for konsernets resultat også i 2023.

Til tross for en mer krevende makroøkonomisk situasjon, er det norske skadeforsikringsmarkedet fortsatt preget av god lønnsomhet og høy kundetilfredshet. Markedet er i betydelig endring, og det er sterk konkurranse om kundene og høyt prispress. Kundene har høye forventninger til tjenester, oppfølging og personifisering. Innovasjon, digitalisering og automatisering øker utviklingshastigheten, samtidig med økt regulering fra myndighetene med fokus på personvern.

Fremtind er landets tredje største skadeforsikringsselskap, nest størst i privatmarkedet og landets største med distribusjon gjennom bank. Det ligger et stort potensial for kryss- og mersalg med til sammen 3,3 millioner bankkunder, 350 bankkontorer og 990 tusen LO-medlemmer. For bedriftsmarkedet ligger det et stort uutnyttet potensial innenfor bankenes små og mellomstore bedrifter som kan nås gjennom deres betjente og digitale kanaler. Distribusjonen vil skje digitalt, via kundesenter og gjennom bankkontorer. Fremtind skal fortsatt levere produkter til organisasjonsmarkedet, til LO-forbundenes nær 1 million medlemmer gjennom SpareBank 1 under merkevaren LOFavor, og til Norsk Sykepleierforbunds 120 000 medlemmer gjennom DNB..

Fremtind har som mål å bli markedsledende på kundetilfredshet, vekst og lønnsomhet. I 2023 vil selskapet fortsette arbeidet med å tilpasse organisasjonen slik at Fremtind kan videreutvikle seg som morgendagens forsikringsselskap.

SpareBank 1 Forsikring AS har en langvarig strategisk satsing på pensjon i både bedrifts- og privatmarkedet. Selskapet har i henhold til Aalunds Bedriftspensjonbarometer 2022 de mest tilfredse tjenstepensjonskundene, en posisjon selskapet har hatt de fire siste årene.

I tillegg til meget godt salg av tjenstepensjon, har selskapet registrert en rekordlav avgang på 1,9 % til andre

pensjonsleverandører gjennom 2022. Distribusjon gjennom SpareBank 1-bankene og god oppmerksomhet fra forsikringsmeglere gjør at selskapet forventer fortsatt vekst i tjenestepensjonsmarkedet.

Økt oppmerksomhet på pensjon i samfunnet vil gi langsiktig vekst i markedet for pensjonssparing. Det investeres betydelige beløp i digitale løsninger for å sikre gode kundeopplevelser i både bedrifts- og privatmarkedet på tvers av flater (mobil, brett, PC), som tilpasses kundenes forskjellige behov. Økt fokus på å bygge markedsledende digitale løsninger innen sparemarkedet, bidro til 25 % vekst i salget av privat pensjonsforsikring 2. halvår 2022 målt mot året før. Ved utgangen av 2022 var SpareBank 1 Forsikring AS markedsleder målt i antall selvvalgte Egen pensjonskonto (EPK) med 21,5 % av antall avtaler. SpareBank 1 Forsikring AS forsvarte og forsterket også sin posisjon som

markedsleder innen individuell pensjonssparing (IPS) i 2022. Samarbeidet med LO om å tilby et helhetlig pensjonstilbud innenfor fordelskonseptet LOfavør, forventes å gi et betydelig bidrag til videre vekst i årene som kommer.

SpareBank 1 Factoring AS opplevde i 2022 økt klientaktivitet og utlånsvolum, og det er grunn til å anta at denne positive utviklingen fortsetter i 2023 og at dette vil påvirke selskapets inntjening positivt. Styret forventer også at forsterket samarbeid med BM-miljøene i SpareBank 1-bankene, vil kunne bidra til at selskapet tar ytterligere markedsandeler.

Styret vurderer at SpareBank 1 Gruppen, med en diversifisert selskaps- og produktportefølje, er godt posisjonert for fortsatt lønnsom vekst.

Oslo, 15. mars 2023

Richard Heiberg
Styrets leder

Jan-Frode Janson

Benedicte Schilbred Fasmer

Liv Bortne Ulriksen

Geir Hjelkerud

Arild Bjørn Hansen

Peggy Hessen Følsvik

Karolina Elisabeth Lindqvist

Sigurd Aune
Adm. direktør

ÅRSREGNSKAP 2022

SpareBank 1 Gruppen

RESULTATREGNSKAP FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet		
2022	2021	NOK 1 000	Note	2022	2021
-	-	Premieinntekter skadeforsikring		10 389 512	9 676 125
-	-	Premieinntekter livsforsikring		15 576 764	20 557 992
-	-	Netto premieinntekter forsikring	16	25 966 276	30 234 117
77 011	35 600	Renteinntekter	22	502 651	567 762
-179 931	-95 231	Rentekostnader	22	-258 533	-201 473
-102 920	-59 631	Netto renteinntekter		244 118	366 288
-	-	Provisjonsinntekter		60 644	400 629
-	-	Provisjonskostnader		-1 939 988	-1 877 330
-	-	Netto provisjonsinntekter		-1 879 344	-1 476 701
-	-	Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	22	-5 996 969	6 932 140
-	-	Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	22	374 342	309 002
-	-	Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	22	26 211	35 907
-	-	Netto inntekter investeringseiendommer	31	-56 119	1 715 691
2 696 782	922 737	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper		5	5
418 727	21	Andre inntekter		581 750	252 625
3 012 588	863 127	Sum netto inntekter		19 260 270	38 369 074
-	-	Forsikringsytelser og erstatninger i skadeforsikring	17	7 331 363	5 854 303
-	-	Endring i andre tekniske avsetninger i skadeforsikring		-117 824	-39 927
-	-	Forsikringsytelser og erstatninger i livsforsikring	17	8 938 878	11 391 931
-	-	Endringer i avsetninger i livsforsikring		-1 322 517	14 030 963
-	-	Tap på utlån, garantier mv		70	1 500
103 402	97 200	Driftskostnader	35, 37	2 542 872	2 538 393
18 801	10 626	Avskrivninger og nedskrivninger	32, 33, 34	437 492	438 546
19	1 326	Andre kostnader		18 767	61 199
122 222	109 153	Sum kostnader		17 829 102	34 276 907
2 890 367	753 974	Driftsresultat		1 431 168	4 092 167
-32 505	12 168	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	30	-32 505	12 543
2 857 862	766 143	Resultat før skattekostnad		1 398 663	4 104 710
240 897	55 450	Skattekostnad	36	261 521	854 425
2 616 965	710 693	Årsresultat etter skatt		1 137 142	3 250 284
		Resultatet tilordnes:			
		Kontrollerende interessers andel		857 021	2 415 330
		Ikke-kontrollerende interessers andel		280 121	834 954

UTVIDET RESULTAT FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Oppstilling over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

Morselskapet		Konsernet	
2022	2021 NOK 1 000	2022	2021
2 616 965	710 693	1 137 142	3 250 284
	Resultat fra resultatregnskapet		
	Oppstilling av andre inntekter og kostnader		
	<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:</i>		
-	- Revaluering eiendom	31 308	35 811
-	- Skatt	-7 827	-8 953
-	- Sum	23 481	26 858
	<i>Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:</i>		
-	- Verdiendring verdipapirer tilgjengelig for salg	347	151
-	- Omregningsdifferanse	-2 983	-810
-	- Sum	-2 636	-659
-	- Andre inntekter og kostnader (etter skatt)	20 845	26 198
2 616 965	710 693	1 157 986	3 276 483
	Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer		

BALANSE FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet				Konsernet	
31.12.2022	31.12.2021	NOK 1 000	Note	31.12.2022	31.12.2021
EIENDELER					
59 161	47 537	Eiendel ved utsatt skatt	36	-	-
-	-	- Goodwill	33	1 857 306	1 975 023
-	52	Andre immaterielle eiendeler	34	1 473 315	1 565 355
8 263 924	8 498 530	Investering i datterselskaper	29	-	-
2 029 475	198 495	Investering i tilknyttet selskap	30	2 222 479	204 873
9 802	9 739	Eiendom, anlegg og utstyr	32	1 497 996	1 495 047
-	-	- Fordring på reassurandør	20	664 478	817 313
5 375	5 296	Andre eiendeler		91 152	87 227
-	-	- Investeringseiendommer	31	8 829 635	9 129 619
-	-	- Obligasjoner holdt til forfall	24, 27, 28	873 633	849 779
-	-	- Obligasjoner til amortisert kost	24, 27, 28	14 045 606	11 395 864
4 996	4 996	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	24, 25	6 698	6 351
839 768	2 426 297	Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	14, 24, 28	3 043 398	5 082 759
-	-	- Verdipapirer til virkelig verdi	24, 25, 26	79 207 116	83 465 478
-	-	- Finansielle derivater	9, 24, 25	463 422	162 295
19 019	19 165	Finansielle eiendeler		943 508	896 954
24 469	28 235	Bruksrett anleggsmiddel	23	69 443	85 820
-	-	- Fordring på forsikringstaker	21	3 595 865	3 262 139
556 747	367 626	Bankinnskudd og kontanter	24, 28	2 587 415	3 701 538
11 812 736	11 605 967	SUM EIENDELER		121 472 466	124 183 433
EGENKAPITAL OG GJELD					
3 250 665	3 250 665	Innskutt egenkapital	42	3 250 665	3 250 665
3 475 864	1 564 520	Opptjent egenkapital		8 282 826	8 121 319
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser		3 266 575	3 770 667
6 726 529	4 815 185	Sum egenkapital		14 800 066	15 142 651
1 255 866	1 253 022	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	15, 24, 28, 40	1 505 866	1 503 022
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	18	86 125 720	87 163 598
-	-	- Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	19	10 083 870	9 159 112
-	-	- Forpliktelse ved utsatt skatt	36	381 676	615 370
-	-	- Betalbar skatt	36	521 544	1 024 973
-	-	- Gjeld vedrørende gjenforsikring		15 268	15 878
-	-	- Finansielle derivater	9, 25	49 584	354 456
24 765	28 348	Leieforpliktelse anleggsmiddel	23	72 041	88 409
41 963	39 606	Finansielle forpliktelser	24	2 470 198	3 444 646
12 480	21 485	Andre forpliktelser		264 482	229 453
3 751 133	5 448 322	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	15, 24, 41	5 182 150	5 441 864
11 812 736	11 605 967	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		121 472 466	124 183 433

Oslo, 15. mars 2023

Richard Heiberg
Styrets leder

Jan-Frode Janson

Benedicte Schilbred Fasmer

Liv Bortne Ulriksen

Geir Hjelkerud

Arild Bjørn Hansen

Peggy Hessen Følsvik

Karolina Elisabeth Lindqvist

Sigurd Aune
Adm. direktør

ENDRING I EGENKAPITAL**Morselskapet**

NOK 1 000	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2021	2 156 400	1 243 877	2 765 328	6 165 605
Årsresultat	-	-	710 693	710 693
Årets utvidede resultat	-	-	-	-
Årets totalresultat	-	-	710 693	710 693
Utfisjonering av ODIN Forvaltning pr 01.05.21	-94 882	-54 731	-35 433	-185 045
Utbetalt utbytte	-	-	-1 876 068	-1 876 068
Transaksjoner med aksjeeiere	-94 882	-54 731	-1 911 501	-2 061 113
Egenkapital per 31.12.2021	2 061 518	1 189 147	1 564 520	4 815 185
Årsresultat	-	-	2 616 965	2 616 965
Årets utvidede resultat	-	-	-	-
Årets totalresultat	-	-	2 616 965	2 616 965
Utbetalt utbytte	-	-	-700 830	-700 830
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-700 830	-700 830
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-11 169	-11 169
Korrigerings tidligere års feil	-	-	6 378	6 378
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-4 791	-4 791
Egenkapital per 31.12.2022	2 061 518	1 189 147	3 475 864	6 726 529

Konsernet

NOK 1 000	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Ikke kontrollerende interesse	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2021	2 156 400	1 243 877	7 889 275	3 238 072	14 527 624
Årsresultat	-	-	2 418 818	834 954	3 253 772
Årets utvidede resultat	-	-	22 077	4 122	26 198
Årets totalresultat	-	-	2 440 894	839 076	3 279 970
Fisjon av ODIN pr 01.05.21	-94 882	-54 731	-282 332	-	-431 944
Utbetalt utbytte	-	-	-1 876 064	-292 079	-2 168 143
Transaksjoner med aksjeeiere	-94 882	-54 731	-2 158 396	-292 079	-2 600 087
Justering resultatandeler SB1Forvaltning frem til tidspunkt for mottatt konsesjon	-	-	9 049	-	9 049
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-26 372	-14 402	-40 774
Korrigering tidligere års feil ¹⁾	-	-	-33 130	-	-33 130
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-50 453	-14 402	-64 855
Egenkapital per 31.12.2021	2 061 518	1 189 147	8 121 319	3 770 667	15 142 651
Årsresultat	-	-	857 021	280 121	1 137 142
Årets utvidede resultat	-	-	17 834	3 011	20 845
Årets totalresultat	-	-	874 855	283 132	1 157 986
Utbetalt utbytte	-	-	-700 830	-801 906	-1 502 736
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-700 830	-801 906	-1 502 736
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	16 732	14 682	31 414
Korrigering tidligere års feil	-	-	-29 250	-	-29 250
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-12 518	14 682	2 164
Egenkapital per 31.12.2022	2 061 518	1 189 147	8 282 826	3 266 575	14 800 066

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskapet

Konsernet

2022	2021 NOK 1 000	Note	2022	2021
			KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	
2 616 965	711 793		1 137 142	3 250 284
-2 696 782	-922 737		-	-6
			Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	
37 296	-12 168	30	37 296	-12 168
18 801	126	32, 34	417 655	394 154
-	-		Verdiregulering investeringseiendommer	
-	-	31	393 201	-1 409 016
-	-		Verdiendring av verdipapirer til virkelig verdi	
-	-	26	560 852	67 988
-	-		Gevinst(-)/tap ved avgang investering i eiendom, anlegg og utstyr	
-	-		Gevinst(-)/tap ved avgang investering i aksjer tilgjengelig for salg	
102 920	59 631	22	-244 118	-366 288
-176 748	-89 987		-255 349	-198 024
77 011	35 600		406 748	569 701
-144	-		Periodens betalte skatter	
-	-		Økning fordring på reassurandør	
-	-	20	152 836	90 935
-	-311 689		Økning av utlån til kunder	
1 586 528	-		Reduksjon av utlån til kunder	
-	-		Endring i forsikringstekniske avsetninger	
-	911 689	18, 19	-104 782	14 457 803
-	-	41	-	-
-1 697 528	-	41	-	-
-1 911 596	-232 869		Endring i andre tidsavgrensingsposter	
-	-		Netto økning i verdipapirer til virkelig verdi	
-	-	9, 26	3 091 510	-
-	-		Netto økning i verdipapirer til virkelig verdi	
-	-		Tilgang av verdipapirer som holdes til forfall	
-	-	27	-3 050 601	-1 604 363
-	-	27	472 907	624 600
-2 043 276	149 388		954 425	2 273 505
			KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER	
-1 049 012	-		Utbetaling av konsernbidrag	
2 713 666	935 834		16 884	13 102
-100 000	-		Tilgang investering i datterselskap	
1 368 833	-42 925		Avgang i investering i datterselskap	
-	-		Tilgang goodwill	
-	-		Avgang goodwill	
-	-		Tilgang investeringseiendommer	
-	-	31	-93 217	89 930
-	-		Vederlag ved avhending av investeringseiendommer	
-	-	31	-	-153 467
-	-		Tilgang av immaterielle eiendeler	
-	-	34	-304 564	-82 981
-	-		Tilgang av egne eiendom anlegg og utstyr	
-	-	32	-55 537	-43 934
-260	-595	32	12 957	12 760
2 933 227	892 314		-305 759	-167 391
			KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER	
-	1 250 000	40	-100 000	-1 283 000
-	-283 000		100 000	1 250 000
-700 830	-1 876 068		Utbetaling av utbytte	
-	-		Innbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	
-700 830	-909 068		-1 502 736	-1 940 182
189 121	132 634		-854 070	165 932
367 626	234 991		3 701 538	3 535 606
556 747	367 626		2 587 415	3 701 538

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 – GENERELL INFORMASJON

SpareBank 1 Gruppen bestod 31. desember 2022 av morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS samt de heleide datterselskapene SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Factoring AS, SpareBank 1 Spleis AS, samt Fremtind Forsikring AS som eies med 65 %. Per 1. oktober 2022 ble Modhi Finance AS fraregnet fra SpareBank 1 Gruppen AS og er ikke lenger et datterselskap.

SpareBank 1 Utvikling DA behandles etter egenkapitalmetoden, og SpareBank 1 Gruppen AS sin eierandel er 10%.

SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, pensjon-og livsforsikring, factoring. Konsernets primærmarked er Norge.

Konsernregnskapet er endelig godkjent av generalforsamlingen den 12. april 2023. Generalforsamlingen er konsernets øverste organ.

NOTE 2 – REGNSKAPSPRINSIPPER

GRUNNLAGET FOR UTARBEIDELSE AV DET KONSOLIDERTE ÅRSREGNSKAPET

Konsernregnskapet og morselskapets regnskap 2022 for SpareBank 1 Gruppen er utarbeidet i samsvar med "International Financial Reporting Standards" (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som er godkjent av EU, samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven.

Konsernregnskapet er basert på historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak finansielle derivater, finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, samt eiendommer hvor man benytter verdireguleringsmodellen etter IAS 16.31 og eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40.

Utarbeidelsen av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

NYE OG ENDREDE STANDARDER TATT I BRUK AV KONSERNET

SpareBank 1 Gruppen konsern har i 2022 ikke implementert noen nye IFRS standarder.

STANDARDER, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDER SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR KONSERNET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Konsernet har ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede IFRSer eller IFRIC-fortolkninger.

IMPLEMENTERINGSEFFEKT AV INNFØRING AV IFRS 17/IFRS 9

Innføring av IFRS 17/ IFRS 9 antas å ha en effekt på konsernets egenkapital i størrelsesorden minus 1,7 mrd, kroner til minus 1,3 mrd kroner per 1.1.2022 basert på beregningene gjort i Fremtind og SpareBank 1 Forsikring. Det er høy usikkerhet i de beregnede effektene pr 01.01.2023 per tidspunktet for utarbeidelse av årsregnskapet for 2022 og konsernet jobber med å kvalitetssikre de endelige effektene.

REGNSKAPSPRINSIPPER UNDER IFRS 17

I mai 2017 utga IASB ny regnskapsstandard for forsikringskontrakter, IFRS 17. IFRS 17 introduserer spesifikke kriterier for innregning og måling av forsikringskontrakter. Standarden representerer en vesentlig forskjell fra dagens regnskapsregime. For SpareBank 1 Gruppen

konsern vil IFRS 17 være gjeldende fra 1. januar 2023. Under er hovedprinsippene for SpareBank 1 Gruppen konsern sin fremtidige regnskapsføring etter IFRS 17 presentert.

I de tilfeller hvor Fremtind og SpareBank 1 Forsikring har ulike prinsipper, som eksempelvis for måling av forsikringsforpliktelser, anvender SpareBank 1 Gruppen konsern tilsvarende prinsipper som i datterselskapene. Det innebærer at det ikke foretas justeringer på konsernnivå for å harmonisere prinsipper. Begrunnelsen er at SpareBank 1 Gruppen konsern i størst mulig grad baserer seg på beregningene som gjøres i datterselskapene. Fremtind og SpareBank 1 Forsikring sin forretning og produkter er relativt ulike. Fremtind har stort sett risikodekninger med maksimal varighet på ett år, mens SpareBank 1 Forsikring har i all hovedsak pensjonsforsikring i sin forretning. Dermed er det rimelig at elementer som diskontering og risikojustering behandles ulikt. I teksten nedenfor er det tydeliggjort med overskrift for hvert av datterselskapene når det er ulike prinsipper som anvendes.

DEFINISJON OG KLASSIFISERING FORSIKRINGSKONTRAKTER

En forsikringskontrakt er en kontrakt hvor SpareBank 1 Gruppen konsern eller det enkelte selskap aksepterer vesentlig forsikringsrisiko fra en forsikringstaker, ved avtale om å kompensere forsikringstakeren dersom en spesifikk usikker fremtidig hendelse påvirker forsikringstakeren negativt. Vurderingen gjennomføres på kontraktsnivå, hvor alle rettigheter og forpliktelser vurderes, enten disse følger av kontrakt, lover og forskrifter eller av etablert forretningspraksis. Vesentlig forsikringsrisiko eksisterer dersom det foreligger minst ett scenario, med forretningsmessig substans, med sannsynlighet for at SpareBank 1 Gruppen konsern kan påføres et vesentlig økonomisk tap. SpareBank 1 Gruppen konsern benytter skjønn for å avgjøre om forsikringskontrakten overfører forsikringsrisiko og om forsikringsrisikoen som overføres er vesentlig.

Det er ingen kontrakter etter IFRS17 som vil bli klassifisert forskjellig mellom selskapsregnskapene og konsernregnskapet sammenlignet med dagens IFRS 4-regler. Det er imidlertid forsikringskontrakter i SpareBank 1 Forsikring hvor regnskapsprinsippene vil følge IFRS 9. Dette gjelder i all hovedsak kontrakter med investeringsvalg uten garantier (kollektiv innskuddspensjon, egen pensjonskonto etc).

GJENFORSIKRINGSKONTRAKTER

Som et verktøy for å styre forsikringsrisiko i henhold til definerte risikorammer, kjøper SpareBank 1 Gruppen konsern gjenforsikring (reassurans). En gjenforsikringskontrakt er en kontrakt som overfører en betydelig del av den forsikrede risiko fra de underliggende forsikringskontraktene (som er dekket av gjenforsikringskontraktene), uavhengig av om kontrakten eksponerer gjenforsikringsforetaket for vesentlig tapsrisiko. Gjenforsikringskontrakter innregnes, måles og presenteres særskilt etter tilsvarende prinsipper som de utstedte, med spesifikke tilpasninger som kommentert i de videre prinsippbeskrivelse der dette er aktuelt.

VURDERINGSENHET UNDER IFRS 17

GRUPPER OG PORTEFØLJER AV KONTRAKTER: PORTEFØLJER

Kontraktene allokeres til porteføljer av kontrakter med tilsvarende risiko (kun forsikringsrisiko) og som styres sammen. Hver portefølje blir deretter delt i grupper av kontrakter etter estimert lønnsomhet.

Fremtind

Fremtind følger opp og styrer kontrakter i samsvar med bransjeinndelingen etter Solvens II-regelverket, og IFRS 17-porteføljene vil som hovedregel være basert på denne grupperingen.

SpareBank 1 Forsikring

SpareBank1 Forsikring har gruppert forsikringskontraktene, som følger av IFRS 17, inn i fem porteføljer. På overordnet nivå har selskapet vurdert at:

- pensjonsprodukter der forsikringskontraktene inkluderer en betydelig investeringskomponent som ikke separeres har tilsvarende risiko, og
- forsikringskontrakter uten betydelig investeringskomponent har tilsvarende risiko.

Videre er kontraktene gruppert i porteføljer ut ifra inndelingen i bransjeregnskapet og hvordan ledelsen følger opp resultatene:

1. Investerings kontrakter med rentegaranti
2. Øvrig pensjon innenfor IFRS17
3. Pensjon i run-off
4. Risikopensjoner
5. Gruppeliv

Portefølje	Investeringskontrakter med rentegaranti	Øvrig pensjon innenfor IFRS 17	Pensjon i run off	Risikopensjoner	Gruppeliv
Produkter	Pensjonskapitalbevis m/ garanti Pensjonssparing m/ skattefordel Garantikonto	Kollektiv livrente med investeringsvalg Hybridpensjon med investeringsvalg Hybridpensjon med garanti Pensjonsbevis med garanti LOfavør pensjon Unit link livrente Individuell livrente	Ytelsesbasert tjenestepensjon Fripolise Utbetalingsrett IPA spareavtale IPA forsikringsavtale Livsforsikring Livkonto	Innskuddsfritak (tilhørende innskuddspensjon med investeringsvalg) Etterlattepensjon i foretakspensjon Uførepensjon i tjenestepensjon	Gruppeliv

GRUPPER OG PORTEFØLJER AV KONTRAKTER: GRUPPER VURDERT UT FRA LØNNSOMHET

Hver portefølje av kontrakter deles i det etterfølgende inn etter følgende grupper;

- (i) kontrakter som er tapsbringende ved førstegangs innregning
- (ii) kontrakter uten signifikant risiko for å bli tapsbringende
- (iii) øvrige kontrakter

Foretakene har vurdert at det ikke foreligger kontrakter uten en signifikant risiko for å bli tapsbringende (gruppe ii). Foretakene har derfor gruppert kontaktene etter kategori (i) og (iii).

Gruppering av gjenforsikringskontrakter baserer seg så langt det er mulig på de samme prinsippene, men siden gjenforsikringskontrakter ikke kan ansees som tapsbringende grupperes disse kontraktene som;

- (i) kontrakter med netto gevinst, vurdert ved førstegangs innregning
- (ii) kontrakter uten betydelig risiko for netto gevinst senere
- (iii) øvrige kontrakter

GRUPPER OG PORTEFØLJER AV KONTRAKTER: KOHORTER

Hovedregelen er at foretakene grupperer kontrakter i årlige kohorter, slik at ingen gruppe inneholder kontrakter utstedt med mer enn 12 måneders mellomrom, basert på kalenderåret. En kontrakt er å anse som utstedt basert på en konkret vurdering av legale rettigheter og forpliktelser.

Hvilke kontrakter som inngår i gruppene, blir ikke revurdert etter innregning. Det blir innregnet et tap dersom gruppen som helhet er ansett som tapsbringende.

EU har imidlertid besluttet å innføre unntak til kravet om årlige kohorter for kontrakter som oppfyller visse kriterier. SpareBank 1 Forsikring har valgt å benytte seg av unntaket om årlig kohorter der kriteriene er oppfylt.

SEPERASJON OG KOMBINASJON

En forsikringskontrakt er en juridisk bindende avtale mellom utsteder av forsikringskontrakten og en annen part.

En forsikringskontrakt med en part kan inneholde flere forsikringsdekninger med ulik forsikringsrisiko. Dersom flere forsikringsdekninger av praktiske årsaker er samlet i én kontrakt, og kontraktens samlede pris tilsvarer summen av de ulike forsikringsdekningenes pris solgt alene, blir dekningene behandlet hver for seg ved regnskapsmessig innregning, måling og presentasjon.

I tilfeller der flere kontrakter er inngått med samme forsikringstaker, på samme tidspunkt og hvor de enkelte kontrakter ikke er priset på selvstendig grunnlag, blir kontraktene vurdert samlet for regnskapsmessige formål. En kontrakt med flere dekninger, der forsikringstaker ikke har selvstendig nytte av dekningene (for eksempel fordi dekningene opphører samtidig eller dersom den ene dekningen opphører om den andre sies opp), blir behandlet som én kontrakt for regnskapsmessige formål. Dette gjelder blant annet der forsikringstaker kjøper kasko-/delkaskodekning sammen med ansvarsforsikring for motor og naturskadedekning ved kjøp av brannforsikring.

Ved førstegangsinnregning blir det vurdert om de utstedte forsikringskontraktene inneholder ett av følgende distinkte elementer som må skilles ut før kontrakten blir regnskapsført som forsikringskontrakt;

- a) innebygde derivater

- b) Investeringskomponenter
- c) ikke-forsikringsnære varer eller tjenester

Fremtind

Fremtind har for enkelte ikke-monetære ytelser, som eksempelvis bilberging og leiebil ved skade eller helsemessig rådgiving i elektroniske kanaler vurdert om det foreligger distinkte tjenester. I vurderingen har man i tillegg til å vurdere om dette er en del av dekningen og utgjør en selvstendig forsikringsrisiko, vurdert om slike tjenester har risikoegenskaper og kontantstrømmer som i betydelig grad er knyttet til kontraktens forsikringskomponenter. Fremtind har ikke identifisert noen tjenester eller investeringskomponenter som skal separeres.

SpareBank 1 Forsikring

For SpareBank 1 Forsikring er den generelle vurderingen at investeringskomponenten, for de fleste produktene, ikke skal separeres fra forsikringskomponenten i forsikringskontraktene. Med innføringen av egen pensjonskonto er vurderingen at innskuddsfritaket, for avtaler som omfattes av egen pensjonskonto, skal separeres fra sparekapitalen. Det betyr at sparing til alderspensjon i produktene innskuddspensjon med investeringsvalg separeres ut og vil vurderes etter IFRS 9. Den generelle vurderingen er at tjenestekomponenten (administrative tjenester) og garantert rente (innebygd derivat) ikke kan separeres fra tilhørende forsikringskontrakt. Den generelle vurderingen er at de ulike forsikringsdekningene i kontrakter med flere dekninger ikke skal separeres, med unntak av uføre- og etterlattepensjon som er tilleggsdekning til en innskudds-, ytelses- eller hybridavtale.

INNREGNING OG FRAREGNING

INNREGNING

En gruppe forsikringskontrakter blir innregnet fra det tidligste av følgende tidspunkter;

- a) begynnelsen av dekningsperioden
- b) datoen da den første betalingen fra en forsikringstaker i gruppen forfaller
- c) for en gruppe av tapsbringende kontrakter, når gruppen er vurdert å være tapsbringende

Ved årlig fornyelse av forsikringsavtaler blir oppdaterte forsikringsdokumenter sendt ut fra 45 til 60 dager før ny forsikringsperioden starter. Forsikringstaker er ikke juridisk bundet før den fornyede forsikringsperioden starter og kontraktene blir ikke innregnet før det foreligger en bindende avtale.

Forsikringskontrakter ervervet i en virksomhetssammenslutning innenfor virkeområdet til IFRS 3, eller ved en porteføljeoverføring, blir regnskapsført som om de ble inngått på overtakelses- eller overføringstidspunktet.

Kjøpte gjenforsikringskontrakter blir innregnet etter følgende prinsipper:

- a) En gruppe gjenforsikringskontrakter som gir kvotedekning blir innregnet på det seneste tidspunktet av;
  - (i) begynnelsen av dekningsperioden for gruppen av gjenforsikringskontrakter
  - (ii) førstegangsinnregning av en gruppe av underliggende forsikringskontrakter
- b) Alle andre grupper av kjøpte gjenforsikringskontrakter blir innregnet fra begynnelsen av dekningsperioden for gruppen av gjenforsikringskontrakter.

Dersom SpareBank 1 Gruppen konsern inngikk gjenforsikringskontrakten på et tidspunkt før en underliggende gruppe av tapskontrakter blir innregnet, blir den relaterte gjenforsikringskontrakten uansett innregnet på tidspunktet for innregning av den tapsbringende gruppe av underliggende kontrakter.

Kun kontrakter som individuelt oppfyller innregningskriteriene ved utløpet av rapporteringsperioden blir innregnet. Når kontrakter ikke oppfyller innregningskriteriene før etter rapporteringsdato, vil de først bli inkludert i gruppene i den rapporteringsperioden de oppfyller kriteriene, under forutsetning at disse kontraktene ikke er utstedt mer enn ett år fra hverandre.

Forsikringsgruppens sammensetning blir ikke revurdert etter innregning.

KONTRAKTSENDRINGER

Dersom betingelsene for fraregning av den opprinnelige kontrakten ikke er oppfylt, regnskapsføres endringer i forventede kontantstrømmer ved en kontraktsendring som endring i forpliktelse for gjenværende dekning. Alle estimatendringer er ansett å gjelde fremtidige perioder.

Den opprinnelige kontrakten blir fraregnet, og den endrede kontrakten blir innregnet som en ny kontrakt, dersom ett av følgende betingelser er til stede:

- a) hvis de endrede vilkårene hadde blitt inkludert ved kontraktsinngåelse og foretaket ville ha konkludert med at den endrede kontrakten:
  - (i) ikke er innenfor virkeområdet til IFRS 17
  - (ii) resulterer i forskjellige separerbare komponenter
  - (iii) resulterer i en annen vesentlig forskjellig kontraktsgrense
  - (iv) tilhører en annen gruppe kontrakter
- b) den opprinnelige kontrakten er regnskapsført etter premieallokeringsmetoden og kontrakten etter endringen ikke vil kvalifisere for bruk av denne metoden.

Når en kontraktsendring krever ny innregning, og den nye kontrakten er innenfor virkeområdet til IFRS 17, vil den bli innregnet fra det tidspunktet endringen finner sted og behandlet tilsvarende som en ny kontrakt beskrevet over.

FRAREGNING

En forsikringskontrakt fraregnes kun når;

- a) den opphører, det vil si når plikten angitt i forsikringskontrakten utløper, blir oppfylt eller opphevet, eller
- b) kontrakten blir endret og tilleggskriteriene som er angitt under "kontraktsendringer" over er oppfylt.

Når en forsikringskontrakt blir fraregnet under premieallokeringsmetoden, vil følgende bli umiddelbart resultatført

- a) hvis kontrakten opphører, resultatføres enhver netto forskjell mellom den fraregnede delen av forpliktelse for gjenværende dekning i den opprinnelige kontrakten og andre kontantstrømmer som oppstår ved fraregning
- b) hvis kontrakten blir overført til en tredjepart, resultatføres netto forskjell mellom den fraregnede delen av forpliktelsen for gjenværende dekning fra den opprinnelige kontrakten og premien som blir belastet tredjeparten
- c) hvis endringer i den opprinnelige kontrakten resulterer i fraregning, resultatføres forskjellen mellom fraregnet forpliktelse for gjenværende dekning ved den opprinnelige kontrakten, og den beregnede forpliktelsen ved en kontrakt med tilsvarende vilkår som den nye kontrakten inngått på tidspunktet for kontraktsendringene, fratrukket eventuell tilleggspremie som blir belastet for endringen.

For den generelle modellen (GMM) og "variable fee" modellen (VFA) gjelder følgende:

- a) kontantstrømmene for oppfyllelse som er fordelt på gruppen, justeres for å eliminere nåverdien av de framtidige kontantstrømmene
- b) risikojusteringen for ikke-finansiell risiko knyttet til de rettighetene og pliktene som er fraregnet for elimineres
- c) kontraktens fortjenestemargin (CSM) justeres som et resultat av endringen i kontantstrømmene for oppfyllelse av kontraktens rettigheter og plikter
- d) antallet dekningsenheter (Coverage Units) for forventede resterende forsikringskontrakttjenester justeres for å gjenspeile deknings-enhetene som fraregnes fra gruppen og størrelsen på den kontraktens fortjenestemargin som er innregnet i resultatet i perioden.

OVERTATTE FORSIKRINGSKONTRAKTER

Ved erverv av forsikringskontrakter som en portefølje eller som del av en virksomhetssammenslutning etter IFRS 3, blir transaksjonsprisen behandlet som tilnærming til premie for kontraktens gjenværende dekningstid. Ved første gangs innregning beregnes nåverdi av netto forventede kontantstrømmer for oppfyllelse, med eksplisitt tillegg av risikojustering for ikke-finansiell risiko. Differansen mellom transaksjonsprisen og summen av netto nåverdi for oppfyllelse samt risikojustering er kontraktens fortjenestemargin. Kontraktens fortjenestemargin blir inntektsført over gjenværende dekningsperiode.

Fremtind

Siden Fremtind ble etablert har foretaket vært part i flere transaksjoner med andre parter om overdragelse av forsikringsporteføljer. Virksomhetssammenslutninger og porteføljeoverdragelser mellom foretak under felles kontroll er regnskapsført etter kontinuitetsmetoden. I de tilfeller hvor det på overgangstidspunktet til IFRS 17 ikke foreligger pålitelig og relevant informasjon til å klassifisere de overtatte forpliktelsene som forpliktelse for gjenværende dekning (full retrospektiv metode) er unntaksregelen i overgangsreglene for implementering av IFRS 17 benyttet slik at disse overtatte forpliktelsene er klassifisert som forpliktelse for inntrufne skader.

MÅLING

MÅLEMODELL

IFRS 17 har tre ulike modeller for måling av forsikringskontrakter, jf. paragraf 29-59. Disse er den generelle modellen (GMM), «variable fee» modellen (VFA), jf. paragraf 45, og premieallokeringsmodellen (PAA), jf. paragraf 53-59. Den generelle modellen (GMM) er hovedmodellen for måling av forsikringskontrakter. «Variable fee» modellen (VFA) er en modifisert versjon av den generelle modellen (GMM) som er pliktig å benytte ved etterfølgende måling for forsikringskontrakter som tilfredsstiller definisjonen av direkte deltakende kontrakt, jf. paragraf B101(a)-(c), og inneholder «variable fee»-elementer, jf. paragraf B104, se punkt 2.5. Det er ikke tillatt å anvende «variable fee» modellen (VFA) for andre kontrakter enn dette. Kravet om å bruke Den generelle modellen (GMM) eller «variable fee» (VFA) gjelder ikke for grupper av forsikringskontrakter som oppfyller ett av vilkårene for å kunne anvende premieallokeringsmodellen (PAA), jf. paragraf 29(a) og paragraf 53.

Fremtind

Med unntak av boligselgerforsikring har de fleste forsikringskontraktene som foretaket utsteder, en dekningsperiode på ett år eller kortere, dermed er kriteriet for anvendelse av premieallokeringsmetoden i IFRS 17 oppfylt. For de kontraktene hvor dekningsperioden overstiger ett år blir det gjennomført en test for å avgjøre om innregning etter premieallokeringsmetoden og de øvrige målemetodene gir en vesentlig forskjellig forpliktelse for gjenværende dekning på hvert rapporteringstidspunkt.

Fremtind har valgt å anvende premieallokeringsmetoden (PAA) for regnskapsføring av alle utstedte forsikringskontrakter.

Fremtind har gjenforsikringskontrakter med dekning for avlastning av uvanlig høye erstatningskostnader, per produkt, årgang eller objekt (excess of loss og fakultative dekninger). Kontraktene gjelder for skadeår og har ett års dekningsperiode. Fremtind har også enkelte gjenforsikringskontrakter hvor gjenforsikringsforetaket dekker en forholdsmessig andel av erstatningskostnadene (kvotekontrakter) basert på inntrufne skader i det aktuelle året, slik at dekningsperioden for disse også vil utgjøre ett år. Fremtind regnskapsfører disse gjenforsikringskontraktene etter premieallokeringsmetoden.

For gjenforsikringskontrakter hvor gjenforsikringsforetaket dekker en forholdsmessig andel av erstatningskostnadene basert på utstedelsesåret til de underliggende forsikringskontraktene, foretar foretaket en beregning som viser at forskjellen i forpliktelse for gjenværende dekning beregnet etter premieallokeringsmetoden ikke vil være vesentlig forskjellig fra forpliktelsen beregnet etter den generelle metoden under IFRS 17. Fremtind måler derfor også disse kontraktene etter premieallokeringsmetoden.

SpareBank 1 Forsikring

SpareBank 1 Forsikring har delt forsikringskontraktene etter IFRS 17 inn i fem porteføljer. Ut ifra vurderingene som er gjort vil samme målemodell anvendes på alle forsikringskontraktene som er gruppert i samme portefølje. Pensjonsprodukter med betydelig investeringskomponent inkludert i avtalen regnskapsføres etter «variabel fee» metoden (VFA). Da kontraktene, etter selskapets vurderinger oppfyller vilkårene i B101 (a)-(c) og kategoriseres som direkte deltakende kontrakter. Forsikringskontrakter uten betydelig investeringskomponent vil regnskapsføres etter den generelle metoden.

For de kontraktene som oppfyller kriteriene for premieallokeringsmetoden (PAA) har SpareBank 1 Forsikring valgt å anvende den forenklete metoden.

Inndelingen av porteføljer etter IFRS 17 er vist i tabellen nedenfor:

Portefølje	Investeringskontrakter med rentegaranti	Øvrig pensjon innenfor IFRS 17	Pensjon i run off	Risikopensjoner	Gruppeliv
Målemodell	PAA	VFA	VFA	VFA	PAA/GMM
Produkter	Pensjonskapitalbevis m/ garanti Pensjonssparing m/ skattefordel Garantikonto	Kollektiv livrente med investeringsvalg Hybridpensjon med investeringsvalg Hybridpensjon med garanti Pensjonsbevis med garanti LOfavør pensjon Unit link livrente Individuell livrente	Ytelsesbasert tjenstepensjon Fripolise Utbetalingsrett IPA spareavtale IPA forsikringsavtale Livsforsikring Livkonto	Innskuddsfritaket (innskuddspensjon med investeringsvalg) Etterlattepensjon i foretakspensjon Uførepensjon i tjenstepensjon	Gruppeliv

SpareBank 1 Gruppen konsern har gjenforsikringskontrakter med dekning for avlastning av uvanlig høye erstatningskostnader, per produkt, årgang eller objekt (excess of loss og fakultative dekninger). Kontraktene gjelder for skadeår og har ett års dekningsperiode. Konsernet har

også enkelte gjenforsikringskontrakter hvor gjenforsikringsforetaket dekker en forholdsmessig andel av erstatningskostnadene (kvotekontrakter) basert på inntrufne skader i det aktuelle året, slik at dekningsperioden for disse også vil utgjøre ett år. Konsernet regnskapsfører disse gjenforsikringskontraktene etter premieallokeringsmetoden (PAA).

For gjenforsikringskontrakter hvor gjenforsikringsforetaket dekker en forholdsmessig andel av erstatningskostnadene basert på utstedelsesåret til de underliggende forsikringskontraktene foretar konsernet en beregning som viser at forskjellen i forpliktelse for gjenværende dekning beregnet etter premieallokeringsmetoden (PAA) ikke vil være vesentlig forskjellig fra forpliktelsen beregnet etter den generelle metoden under IFRS 17. Konsernet måler derfor også disse kontraktene etter premieallokeringsmetoden (PAA).

MÅLING VED FØRSTE GANGS INNREGNING

Ved førstegangsinnregning skal et foretak måle en gruppe av forsikringskontrakter som summen av

- a) estimer av framtidige kontantstrømmer
- b) en justering som gjenspeiler tidsverdien av penger og de finansielle risikoene forbundet med framtidige kontantstrømmer, og
- c) en risikojustering for ikke finansiell risiko
- d) kontraktens fortjeneste margin (CSM)

Elementene ovenfor er nærmere beskrevet under *Etterfølgende måling*.

Ved bruk av premieallokeringsmodellen (PAA) er forpliktelse for gjenværende dekning ved første gangs innregning av en gruppe forsikringskontrakter lik den premien som er mottatt, dersom noe, på det tidspunktet. En gruppe kjøpte gjenforsikringskontrakter måles ved første gangs innregning til summen av betalt premie, dersom noe, til gjenforsikringsforetaket og til mellommenn.

ANSKAFFELSESKOSTNADER

Anskaffelseskostnader (eller salgskostnader) er de kostnader som oppstår ved å selge, tegne og opprette en gruppe forsikringskontrakter (utstedt eller forventet å bli utstedt) og som er direkte henførbare til den porteføljen av forsikringskontrakter som gruppen tilhører.

Der konsernet anvender premieallokeringsmetoden (PAA) og de utstedte forsikringskontraktene har en dekningsperiode på maksimalt ett år har konsernet valgt å resultatføre anskaffelseskostnader når de påløper.

I de tilfeller hvor dekningsperioden overstiger ett år, har Sparebank 1 Gruppen konsern basert på gjennomførte analyser vurdert at det ikke foreligger noen vesentlige anskaffelseskostnader.

ETTERFØLGENDE MÅLING

Balanseført verdi av en gruppe forsikringskontrakter i etterfølgende perioder er summen av forpliktelse for gjenværende dekning og forpliktelse for inntrufne krav.

Balanseført verdi av en gruppe gjenforsikringskontrakter i etterfølgende perioder er summen av gjenværende dekning og inntrufne krav.

En portefølje av forsikringskontrakter presenteres som enten eiendeler ved forsikringskontrakter eller gjeld ved forsikringskontrakter avhengig av om summen av gruppene i porteføljen er i en gjelds- eller eiendelsposisjon. Tilsvarende vil gjelde for gjenforsikringskontrakter.

Gjenforsikrings- og forsikringskontrakter motregnes ikke og blir presentert hver for seg i resultat- og balanseoppstilling.

A. FORPLIKTELSER FOR GJENVÆRENDE DEKNING

Forpliktelse for gjenværende dekning er forpliktelse relatert til erstatninger der en forsikret hendelse ikke har inntruffet enda. Med andre ord forsikringskontraktjenester som enda ikke er levert, (det vil si fremtidig levering av tjenester).

For gruppe av forsikringskontrakter der premieallokeringsmetoden ikke anvendes vil forpliktelse for gjenværende dekning bestå av:

- a) Estimat fremtidig kontantstrømmer
- b) en justering for å gjenspeile tidsverdien av penger og finansiell risiko
- c) (såfremt finansielle risikoen ikke er inkludert i estimatet for fremtidig kontantstrømmer)
- d) en risikojustering for ikke-finansiell risiko
- e) kontraktens fortjenestemargin (CSM)

For forsikringskontrakter der premieallokeringsmetoden anvendes vil forpliktelse for gjenværende dekning i etterfølgende periode bestå av summen av (forutsatt at det ikke finnes en «significant financing component»):

- a) forpliktelse for gjenværende dekning ved periodens begynnelse
- b) pluss premie mottatt i perioden
- c) minus beløp innregnet i resultatregnskapet som følge av forsikringstjenester levert i perioden.

Gjenværende dekning i en gruppe gjenforsikringskontrakter i etterfølgende perioder er summen av;

- a) gjenværende dekning ved periodens begynnelse
- b) pluss premie avgitt i perioden
- c) minus beløp innregnet i resultat som følge av tjenester mottatt i perioden.

B. FORPLIKTELSE FOR INNTRUFNE KRAV

Forpliktelse for inntrufne krav blir beregnet som nåverdien av et forventningsrett estimat av fremtidige kontantstrømmer knyttet til skader som er inntruffet på rapporteringstidspunktet neddiskontert til dagens verdi, enten disse er meldt eller ikke, med tillegg for risikjustering for ikke-finansiell risiko.

Alle kontantstrømmer i beste estimat av forpliktelsen for inntrufne krav blir diskontert.

C. DISKONTERINGSRENTE

Et selskap skal justere estimatene for fremtidige kontantstrømmer for å reflektere tidsverdien av penger og de finansielle risikoene relatert til disse kontantstrømmene. Rentene som benyttes for å diskontere fremtidige kontantstrømmer beskrevet i paragraf 33 skal:

- a) Reflektere tidsverdien av penger, kontantstrømmenes karakteristika og forsikringskontraktens likviditetskarakteristika;
- b) Være konsistent med observerbare gjeldende markedspriser (hvis noen) for finansielle instrumenter med kontantstrømmer hvis karakteristika er konsistent med forsikringskontraktens karakteristika, med hensyn til for eksempel timing, valuta og likviditet; og,
- c) Ekskludere effekten av faktorer som påvirker observerbare markedspriser, men ikke de fremtidige kontantstrømmene til forsikringskontraktene.

Fremtind

Diskonteringsrente blir fastsatt med utgangspunkt i en risikofri rentekurve med påslag for premie som reflekterer illikviditet knyttet til forsikringskontraktene.

Risikofri rente er basert på nullkupong swaprentekurve justert for kredittrisiko som er antatt å utgjøre 0,1 %-poeng. Siste punkt på rentekurven som er basert på markedsrente, er tiårs-punktet. Det benyttes en ultimate forward rate på 3,45 %, som er identisk med det EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority) benytter for Norge.

Likviditetspremien tillegges den risikofrie renten og beregnes med utgangspunkt i observerte påslag på obligasjoner med høy kredittverdidiet. Dette korrigeres slik at påslaget er i faste termer.

SpareBank 1 Forsikring

SpareBank 1 Forsikring har valgt å benytte "nedenfra og opp metoden" ("bottom up approach") for beregning av diskonteringsrente.

Det er vurdert at EIOPA sin rentekurve med volatilitetsjustering for norske kroner vil være konsistent med markedsdata lenger enn siste likvide dato, ekstrapoleringen til UFR er vurdert konsistent med markedsdata og volatilitetsjusteringen er representativ for illikviditeten i SpareBank 1 Forsikring sine kontantstrømmer.

Etter IFRS 17 paragraf 56 er det ikke krav om å diskontere forpliktelser for gjenværende dekning (LRC) dersom tjenesten leveres innen ett år etter at premien er innbetalt, og det ikke finnes en distinkt finansiell komponent. SpareBank 1 Forsikring har valgt å ikke diskontere forpliktelser for gjenværende dekning (LRC) omfattet av den forenklede metode, premieallokeringsmetoden (PAA). Forpliktelser for inntrufne hendelser (LIC) vil diskonteres med den til enhver tid gjeldende rentekurven til EIOPA, inkludert volatilitetsjustering.

D. RISIKOJUSTERING

Risikjustering for ikke-finansiell risiko ved forpliktelse for inntrufne krav har som formål måle usikkerhet i kontantstrømmer som oppstår fra forsikringskontraktene. Risikjusteringen reflekterer foretakets risikoappetitt, og er et anslag for «den prisen selskapet ville krevd for å overta usikkerhet i kontantstrømmene». Risikjusteringen for ikke-finansiell risiko skal beregnes eksplisitt. Det vil si separeres fra beregningen av estimerte fremtidige kontantstrømmer.

IFRS 17-standarden spesifiserer ikke metoder for beregning av risikojusteringen, men paragraf B91 gir noen overordnede retningslinjer:

- a) Risikoer med lav frekvens og høy alvorlighetsgrad vil resultere i en høyere risikojustering enn risikoer med høy frekvens og lav alvorlighetsgrad.
- b) Kontrakter med lenger durasjon vil få høyere risikojustering enn kontrakter med kortere durasjon, gitt liknende risiko.
- c) Langhalet risiko vil få høyere risikojustering for ikke-finansiell risiko enn risikoer med smalere sannsynlighetsfordeling.
- d) Desto mindre man kjenner til risikoens estimat eller trend, desto høyere risikojustering.
- e) I den grad nye erfaringer reduserer usikkerheten knyttet til beløp og timing av kontantstrømmene vil risikojusteringen for ikke-finansiell risiko reduseres, og vice versa.

Fremtind

Risikojusteringen er beregnet på IFRS 17-porteføljenivå. Det er benyttet en simuleringsbasert metodikk for å komme fram til risikojusteringen. Simuleringer vil gjøres på risikotype for forpliktelser for gjenværende dekning (LRC) og på IFRS17-gruppenivå for forpliktelser for inntrufne hendelser (Liability for incurred claims, LIC).

For kontrakter som er utstedt av Fremtid Livsforsikring vil usikkerhet i forpliktelser for gjenværende hendelser (Liability for remaining coverages LRC) basere seg på simuleringer av skader for aktive forsikringsavtaler per risikotype. For risikojustering knyttet til forpliktelser for inntrufne hendelser (LIC) antas det at avsetningene, både typer av avsetninger og produkter, er normalfordelte.

For kontrakter knyttet til skadeforsikringsvirksomheten vil man fastsette dette ved hjelp av en bootstrapping metodikk (statistisk metode der nye datasett simuleres med utgangspunkt i opprinnelige datasett) i reserveringsverktøyet. Dette er en metode som er basert på Pearson standardavvik. Denne forutsetter ingen fordeling, men gir et antall utfall av reserveringen, og ut fra disse simulering utfallene kan det beregnes en verdi for en gitt persentil.

SpareBank 1 Forsikring

SpareBank 1 Forsikrings metode for beregning av risikojustering under IFRS 17 bygger på metodikk for beregning av livsforsikringsstress under Solvens II, med enkelte justeringer knyttet til forskjeller mellom IFRS 17 og Solvens II, for eksempel forskjeller i kontraktsgrenser, konfidensnivå og risikoperiode (stress på et års sikt vs. stress på hele kontraktperioden).

E. KONTRAKTENS FORTJENESTEMARGIN (CSM)

Kontraktens fortjenestemargin (CSM) er et nytt element som introduseres under IFRS 17. Kontraktens fortjenestemargin (CSM) representerer forventet overskudd, som ikke er resultatført enda, fordi fortjenestemarginen gjelder fremtidig leveranse av forsikringskontraktstjenester.

I følge IFRS 17 paragraf 44 vil kontraktens fortjenestemargin (CSM), for forsikringskontrakter uten direkte deltakelse (GMM som målemetode), ved utgangen av en rapporteringsperiode være lik balanseført verdi i starten av perioden, justert for:

- a) Effekten av eventuelle nye kontrakter i gruppen;
- b) Påløpte renter på den balanseførte verdien av den kontraktmessige fortjenestemarginen over perioden, målt etter diskonteringsrentene spesifisert i paragraf B72(b);
- c) Endringer i estimerte fremtidige forsikringsrelaterede kontantstrømmer «fulfilment cash flows» relatert til fremtidige tjenester spesifisert i paragraf B96-B100, bortsett fra når:
  - (i) Økninger i «fulfilment cash flows» overstiger den kontraktens fortjenestemarginens (CSM) balanseførte verdi, som fører til tap (se paragraf 48(a)); eller
  - (ii) Reduksjon i «fulfilment cash flows» fordeles til tapskomponenten til forpliktelse for gjenværende dekning i henhold til paragraf 50(b).
- d) Effekten av eventuelle differanser i valutakurs på kontraktens fortjenestemargin (CSM), og
- e) Beløpet innregnet som forsikringsinntekt på grunn av overføring av forsikringstjenester i perioden, bestemt av fordelingen gjenværende kontraktens fortjenestemargin (CSM) på slutten av perioden på gjeldende og gjenværende dekningsperiode i henhold til paragraf B119.

For forsikringskontrakter med direkte deltakelse (VFA som målemetode) er kontraktens fortjenestemargin (CSM) ved utgangen av en rapporteringsperiode lik balanseført verdi i starten av perioden justert for

- a) Effekten av eventuelle nye kontrakter i gruppen (se paragraf 28);
- b) Endring i mengden av selskapets andel av virkelig verdi av de underliggende elementene (se paragraf B104(B)(i)), bortsett fra i den grad:
  - (i) Paragraf B115 (om risikoreducerende tiltak) er gjeldende;

- (ii) Reduksjonen i mengden av selskapets andel av virkelig verdi av de underliggende elementene overstiger kontraktens fortjenestemargin (CSM) balanseførte verdi, som fører til tap (se paragraf 48); eller
- (iii) Økning i mengden av selskapets andel av virkelig verdi av underliggende reverserer beløpet i ii.
- c) Endringer i «fulfilment cash flows» relatert til fremtidige tjenester, som spesifisert i paragraf B101-B118, bortsett fra i den grad;
  - (i) i.Paragraf B115 (om risikoreducerende tiltak) er gjeldende;
  - (ii) ii) Økninger i «fulfilment cash flows» overstiger den kontraktens fortjenestemarginens (CSM) balanseførte verdi, som fører til tap (se paragraf 48(a)); eller
  - (iii) iii) reduksjon i «fulfilment cash flows» fordeles til tapskomponenten til forpliktelse for gjenværende dekning i henhold til paragraf 50(b).
- d) Effekten av eventuelle differanser i valutakurs på kontraktens fortjenestemargin (CSM), og
- e) Beløpet innregnet som forsikringsinntekt på grunn av overføring av forsikringstjenester i perioden, bestemt av fordelingen gjenværende kontraktens fortjenestemargin (CSM) på slutten av perioden på gjeldende og gjenværende dekningsperiode i henhold til paragraf B119.

F. COVERAGE UNITS

Kontraktens fortjenestemargin (CSM) representerer ikke-opptjent fortjeneste tilknyttet forsikringskontraktstjenestene som fremover vil leveres over gjenværende dekningsperiode. Et forsikringsselskap yter tjenester over hele dekningsperioden, og ikke bare når det pådrar seg et krav. IFRS 17 krever at den kontraktens fortjenestemargin (CSM) skal innregnes over resultatet i et mønster som reflekterer perioden der selskapet leverer forsikringskontraktstjenester. Periodiseringen av forsikringskontraktstjenester over dekningsperioden bestemmes av såkalte «coverage units» (dekningsenheter). En «dekningsenhet» for en spesifikk periode vil reflektere hvor mye forsikringskontraktstjenester selskapet har ytet overfor poliseholderne i en kontrakt i perioden.

G. TAPSBRINGENDE KONTRAKTER

Konsernet vurderer om en kontrakt er, eller har betydelig sannsynlighet for å bli, tapsbringende ved første gangs innregning, samt i tilfeller der ny informasjon kommer SpareBank 1 Gruppen konsern til kunnskap i senere perioder som indikerer at en gruppe kontrakter kan være tapsbringende.

En kontrakt vurderes å være tapsbringende dersom forventet netto nåverdi av alle kontantstrømmer knyttet til fremtidige hendelser er negativ. Kontraktenes netto kontantstrøm blir beregnet som forventet premie fratrukket summen av forventede utbetalinger, oppgjørskostnader, samt alle kostnader som er allokerbare og direkte henførbare til foretakets gjenværende ytelse av forsikringstjenester.

Beløpene blir beregnet med utgangspunkt i en framskriving av historiske erfaringstall fra kontrakter med tilsvarende egenskaper (sammenlignbare risikoen i form av geografi, forsikret objekt, forsikringstakers alder etc.).

Anskaffelseskostnader er ikke omfattet av kostnadene i tapstesten, da disse kostnadsføres når de påløper.

Kontantstrømmene blir diskontert med rentekurve som beskrevet i *Måling ved første gangs innregning* ovenfor.

For hver portefølje av kontrakter, avgjør konsernet på hvilket nivå det foreligger tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere om kontraktene er tapsbringende eller har betydelig sannsynlighet for senere å bli tapsbringende.

Dersom det foreligger tilstrekkelig og pålitelig informasjon til at konsernet med rimelig grunn kan anta at et sett av kontrakter vil bli allokert til samme lønnsomhetsgruppe ved individuell vurdering, blir dette settet av kontrakter vurdert samlet.

Konsernet anvender skjønn for å bestemme om et sett av kontrakter kan bli vurdert samlet, hvor forhold som distribusjonskanal, geografi, demografi, samt forsikringsobjektens særlige karakteristika blir vurdert. Testen blir gjort ved utstedelsen av de enkelte kontraktene.

KONTRAKTENS GRENSE

Alle kontantstrømmer innenfor kontraktens grense inngår i beregningen av forpliktelse for inntrufne krav, samt i tapstesten ved innregning.

Kontantstrømmer er innenfor kontraktens grense dersom de oppstår fra rettigheter og forpliktelser i perioden forsikringstaker er forpliktet til å betale premie eller forsikringsselskapet har en reell plikt til å yte tjenester knyttet til forsikringskontrakten. Forsikringsselskapet reelle plikter opphører når;

- a) Forsikringsselskapet har en reell mulighet til å endre prisen knyttet til den bestemte forsikringstakeren, eller endre nivået på ytelsene, slik at prisen fullt ut reflekterer den revurderte risikoen, eller
- b) følgende kriterier er oppfylt;
  - (i) Forsikringsselskapet har en reell mulighet til å endre prisen i en portefølje av kontrakter, slik at prisen fullt ut reflekterer den revurderte risikoen i porteføljen; og
  - (ii) premiene frem til tidspunkt for revurdering av risikoen ikke reflekterer risikoen etter det tidspunktet.

Utelukkende risiko som blir overført fra forsikringstaker til konsernet blir tatt i betraktning. Dette omfatter forsikringsrisiko og finansiell risiko.

BELØP INNREGNET I RESULTAT

RESULTAT FRA FORSIKRINGSTJENESTER

A. INNTEKTER FRA FORSIKRINGSKONTRAKTER

Den samlede forsikringsinntekten for en gruppe forsikringskontrakter vil over tid tilsvare vederlaget eller premiene som kundene har betalt for kontraktene:

- a) justert for finansieringseffekt; og
- b) eksklusiv investeringskomponenter.

Justering for finansieringseffekt gjelder kontrakter med dekningsperiode på over ett år, der konsernet anvender den generelle modellen (GMM) eller «variable fee»metoden (VFA) i regnskapsføringen av forsikringskontraktene.

Sparepremie relatert til pensjonsytelser som vil utbetales til poliseholder i alle tilfeller er typisk eksempel på investeringskomponent. Mottatt sparepremie og opptjente midler i forbindelse med flytting vil ikke presenteres som del av konsernets forsikringservice inntekt.

SpareBank 1 Gruppen konsern reduserer forpliktelsen for gjenværende dekning som følge av forsikringstjenester levert i perioden og innregner beløpet som inntekt i resultatregnskapet.

På tilsvarende måte som under IFRS 15, hvor leveranseforpliktelser balanseføres og reduseres i takt med at foretaket leverer tjenester til kundene.

B. KOSTNADER FOR FORSIKRINGSKONTRAKTER

Kostnader for forsikringstjenester levert i perioden inkluderer følgende;

- a) kostnader for periodens inntrufne skader
- b) kostnader ved forsikringstjenester som knytter seg til inntrufne hendelser, det vil si endringer i forventede kontantstrømmer for tidligere perioders inntrufne skader
- c) andre påløpte, direkte henførbare kostnader for forsikringstjenester levert i perioden
- d) endringer som gjelder fremtidige tjenester, det vil si tap på tapsbringende grupper av kontrakter og reversering av slike tap

Andre kostnader som ikke oppfyller de ovennevnte kriteriene, er inkludert i «andre driftskostnader» i resultatregnskapet.

SpareBank 1 Gruppen konsern presenterer endring i risikjustering for ikke-finansiell risiko samlet under «Resultat av forsikringstjenester» (ingen del blir presentert i «Oppstilling over andre inntekter og kostnader»).

NETTO RESULTAT FRA GJENFORSIKRINGSKONTRAKTER

SpareBank 1 Gruppen konsern presenterer resultatet av kjøpte gjenforsikringskontrakter på en linje i resultatregnskapet, hvor følgende beløp inngår;

- a) avgitt premie til gjenforsikringsforetaket
- b) avgitt honorar til mellommann
- c) krav på gjenforsikringsforetak for andel av skadekostnader påløpt i perioden
- d) reinnsettelsespremie
- e) andre påløpte direkte henførbare kostnader til reassuranskontraktene
- f) endring knyttet til tidligere tjenester, det vil si endringer i estimat på gjenvinning av tidligere års skader

- g) endring i forventet kredittap og tap som følge av tvister
- h) resultatdeling og mottatte provisjoner

NETTO FINANSRESULTAT FRA FORSIKRINGSKONTRAKTER

Netto finansresultat fra forsikringskontrakter består av;

- a) renter påløpt ved endring i tidsverdien av forpliktelse for inntrufne krav
- b) effekt av endringer i diskonteringsrente og andre finansielle forutsetninger

Netto finansresultat fra gjenforsikringskontrakter består av;

- a) renter påløpt ved endring i tidsverdien av fordring for inntrufne krav
- b) effekt av endringer i diskonteringsrente og andre finansielle forutsetninger

SpareBank 1 Gruppen konsern har valgt å presentere alle finansielle inntekter og kostnader ved forsikringskontrakter i resultatregnskapet (ingen del blir presentert i «Oppstilling over andre inntekter og kostnader»).

METODER OG VURDERINGER VED OVERGANG TIL IFRS 17

Full retrospektiv er standardmetoden for transisjon som skal benyttes om det er praktisk mulig. Full retrospektiv metode innebærer at hver gruppe av kontrakter skal identifiseres, innregnes og måles som om IFRS 17 alltid har vært gjeldende.

Hvis det ikke er praktisk mulig å anvende full retrospektiv metode, skal selskapet velge, om det vil anvende modifisert retrospektiv metode eller Fair Value (virkelig verdi).

Fremtind

Fremtind har innført IFRS 17 retrospektivt, og benytter modifisert overgangsmetode da Fremtinds datagrunnlag for å anvende full retrospektiv metode ikke var tilstrekkelig for alle grupper av kontrakter. Disse modifikasjonene er utløpt per 31. desember 2022 slik at det ikke gjenstår ytterligere periodiseringer på implementeringstidspunktet. Videre er det også gjort et valg knyttet til overtatt portefølje fra DNB Livsforsikring i Fremtind Livsforsikring. Denne er klassifisert i tråd med beskrivelsen over som forpliktelse for inntrufne skader.

Siden alle Fremtinds kontrakter blir regnskapsført etter premieallokeringsmetoden (PAA), er grupper av aktive kontrakter på overgangstidspunkt (1. januar 2022) innregnet ved å gjøre en full retrospektiv beregning av tallene per 1. januar 2023, som dekker alle avtaler inngått i 2022. For beregning av forsikringsforpliktelsene på tidspunktet for åpningsbalansen per overgangstidspunktet 1. januar 2022 er det gjort enkelte estimater. Fremtind anser presisjonsnivået i disse estimatene som høyt, og at de beregnede utfallene dermed er nært sammenfallende med de faktiske utfallene en ville fått ved full retrospektiv anvendelse.

SpareBank 1 Forsikring

SpareBank 1 Forsikring har valgt å anvende virkelig verdi metoden der det ikke er praktisk mulig å bruke full retrospektiv. Dette gjelder typisk forsikringskontrakter hvor dekningsperioden er lang, og utbetalingsperioden til poliseholder vil gå over flere år.

Kontrakter der premieallokeringsmetoden (PAA) anvendes vil full retrospektiv metode anvendes.

Samme prinsipper og vurderinger som tidligere beskrevet, er anvendt ved overgangen, herunder definisjonen av forsikringskontrakter, separasjon og kombinasjon av kontrakter, gruppering, innregning og måling.

REGNSKAPSPRINSIPPER UNDER IFRS 9

IFRS 9 «Finansielle instrumenter» omhandler klassifikasjon, måling, innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser, samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014 og ble EU godkjent 22. november 2016. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved første gangs innregning av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal under IFRS 9 innregnes basert på en fremadskuende forventning til fremtidig kredittap, i stedet for dagens modell der tap innregnes ved objektive bevis på at tap har inntruffet. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-oppsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat.

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig kreves sikringsdokumentasjon fortsatt.

Standarden trådte i kraft 1. januar 2018. Foretak som i hovedsak driver forsikringsvirksomhet gis midlertidig adgang til å utsette implementering av IFRS 9 frem til ny standard for forsikringskontrakter trer i kraft, med virkning for årsregnskaper som påbegynnes 1. januar 2023.

KLASSIFISERING OG PRESENTASJON

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av følgende målekategorier:

- a) amortisert kost
- b) virkelig verdi over utvidet resultat (OCI), og
- c) virkelig verdi over resultatet.

Klassifiseringen av finansielle eiendeler er som hovedregel avhengig av to faktorer:

- a) forretningsmodellen for den verdipapirporteføljen som den enkelte finansielle eiendelen hører til
- b) om egenskapene ved de kontraktsregulerte kontantstrømmene til eiendelen er primært renter og avdrag.

Valg av klassifisering av finansielle instrumenter og deler av forsikringsforpliktelsene (som beskrevet under *Forsikringskontrakter* samt *Seperasjon og Kombinasjon*) er avhengig hvordan virksomheten styres, hyppighet på kjøp og salg av verdipapirer, risikohåndtering og hvordan informasjon om porteføljene blir rapportert til ledelsen.

Hovedregelen er at alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi over resultatet med noen unntak:

- a) Utlån og innlån i SpareBank 1 Gruppen konsern vurderes amortisert kost
- b) Dagens måling av de renteinstrumenter som vurderes til amortisert kost i selskapsporteføljen i SpareBank Gruppen konsern videreføres.

Den største endringen er at alle eiendeler knyttet til forsikringsforpliktelsene som tidligere både var vurdert til virkelig verdi og amortisert kost vurderes kun til virkelig verdi. Under IFRS 4 ble forsikringsforpliktelsene vurdert til bokført verdi, mens under IFRS 17 vurderes alle forsikringsforpliktelser til virkelig verdi i SpareBank 1 Gruppen konsern sitt regnskap.

Forsikringskontrakter med investeringsvalg (som omtalt i *Forsikringskontrakter* samt *Seperasjon og Kombinasjon*) regnskapsføres i henhold til IFRS 9 og ikke IFRS 17 og disse kontraktene vurderes også til virkelig verdi. Det er kun SpareBank 1 Forsikring som tilbyr forsikringskontrakter med investeringsvalg.

Ved førstegangs innregning av finansielle eiendeler blir det utført en test av egenskapene til de kontraktsregulerte kontantstrømmene. For finansielle eiendeler med kontantstrømmer som bare er betaling av hovedstol og rente, vil testen gå ut på å avgjøre om renten kun er kompensasjon for tidsverdien av penger, kredittrisiko, likviditetsrisiko, vedlikehold og administrative kostnader samt en fortjenestemargin.

OMREGNING AV FREMMED VALUTA

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er foretakets funksjonelle valuta.

Eventuelle omregningsdifferanser føres mot utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post. Alle beløp er angitt i NOK 1 000 med mindre noe annet er angitt.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

KONSOLIDERING

Datterselskaper

Konsernregnskapet omfatter SpareBank 1 Gruppen AS og alle datterselskaper. Datterselskaper er alle enheter der SpareBank 1 Gruppen konsern har makt til å styre enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt gjennom eie av mer enn halvparten av

stemmeberettiget kapital. Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontroll er overført til konsernet og blir utelatt fra konsolideringen når kontroll opphører.

Oppkjøpsmetoden benyttes ved kjøp av datterselskaper. Anskaffelseskost ved oppkjøp måles til virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag. Identifiserte eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser overtatt eller pådratt regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, uavhengig av eventuelle ikke-kontrollerende eierinteresser. Anskaffelseskost som overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i datterselskapet balanseføres som goodwill. Hvis anskaffelseskost er lavere enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet, resultatføres differansen.

Vesentlige konserninterne transaksjoner og mellomværende mellom konsernselskaper er eliminert.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser behandles som transaksjoner med tredjepart. Virkningen av alle transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere føres i egenkapitalen når det ikke er endring i kontroll. Slike transaksjoner vil ikke resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Når kontroll opphører skal gjenværende eierinteresse måles til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatføres.

FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at SpareBank 1 Gruppen gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert foretak regnskapsføres ved egenkapitalmetoden.

INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER OPPFØRT I MORSELSKAPETS REGNSKAP

Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper er vurdert i henhold til kostmetoden.

Dersom det finner sted en verdinedgang som ikke er forbigående, foretas en nedskrivning av aksjene. Foretatte nedskrivninger reverseres i den grad grunnlaget for nedskrivninger ikke lenger er til stede.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter i noten rapporteres på samme måte som i styrets årsberetning og ved intern rapportering til styret.

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering. Dette er konsistent med den interne rapporteringen.

Tallene ved den interne rapporteringen er noe annerledes enn de som presenteres i segmentnoten. Dette skyldes at det er enkelte enheter som ikke omarbeider sine tall til IFRS før de rapporteres internt. I noten rapporteres disse segmentene slik de regnskapsføres etter IFRS.

UTLÅN OG FORDRINGER

Ervervede porteføljer

Ervervede porteføljer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke er notert i et aktivt marked. Disse regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Kundefordringer fra factoringvirksomheten

Factoringvirksomheten har kundefordringer der man ikke har overtatt kredittrisikoen (risiko for debtors manglende betalingsevne) og derfor balanseføres kun det forskudd som er utbetalt på fordringer som er overdratt til factoringsselskapet, og inngår i balansen under regnskapslinjen «Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner».

Tapsavsetning

Tapsavsetninger på utlån er oppført under regnskapslinjen «Tap på utlån, garantier mv».

Andre fordringer

Andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

VERDIPAPIRER OG DERIVATER

Konsernet har finansielle eiendeler i handelsporteføljen, frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer, holde til forfall investeringer og verdipapirer tilgjengelig for salg. Hovedregelen er å klassifisere investeringer til virkelig verdi over resultatet, enten gjennom handelsportefølje eller frivillig kategorisering. Dette samsvarer med hvordan investeringene følges opp. Enkelte investeringer i obligasjoner/sertifikater plasseres likevel inn i kategoriene utlån og fordringer eller holde til forfall. Dette gjøres i tilknytning til transaksjonen.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er det tidspunkt konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi, med tillegg av transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi, og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Holde til forfall investeringer regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Obligasjoner som konsernet har intensjon om å holde til forfall, men som blant annet fordi de ikke er omsatt i et aktivt marked ikke oppfyller vilkårene for holdt til forfall porteføljer i IAS 39, er klassifisert under egen linje i balansen «Obligasjoner til amortisert kost».

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert) bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskaps-spesifikk informasjon.

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet er presentert under regnskapslinjene «Verdipapirer til virkelig verdi» og «Finansielle derivater» i balansen, og verdiendringer er presentert under «Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet» i ordinært resultat.

Denne kategorien har to underkategorier: finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle eiendeler som ledelsen øremerker til virkelig verdi over resultatet. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger, eller dersom ledelsen velger å klassifisere den i denne kategorien når det er gitt åpninger for det i regelverket. Klassifisering av eiendeler til virkelig verdi

(FVO) gjelder for alle finansielle eiendeler som anskaffes med mindre noe annet blir bestemt på investeringstidspunktet. Derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrumenter klassifiseres som holdt for handelsformål.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som »Verdipapirer til virkelig verdi" og Finansielle derivater», inkludert utbytte, medtas i resultatregnskapet under «Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet» i den perioden de oppstår.

Verdipapirer tilgjengelig for salg

Verdipapirer tilgjengelig for salg er presentert under regnskapslinjen» Verdipapirer – tilgjengelig for salg» i balansen, og verdiendring i utvidet resultat under regnskapslinjen «Verdiendring verdipapirer tilgjengelig for salg» og eventuelle nedskrivninger i ordinært resultat under regnskapslinjen «Avskrivninger og nedskrivninger». Verdipapirer tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Verdipapirer som er klassifisert i denne kategorien, måles også til virkelig verdi, mens endringen i verdi fra inngående balanseføres mot utvidet resultat.

Holdt til forfall investeringer

Holdt til forfall investeringer er presentert under regnskapslinjen» Obligasjoner holdt til forfall» i balansen, gevinst/tap ved salg under regnskapslinjen» Netto inntekter fra obligasjoner holde til forfall» i ordinært resultat og eventuelle nedskrivninger under regnskapslinjen «Avskrivninger og nedskrivninger» i ordinært resultat. Holdt til forfall investeringer er ikke-derivative finansielle eiendeler notert i et aktivt marked, med faste eller forutsigbare betalinger og faste forfall som konsernet har en positiv intensjon om å holde til forfall. Holdt til forfall investeringer måles til amortisert kost ved en effektiv rente-metode.

Verdifall på finansielle eiendeler

Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres bare dersom det er objektive bevis på verdifall som et resultat av én eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangs balanseføring (en "tapshendelse") og denne tapshendelsen (eller hendelsene) påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

For ervervede porteføljer og investeringer i obligasjoner som holdes til forfall måles størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de forventede fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eiendelens balanseførte verdi reduseres og tapsbeløpet resultatføres. Dersom verdifall senere reduseres, og reduksjonen objektivt kan knyttes til en hendelse inntrådt etter at verdifallet ble innregnet, blir det tidligere resultatførte verdifallet reversert i resultatregnskapet.

Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg

Konsernet vurderer hver balansedag om det finnes objektive bevis for at en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. For egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg, vil en vesentlig eller en langvarig reduksjon i virkelig verdi på instrumentet under anskaffelseskost også være en indikasjon på at eiendelen er utsatt for verdifall. Konsernet vurderer et verdifall på 20 % som vesentlig og et verdifall som har vart mer enn 6 måneder som langvarig. Dersom det foreligger slike indikasjoner, og verdireduksjoner tidligere har vært ført over utvidet resultat, skal det kumulative tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres til resultatregnskapet. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for tap ved verdifall som tidligere er resultatført. Tap ved verdifall innregnet i resultatregnskapet for en investering i et egenkapitalinstrument skal ikke reverseres over resultatregnskapet.

DERIVATER

Derivatene består av aksje-, valuta- og renteinstrumenter. Derivatet føres til virkelig verdi over resultatet på dato hvor kjøp av derivatet er inngått. Etterfølgende endringer i virkelig verdi føres over resultatet.

MOTREGNING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

En finansiell eiendel eller forpliktelse motregnes og presenteres netto i balansen når selskapet a) har en juridisk ubetinget motregningsrett og b) har til hensikt å gjøre den opp på nettogrunnlag eller og realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall, og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført beløp av goodwill vedrørende den solgte virksomheten. For senere nedskrivningstest blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler fra oppkjøpet hvor goodwill oppstod.

Utvikling

Utviklingskostnader som aktiveres inkluderer direkte henførbare utgifter slik som materialer, lønn og personalkostnader, og en andel av fellesutgiftene. Andre utviklingsutgifter blir innregnet i resultatregnskapet i den perioden de påløper. Aktiverte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall.

Lisenser

Lisenser har begrenset utnyttbar levetid og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av akkumulerte avskrivninger. Lisenser avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

IT-programmer

Standard IT-programvarer som oppfyller kriteriene for balanseføring føres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få programmene operative), og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid. Egenutviklede programvarer følger i hovedsak de samme prinsippene som beskrevet for utvikling.

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av identifiserbar og unik programvare som eies av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den
- det kan påvises hvordan programvaren vil generere sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler
- tilstrekkelige tekniske, finansielle eller andre ressurser er tilgjengelig for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren
- utgiftene kan måles pålitelig

Direkte utgifter omfatter personalkostnader for programutviklingspersonell og en andel av direkte tilhørende faste kostnader. Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene, blir kostnadsført etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke balanseføres som en eiendel i senere perioder. Balanseført egenutviklet programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Øvrige immaterielle eiendeler

I forbindelse med oppkjøp av virksomheter gjennomføres det merverdianalyser, og immaterielle eiendeler som identifiseres balanseføres i konsernet. Konsernet har identifisert merverdier knyttet til merkevare, kundeforhold og teknologi software. Merverdiene er beregnet basert på historiske data som er fremskrevet, og justert for usikkerhet og deretter neddiskontert. Kundeforhold og teknologi software avskrives lineært over forventet levetid.

Etterfølgende utgifter

Senere utgifter vedrørende balanseførte immaterielle eiendeler balanseføres bare når de øker de fremtidige økonomiske fordeler relatert til denne eiendelen. Alle andre utgifter kostnadsføres i den perioden de påløper.

Avskrivninger

Avskrivninger beregnes og resultatføres lineært over estimert utnyttbar levetid for de immaterielle eiendelene, med mindre slik levetid er ubegrenset. Immaterielle eiendeler blir avskrevet fra tidspunktet de er tilgjengelige for bruk.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsubegrensede immaterielle eiendeler, har estimert levetid på mellom 2 og 10 år.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsubegrensede immaterielle eiendeler, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, transportmidler og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer og eierbenyttet eiendom, førsteganginnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan, splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Ved implementering av IFRS 1.januar 2004 ble egenbenyttet eiendommer verdiregulert til virkelig verdi. Etter IAS 16 ansees disse eiendommene å ha en estimert anskaffelseskost som tilsvarer verdiregulert beløp på tidspunktet for verdireguleringen. Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Egen benyttet eiendom revalueres til virkelig verdi. Verdivurderingen baserer seg på en intern verdivurderingsmodell. Øvrige varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet under regnskapslinjen «Netto inntekter investeringseiendommer». Eiendommene vurderes individuelt basert på antatt fremtidig neddiskontert kontantstrøm. Avkastningskravet tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom. Beregningen av virkelig verdi oppdateres halvårlig. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til investeringseiendommer, presenteres særskilt i note 31.

VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

KLIENTMIDLER

Finansielle instrumenter og andre midler som oppbevares av konsernet, men som tilhører investorene (klientmidler), oppføres ikke i balansen. Dersom klientmidlene overstiger klientansvaret (klientgjelden) er det overskytende konsernets eiendel og oppføres i balansen under regnskapslinjen «Andre eiendeler». Dersom klientmidlene ikke fullt ut dekker klientansvaret er underdekningen konsernets gjeld til klienten og oppføres som «Andre forpliktelser» i balansen.

KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer kontanter og bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. Kassekreditt er presentert under linjen «Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner».

BETALBAR OG UTSATT SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden. Det beregnes utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Dersom utsatt skatt oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir den ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Ved vurdering av sannsynlighet vil historisk inntjening og forventede fremtidige marginer bli lagt til grunn.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten skattepliktig foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

Skattelovens regler for beskatning av livsforsikrings- og pensjonsforetak ble betydelig endret i 2018. Resultat av teknisk regnskap uten justeringer skal nå være grunnlaget for beskatning av forsikringsvirksomheten. Tidligere urealiserte verdiendringer inngikk i skattegrunnlaget for 2018 etter overgangsregelen. Det ble gitt overgangsordninger som innebar utsatt betaling av påløpt skatt gjennom avsetning til gevinst- og tapskonto i henhold til skatteregelverket.

Aksjerelaterte inntekter fra eiendeler som forvaltes i selskapets kollektiv- og investeringsvalgporteføljer er ikke omfattet av fritaksmetoden. Det er innført et sjablongfradrag som skal tilsvare disse inntektenes forholdsmessige andel av overskuddet som tilordnes selskapet, slik at unntaket fra fritaksmetoden ikke får effekt for denne delen av de aksjerelaterte inntektene.

Det er ikke beregnet utsatt skatt knyttet til verdiendring av eiendommer eid i egne selskaper for den delen som er knyttet til selskapsporteføljen. Realisasjon av eiendommene vil i praksis være salg av aksjer. Eventuelle gevinster eller tap ved realisasjon av aksjer

tilhørende selskapsporteføljen vil ikke være skattepliktig som følge av fritaksmetoden, og det er selskapets oppfatning at regnskapet gir best informasjonsverdi når utsatt skatt ikke oppføres på slike verdiendringer.

PENSJONER

Konsernet har både innskuddsplaner og hybridpensjon. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til SpareBank 1 Forsikring. En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til forsikrings-selskapet. Konsernet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere tilskudd hvis forsikrings-selskapet ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende og tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

Med hybridpensjon setter arbeidsgiveren av en fast prosent av den ansattes lønn til pensjon. Pensjonssparingen er lik for alle ansatte, men det betales inn et kvinnetillegg da kvinner lever lenger. Ordningen har en garanti mot negativ avkastning. Pensjonskapitalen kan reguleres hvert år i forhold til lønnsveksten. Den ansatte kan selv bestemme sin investeringsprofil. Hybridpensjon utbetales livsvarig fra 67 år. Hybridpensjon regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. AFP ordningen legger opp til at bedriften skal betale en samlet premie med utgangspunkt i årslønn til arbeidstakeren. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1 G og 7,1 G. AFP-ordningen regnskapsføres som en innskuddsordning.

ANSVARLIGE LÅN

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lån telles med i sin helhet i Solvens-kapitalen.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER LIVSFORSIKRING

Datterselskapenes produkter er alle klassifisert som forsikringskontrakter.

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som den enkelte regnskapspliktige har anvendt i tidligere årsregnskap under forutsetning av at de norske reglene om forsikringsmessige avsetningene er tilstrekkelige. De forsikringsmessige forpliktelsene innenfor livsforsikring omfatter premiereserve, pensjonskapital, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, premiefond, innskuddsfond, reguleringsfond, reguleringsfond for uførepensjon, pensjonsreguleringsfond og pensjonistenes overskuddsfond.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.

Premier og reserver er fastsatt ut fra det prinsipp at det skal være sikkerhetsmarginer i premiene og reservene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er foretatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.

- Premiereserve:

Premiereserven er selskapets avsetning til å møte fremtidige forsikringsmessige forpliktelser. Reserven er beregnet som kontantverdien av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. Rentesatsen som er benyttet ved beregningen er således gjeldende grunnlagsrente for kontrakten.

Den avsatte premiereserven inkluderer administrasjonsreserve.

Erstatningsavsetningen skal dekke selskapets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som er meldt, men ikke ferdig oppgjort, og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (RBNS og IBNR). Erstatningsavsetningen inngår i selskapets premiereserve.

- Pensjonskapital:

Pensjonskapitalen til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje motsvarer verdien av investeringsporteføljen som er tilordnet kontrakten. Selskapet har ikke investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene.

- Tilleggsavsetninger:

For å sikre soliditeten i livsforsikringselskapene kan det foretas tilleggsavsetninger inntil 12 prosent av premiereserven knyttet til den enkelte forsikringskontrakt. Tilleggsavsetningene er betinget kundetildelt overskudd som kan benyttes til å dekke den årlige rentegarantien, dersom avkastningen fra de finansielle eiendelene ikke er tilstrekkelig. Det kan ikke trekkes mer enn ett års rentegaranti det enkelte år.

- Kursreguleringsfond:

Avsetningen tilsvarende netto urealiserte merverdier på finansielle eiendeler, med unntak av investering i eiendom, vurdert til virkelig verdi og som inngår i kollektivporteføljen. Netto urealiserte merverdier fastsettes ved en samlet vurdering av porteføljen. Kursreguleringsfondet kan ikke være negativt.

- Premiefond:

Premiefondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med tradisjonell pensjonsforsikring. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Innskuddsfond:

Innskuddsfondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med pensjonsforsikring hvor forpliktelsene er knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Reguleringsfond:

Fondet er knyttet til alderspensjonsordninger etter Lov om tjenstepensjon som har garantert regulering av pensjonsbeholdningen i opptjeningsperioden. Fondet består av overskudd på pensjonsbeholdningene i opptjeningsperioden ut over garantert årlig reguleringsnivå, samt avkastning på fondet som sådan. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering i opptjeningsperioden i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke avtalt årlig regulering.

- Pensjonsreguleringsfond:

Fondet er knyttet til alderspensjonsordninger etter Lov om tjenstepensjon som har garantert regulering av pensjoner under utbetaling. Fondet består av overskudd på pensjonsbeholdningene i utbetalingsperioden ut over garantert årlig reguleringsnivå, samt avkastning på fondet som sådan. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering av pensjoner under utbetaling i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig til å dekke avtalt årlig regulering.

- Reguleringsfond for uførepensjon:

Fondet består av overskudd på premiereserve knyttet til uførepensjoner under utbetaling ut over det som iht. Lov om tjenstepensjon trengs til årlig oppregulering av uførepensjon under utbetaling. Midlene i fondet skal brukes til å dekke oppregulering i år hvor årets avkastning ikke er tilstrekkelig.

- Pensjonistenes overskuddsfond:

Fondet består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER SKADEFORSIKRING

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover for enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som er anvendt i tidligere årsregnskap.

Forsikringstekniske avsetninger er vurdert i henhold til forskrift om årsregnskap for skadeforsikringselskaper § 3-5.

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalt premie. Avsetningen er summen av de uopptjente deler av forfalt premie. Det er ikke gjort fradrag for kostnader før den forfalte premie er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen er avsetning for forventede erstatningskrav på skader som er meldt, men ikke ferdig oppgjort (RBNS – reported but not settled), samt for skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (IBNR - incurred but not reported). Erstatningsavsetningen inneholder også avsetning for forventede indirekte skadebehandlingskostnader (ULAE).

Neddiskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres ikke.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med Fremtind Forsikring AS sine forpliktelser. Et eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser klassifiseres som eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning utgjør gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser. Gjenforsikringsandelen skal reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis for verdifall.

AVSETNINGER

Konsernet regnskapsfører avsetninger for restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, og det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restruktureringskostnader omfatter sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap. Avsetninger vurderes ved hver balansedato og justeres for å reflektere oppdatert beste estimat.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en estimert risikofri rente som diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedsituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen.

Sluttvederlag

Sluttvederlag blir betalt når ansettelsesforhold avsluttes av konsernet før det normale tidspunktet for pensjonering eller når en ansatt frivillig aksepterer å slutte mot et slikt vederlag. Konsernet regnskapsfører sluttvederlag når det beviselig er forpliktet til enten å avslutte arbeidsforholdet til dagens arbeidstakere i henhold til en formell, detaljert plan som konsernet ikke kan trekke tilbake, eller til å gi sluttvederlag som følge av et tilbud som er gitt for å oppfordre til frivillig avgang. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

LEVERANDØRGJELD OG ANDRE KORTSIKTIGE FORPLIKTELSER

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjelden til amortisert kost, fastsatt ved bruk av effektiv rente-metode.

INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner er vurdert i all hovedsak til amortisert kost.

RENTEINTEKTER OG -KOSTNADER

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rente-metode. For innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner og gjeld til kredittinstitusjoner som føres til virkelig verdi kostnadsføres renteelementet som rentekostnad (nominell rente), mens øvrige verdiendringer klassifiseres som inntekter fra finansielle instrumenter til

virkelig verdi over resultatet. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

PROVISJONSINTEKTER OG -KOSTNADER

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i SpareBank 1 Gruppen konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

INNTEKTER INKASSOVIRKSOMHET

Inkassosaker under utførelse vurderes i samsvar med prinsippet om løpende avregning. Denne metoden innebærer at inntektsføring skjer i den regnskapsperioden som inkassotjenesten ytes, i takt med fremdriften i inkassosaken. Vurderingen av opptjent inntekt på balansedagen er beregnet med utgangspunkt i en vurdering av inkassosakenes omløpshastighet, beregnet fullføringsgrad og faktiske salærintekter siste seks måneder.

Salærintekter blir inntektsført ved innbetaling på inkassosakene. Endring i balanseført verdi av inkassosaker under utførelse ligger i resultatregnskapet under regnskapslinjen «Andre inntekter». Balanseført verdi er regnskapsført som omløpsmidler på regnskapslinjen «Andre eiendeler».

INNTEKTER FRA UTBYTTE

Utbytte resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen, og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring, og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

AKSJEKAPITAL OG OVERKURS

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

UTBYTTE

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen. Foreslått utbytte til morselskapets aksjonærer klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen.

KONSERNBIDRAG

Konsernbidrag til datterselskap føres som økning av investering i datterselskap gitt at overføringen øker verdien av morselskapets aksjer i datterselskap. Foreslått ytt konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen.

NOTE 3 – KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

VIRKELIG VERDI PÅ DERIVATER OG ANDRE FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. For mange finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, og som ikke omsettes i et aktivt marked, har konsernet benyttet neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer som verdsettelsesmetode. Slike beregninger er beheftet med betydelig skjønn, og i vurderingen av hvorvidt virkelig verdi er lavere enn kostpris vurderer konsernet blant annet fremtidsutsikter i den aktuelle bransjen, selskapets finansielle posisjon, og teknologisk utvikling.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Forsikringsselskapene i SpareBank 1 Gruppen har store eiendoms plasseringer. Eiendommene er eiet i heleide aksjeselskaper som eier hver enkelt eiendom. Eiendommene verddivurderes individuelt ved bruk av selskapets interne verdsettelsesmodell ved å diskontere antatt framtidig kontantstrøm for den enkelte eiendom. Avkastningskravet som benyttes i diskonteringen tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom.

Eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Det vises til prinsippnoten for behandling av skatt på investeringseiendommer.

Det vises for øvrig til note 31 Investeringseiendommer.

SENSITIVITET KNYTTET TIL EIENDOMMER I SPAREBANK 1 FORSIKRING

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning/reduksjon i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere/øke verdiene med ca. 518 mill. kroner, eller ca. 6,7%. Etter utløpet av eksisterende leieforhold skal lokalene reutleies til gjeldende markedsvilkår. Dersom netto leieinntekt reduseres/økes med 10 % ved reutleie, reduseres/økes markedsverdien med ca. 12%. Dette tilsvarer en verdiendring på ca. 893 mill. kroner

SENSITIVITET KNYTTET TIL EIENDOMMER I FREMTIND FORSIKRING

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning/reduksjon i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere/øke verdiene med ca. 72 mill. kroner, eller ca. 5 %. Etter utløpet av eksisterende leieforhold skal lokalene reutleies til gjeldende markedsvilkår. Dersom netto leieinntekt reduseres/økes med 10 % ved reutleie, reduseres/økes markedsverdien med ca. 11 %. Dette tilsvarer en verdiendring på ca. 166 mill. kroner.

ESTIMERT VERDIFALL FOR GOODWILL

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill, jfr. note 33. Gjenvinnbart beløp på kontantgenererende enheter blir fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Beregningene krever at det brukes estimater, og at de er konsistente med markedsverdsettelsen av konsernet.

ESTIMATER KNYTTET TIL FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER INNEN LIVSFORSIKRING

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om levetid, dødelighet, uførhet, renter med videre. Endringer i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forsikringsmessige avsetninger. Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets forpliktelser med fradrag for kontantverdien av framtidige premier. Grunnlagsrenten som benyttes ved beregning er den grunnlagsrenten som gjelder for den enkelte forsikring, og beregningen gjøres i tråd med forsikringsvirksomhetsreglene. Eventuelle endringer i grunnlagsrenten vil påvirke størrelsen på forpliktelsene.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer.

For alle produkter er det erstatningsavsetninger som inkluderer både meldte (RBNS) og ikke meldte skader (IBNR). IBNR- og RBNS-avsetninger er beregnet etter statistiske metoder som er basert på selskapets egne analyser av kundebestanden.

ESTIMATER KNYTTET TIL FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER INNEN SKADEFORSIKRING

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger innen skadeforsikring gjelder i hovedsak erstatningsavsetninger. Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper; korthalet forretning og langhalet forretning. Inndelingen er basert på hvor lang

tid det går fra et tap eller skade inntreffer til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Langhalet forretning knytter seg primært til personskader.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS – reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR – incurred but not reported).

Medarbeiderne i Forsikringsoppgjør er ansvarlig for at avsetningene i forbindelse med rapporterte skadesaker registreres for hver skadesak i forsikringsdatasystemet. Utviklingen i erstatningsavsetningene for de rapporterte skader følges opp i oppgjørsavdelingene. Aktuar er ansvarlig for erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet, men ikke meldt.

Beregning av erstatningsavsetningene er basert på bruk av erfaringsdata der en tar utgangspunkt i hvordan erstatningskostnadene utvikler seg over tid. Dette vil omfatte utviklingen i både avsetninger for meldte skader og for etteranmeldte skader. For beregning av erstatningsavsetningen bygges det opp statistiske modeller basert på erfaringstall og informasjon om porteføljeutvikling.

NOTE 4 – SEGMENTINFORMASJON

NOK 1 000	Livsforsikrings- virksomhet		Skadeforsikrings- virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernelimineringer		Sum	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021 ²⁾	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Sum inntekter ¹⁾	6 167 470	25 176 385	12 299 018	12 430 832	-	172 852	510 725	653 988	3 022 227	872 549	-2 739 171	-937 532	19 260 270	38 369 074
Segmentresultat	64 025	892 615	1 078 476	3 085 027	-	70 206	147 196	253 076	2 877 013	735 275	-2 735 541	-944 031	1 431 168	4 092 167
Resultat etter skatt	52 627	777 817	800 345	2 385 583	-	52 735	118 133	185 712	2 603 611	691 993	-2 437 574	-843 556	1 137 142	3 250 284
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-280 121	-834 954	-280 121	-834 954
Eiendeler pr. segment	85 080 614	86 977 512	30 803 849	30 835 656	-	0	3 053 032	5 819 165	11 869 590	11 652 033	-9 334 620	-11 100 933	121 472 466	124 183 433
Sum forpliktelser	79 119 932	81 040 554	21 470 778	20 062 321	-	0	2 410 166	4 216 972	5 121 446	6 821 592	-1 449 923	-3 100 658	106 672 400	109 040 782

¹⁾ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert

²⁾ Fondsforvaltning er solgt ut av konsernet fra 1. mai 2021, her er kun tatt med tall frem til salgstidspunktet.

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering. Dette er konsistent med den interne rapporteringen. Driftssegmenter i noten rapporteres annerledes enn i styrets årsberetning. I styrets årsberetning rapporteres segmentene på samme måte som ved intern rapportering til styret. Dette skyldes at det er enkelte enheter som ikke omarbeider sine tall til IFRS før de rapporteres internt. I segmentnoten rapporteres disse segmentene slik de regnskapsføres etter IFRS.

NOTE 5 – SOLVENS II

SpareBank 1 Gruppen er et sammensatt finanskonsern med datterselskaper innenfor livsforsikring, skadeforsikring og factoring. Samlet sett står forsikringsvirksomheten for mer enn 90 % av SpareBank 1 Gruppens samlede inntekter, verdiskaping og balanse på konsolidert nivå. SpareBank 1 Gruppen er med denne virksomhetssammensetningen definert som et forsikringsdominert konsern.

I SpareBank 1 Gruppen konsern er selskapene SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind Forsikring AS sammen med datterselskapet Fremtind Livsforsikring AS direkte underlagt Solvens II forskriften. SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer etter Solvens II konsolidert for konsernet. Solvenskapitalkravet beregnes ved bruk av standardmetoden i henhold til Solvens II forskriften. Øvrig datterselskap, SpareBank 1 Factoring AS tas med i konsernets solvenskapital med ansvarlig kapital og kapitalkrav.

I Solvens II-balansen verdsettes alle eiendeler og forpliktelser til markedsverdi. Dette medfører vesentlige endringer, sammenlignet med regnskapsregelverket, med hensyn til hvordan forpliktelser i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind verdsettes. For eiendeler er de vesentligste endringer knyttet til at hold-til-forfall obligasjoner verdsettes til markedsverdi, og at verdien av goodwill og immaterielle eiendeler ikke inngår i Solvens II-balansen. Forpliktelsene blir verdsett etter markedsbaserte metoder, hvilket medfører økt kompleksitet, særskilt i SpareBank 1 Forsikring AS. Blant annet inngår alle inn-, og utgående kontantstrømmer innenfor kontraktens grense til verdsettelse av forpliktelsene. Forpliktelsene diskonteres til nåverdi etter en definert markedsbasert rentebane. De forsikringstekniske avsetningene utgjør en dominerende andel av balansen, og selv små relative endringer i størrelsen på avsetningene kan gi store endringer i den tilgjengelige kapitalen og dermed den samlede solvensposisjonen under Solvens II. Solvenskapitalen etter Solvens II vil derfor være vesentlig forskjellig fra bokførte balanseverdier etter IFRS.

I henhold til Solvens II-forskriften deles solvenskapitalen inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 består av innskutt og opptjent egenkapital, avstemmingsreserve og årsresultat. Solvenskapitalen er justert for fremtidig utbetaling av utbytte. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlig lån, risikoutjevningfond og naturskadefondet. SpareBank 1 Gruppen har per dags dato ikke kapital i gruppe 3.

Solvenskapital

Solvenskapital per 31.12.22	SpareBank 1 Gruppen konsolidert				
	Total	Tier 1 ubegrenset	Tier 1 Begrenset	Tier 2	Tier 3
MNOK					
Innskutt egenkapital	3.251	3.251			
Avstemmingsreserve	8.161	8.161			
Ansvarlig lån	1.506		250	1.256	
Risikoutjevningfond	265			265	
Avsetning naturskadefondet	1.221			1.221	
Solvenskapital	14.403	11.412	250	2.742	

Solvenskapitalkrav og solvensmargin

Solvenskapitalkravet er beregnet konsolidert for selskapene underlagt Solvens II. Estimerte markedsverdier stresses ved forhåndsdefinerte stress etter standardmetoden. Solvenskapitalkravet gis ved summen av endringer i solvenskapital, som følge av stressene, fratrukket diversifiseringseffekter. For SpareBank 1 Gruppen er markedsrisiko den største risikoeksponeringen. Konsernet har videre vesentlig eksponering mot helse-, og skadeforsikringsrisiko.

Kapitalkrav SpareBank 1 Gruppen konsolidert	MNOK		
	31.12.22	31.12.21	Endring
Netto tall risikomoduler			
Markedsrisiko	6.149	5.758	396
Skadeforsikringsrisiko	3.047	2.648	399
Helseforsikringsrisiko	1.750	1.753	9
Livsforsikringsrisiko	2.698	2.650	49
Motpartsrisiko	260	239	21
Kapitalkrav før diversifisering totalrisiko	13.904	13.048	874
Korrelasjonseffekt totalrisiko	-4.680	-4.400	-288
Kapitalkrav før operasjonell risiko	9.224	8.648	586
Operasjonell risiko	652	602	50
Regulatoriske kapitalkrav for andre finansforetak	453	1.281	-821
Tapsabsorberende evne effekt utsatt skattefordel	-1.830	-1.602	-228
Kapitalkrav	8.498	8.929	-413
Solvenskapital	14.403	13.830	1.103
Solvensmargin	169 %	155 %	20 %
Minstekapitalkrav	3.147	2.870	270

Per 31.12.22 var minstekapitalkravet øvre grense og nedre grense på henholdsvis 3.824 MNOK og 2.125 MNOK. Det nominelle minstekapitalkravet var 2.837 MNOK.

SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS rapporterer solvensmargin på henholdsvis 157 %, 196 %, og 207 % per 31.12.22.

NOTE 6 - FINANSIELL RISIKOSTYRING

RAPPORTERING AV FINANSIELLE RISIKOFORHOLD

Noten gir en beskrivelse av arbeidet med risikostyring i SpareBank 1 Gruppen konsern. I denne noten redegjøres det for:

- Målsetting og strategi for styring og kontroll av konsernets risiko
- Organisering av risikostyringsfunksjonen, og etablerte policydokumenter
- SpareBank 1 Gruppen konserns materielle risikoeksponeringer
- Oppfølging og styring av risikofaktorer
- Regulatoriske endringer innen finansiell risikostyring og kapitaldekning

MÅLSETTING OG STRATEGI FOR STYRING OG KONTROLL AV KONSERNETS RISIKO

Målsettingen med risikostyring er å støtte opp under konsernets overordnede mål. I tillegg skal risikostyring også bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning for eier innenfor en akseptabel risikotoleranse. Videre er det et mål å minimere den operasjonelle risikoen, og ha god forståelse for den risiko konsernet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til kjernekapital/ solvenskapital.

Risikostyringen skal med andre ord bidra til å sikre at SpareBank 1 Gruppen konsern til enhver tid har en tilstrekkelig og optimal kapitalisering for å nå forretningsmessige målsetninger, og sikre videre drift. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Konsernets kapitalbehov skal til enhver tid vurderes opp mot etablert strategi, forretningsmessige målsetninger og risikoeksponering.

Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

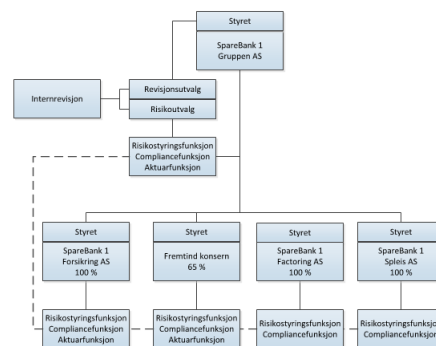
- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tiltrebelse av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på solvenskapital ut fra valgt risikoprofil
- Til enhver tid å oppfylle myndighetspålagte kapital og solvenskrav

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

SpareBank 1 Gruppen konsern praktiserer en konsernstyrt styringsmodell for risikostyring og compliance. Forholdet og ansvarsdeling mellom mor-, og datterselskap er regulert i gjeldende policydokumenter for risikostyring godkjent av styret.

Risikostyringsansvarlige i datterselskap rapporterer hvert kvartal risikoprofil, og kapitalstatus til risikostyringsavdelingen i SpareBank 1 Gruppen AS. Rapporteringen danner grunnlag for informasjon som inngår i den kvartalsvise risikorapporten til konsernets styre. Tilsvarende gjennomføres det compliance-rapportering hvert kvartal med rapportering til konsern styret.

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer til styret i morselskapet, mens risikostyringsfunksjon i datterselskapene rapporterer til eget styre og ledelse, parallelt med at de rapporterer til risikostyringsfunksjonen i morselskapet. I figuren nedenfor vises de overordnede rapporteringslinjer for risikostyringsfunksjonen mellom mor-, og datterselskap.

--- = Rapportering fra risikostyringsfunksjon og compliancefunksjon i datterselskapene til risikostyring og compliance i morselskapet
 — = Rapportering fra risikostyringsfunksjon og compliancefunksjon i datterselskapene til eget styre

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS er ansvarlig for den samlede utforming av konsernets risikostyring. Ansvar for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til Leder for risikostyringsfunksjonen. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør. Risikostyringsfunksjonen er ansvarlig for å sikre konsistent og helhetlig risikostyring på tvers av konsernets virksomheter.

Revisjons-, og risikoutvalget

Revisjons-, og risikoutvalget har som formål å fungere som et forberedende organ for konsernstyret i saker som vedrører overvåking av finansiell informasjon og konsernets internkontroll og risikohåndtering.

POLICYBESTEMMELSER

Styregodkjente policydokumenter på konsernnivå danner et grunnlag for datterselskapenes utforming og rammer for risikostyring. Det er i dag etablert policybestemmelser på konsernnivå på følgende områder:

- Policy risikostyring og internkontroll
- Policy for risikostyringsfunksjonen
- Policy for aktuarfunksjonen
- Policy for compliancefunksjonen
- Policy for compliancerisiko
- Policy for markeds-, og motpartsrisiko
- Policy for forsikringsrisiko
- Policy for operasjonell risiko
- Risiko- og kapitalstrategi
- Policy for egenvurdering av risiko og solvens
- Policy for likviditetsstyring og finansiering
- Beredskapsplan solvensmargin og likviditetsstyring
- Policy for utkontraktering
- Datapolicy for Solvens II
- Retningslinjer for egnethetsvurdering
- Retningslinjer for Pilar 1 rapportering
- Retningslinjer for Pilar 3 rapportering
- Retningslinjer for håndtering av interessekonflikter
- Retningslinjer for antikorrupsjon
- Policy for internrevisjonsfunksjonen
- Policy for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Policy for eierstyring
- Policy for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Policy for personvern

På datterselskapsnivå er det etablert tilsvarende policyer som støtter opp under konsernets policy og retningslinjer. Policydokumentene er gjenstand for årlig revidering.

SPAREBANK 1 GRUPPENS MATERIELLE RISIKOEKSPONERINGER

SpareBank 1 Gruppen konsern er et forsikringsdominert finanskonsern. Finansiell risiko oppstår som følge av usikkerhet knyttet til måloppnåelsen i ordinær drift av konsernets selskaper. Konsernets største eksponeringer er naturlig nok knyttet til livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomheten. Risiko knyttet til forsikringsvirksomhetene oppstår som følge av usikkerhet knyttet til hyppighet og størrelse på utbetalinger sett i forhold til selskapenes inntekter. Forsikringspremien investeres for å gi avkastning, og skaper dermed i tillegg en finansiell eksponering mot markedsrisiko. Samtidig vil hendelser knyttet til operasjonelle og strategiske risikoer, med mulige negative konsekvenser for konsernets omdømme potensielt være risikoer iboende i konsernets virksomhet.

Nedenfor beskrives de risikoeksponeringer som SpareBank 1 Gruppen konsern anser som materielle, og som er omfattet av konsernets risikostyring.

Markedsrisiko

Risiko for verdiendringer i markedspriser, eller volatiliteten i markedspriser, som avviker fra forventede verdier. Vi deler markedsrisikoen opp i følgende kategorier:

- Risiko knyttet til garantert avkastning (liv)
- Renterisiko
- Aksjerisiko
- Spreadrisiko
- Eiendomsrisiko
- Valutarisiko

Motparts-/kredittrisiko

Risikoen for at selskapets låntakere, mellomledd og reassurandører ikke klarer å innfri sine forpliktelser. Motpartsrisiko omfatter misligholds-, og oppgjørssisiko. Risikoen kan oppstå hos utstedere av verdipapirer/ obligasjoner, øvrige utlån, motparter i reassuranse-, og derivatkontrakter, bankinnskudd, og forfalte men ikke betalte premier.

En relatert, men annen type risiko klassifisert som markedsrisiko er spreadrisiko. Denne risikoen refererer til risikoen for tap som følge av bevegelser i markedspriser eller spread på kredittrisiko.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risikoen for økte tap som følge av ikke tilstrekkelig diversifiserte porteføljer og/ eller forpliktelser. Konsentrasjonsrisiko kan oppstå som følge av investeringer i et geografisk område, industri og bransje, eller betydelige individuelle investeringer. Samtidig kan konsentrasjonsrisiko oppstå i produkter knyttet til tegnet forretning i geografiske områder, kontraktstype, produkt, eller konsentrasjon av den underliggende risikoen.

Forsikringsrisiko

SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern er eksponert mot forsikringsrisiko. Risikoen oppstår som følge av en endring i verdier grunnet et avvik mellom de faktiske og de forventede forsikringskrav og utbetalinger på forsikringskontraktene (inkludert kostnader).

Forsikringsrisiko inndeles i skade-, helse-, og livsforsikringsrisiko. Innen hver kategori skiller det mellom reserve-, og premierisiko. Reserveringsrisiko omfatter krav som har oppstått, og inkluderer Reported But Not Settled (RBNS), Reported But Not Enough Settled (RBNES), Incurred But Not Reported (IBNR) og Incurred But Not Enough Reported (IBNER), og oppstår som følge av at utbetalingene er høyere enn forventet, tidspunktene for

utbetaling avviker fra forventet, og frekvensen av utbetalinger er høyere enn forventet. Premierisiko relaterer seg kun til fremtidige utbetalinger, og oppstår som følge av at fremtidig krav forventes å bli høyere enn forventet, tidspunktene for utbetaling avviker fra forventet, og frekvensen av utbetalinger er høyere enn forventet.

Operasjonell risiko

Risiko for verdiendringer som følge av faktiske tap, inntruffet som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko er også knyttet til øvrige risikokategorier hvor hendelser som medfører operasjonelle tap kan være oppstått som følge av andre hendelser som resulterer i operasjonelle tap.

Likviditetsrisiko

Risikoen kan oppstå som følge av manglende mulighet til å omsette investeringer raskt nok for å forhindre eller minimere tap. Videre kan risikoen også oppstå grunnet manglende likviditet i eiendeler som holdes for å møte fremtidige utbetalinger, og at det holdes kapital på for lave verdier til å foreta utbetalinger.

Forretningsrisiko

Risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

Strategisk risiko

Risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Strategisk risiko ligger i hovedsak i morselskapet, men må adresseres på datterselskapsnivå.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko er en form for forretningsrisiko. Risikoen for tap oppstår som følge av vedvarende negativ publisitet omkring virksomhetens forretningspraksis, uavhengig av hvorvidt den negative publisiteten er korrekt eller ikke, og som da kan medføre manglende tillit til virksomhetens integritet. Tap av omdømme kan medføre svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.

Juridisk risiko

Risiko for tap som følge av at rettsvister og domsavsigelser som går mot etablert forretningspraksis, eller utformede kontrakter som ikke kan gjøres gjeldende slik at dette medfører tap og økte kostnader for konsernets aktiviteter.

Compliance risiko

Risiko for tap knyttet til juridiske eller regulatoriske sanksjoner, eller tap av omdømme, som et resultat av at konsernet ikke opererer i samsvar med lover, reguleringer, regler, og interne retningslinjer.

Bærekraftsrisiko

Bærekraftsrisiko (ESG) er definert som hendelser knyttet til miljø (E), sosiale forhold (S) eller selskapsstyring (G) som kan ha en negativ effekt på verdien av investeringer eller verdien av forpliktelser.

STRATEGI KNYTTET TIL BRUKEN AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsernet benytter finansielle instrumenter aktivt for å ta posisjoner og for å redusere risiko. Bruken av finansielle instrumenter er begrenset til instrumenter hvis risiko og markedsverdi lar seg måle og overvåke innenfor konsernets systemer for risikostyring og lønnsomhetsmåling.

KAPITALSTYRING

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt policy for risikostyring og internkontroll, policy for likviditetsstyring og finansiering, og policy for risikotoleranse og kapitalmål. Det er utarbeidet strategi, policy og rammer knyttet til de enkelte risikofaktorene i de enkelte juridiske enheter. Det foretas i tillegg strategiske beslutninger knyttet til aktivaallokering i det enkelte selskap.

Kapitalbehov

SpareBank 1 Gruppen AS beregner kapitalbehovet for konsernet basert på de ulike risikokategoriene. Risikojustert kapitalbehov beregnes for hvert datterselskap og for konsernet konsolidert. Statistiske metoder og faglige vurderinger, samt noe skjønn, er lagt til grunn i beregningene. Beregningene vurderes, og sammenlignes opp mot standard metode beregninger i henhold til Solvens II regelverket. Det er lite sannsynlig at alle tapshendelser inntreffer samtidig, og det oppstår derfor diversifiseringseffekter når alle risikokategoriene vurderes samlet. Risikokapital skal dekke de uventede tapene og skal for alle risikokategorier tilsvare 99,5 % av mulige tap med en tidshorison på et år. Konsernet beregner også risikojustert lønnsomhet per selskap.

SpareBank 1 Gruppen konsern må ha tilstrekkelig kapital for å dekke uventede tap. SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern er underlagt Solvens II, og rapporterer solvensmargin i henhold til dette regelverket. Datterselskapet SpareBank 1 Factoring AS er underlagt forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond

mv. (kapitalkravsforskriften). Policy for likviditetsstyring og finansiering, og risiko- og kapitalstrategi bidrar til å sikre at SpareBank 1 Gruppen konsern har et egenkapitalnivå som er optimalt i forhold til definert risikotoleranse, risikoprofil og omfang av virksomheten.

SpareBank 1 Gruppen konsern benytter risikojustert lønnsomhet som ett av flere økonomiske styringsparametere. Hvert kvartal blir risikojustert avkastning rapportert for konsernet samlet og per datterselskap.

SpareBank 1 Gruppen konsern benytter risikojustert lønnsomhet som ett av flere økonomiske styringsparametere. Hvert kvartal blir risikojustert avkastning rapportert for konsernet samlet og per datterselskap.

OPPFØLGING OG STYRING AV RISIKOFAKTORER

Markedsrisiko

Den konsoliderte markedsrisikoen i konsernet måles og rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningen er basert på standard metode etter Solvens II, som er en standardisert Value at Risk (VaR)-modell. Samme modell benyttes konsistent til beregning av markedsrisiko i SpareBank 1 Gruppen konsern.

Tabellen nedenfor viser netto markedsrisiko (det vil si etter tapsabsorberende evne fra SpareBank 1 Forsikring AS). Beregningene er basert på tall per 31.12.22 og 31.12.21.

Markedsrisiko 99,5 % (MNOK)	31.12.22	31.12.21	Endring
Renterisiko	923	1.014	-91
Aksjerisiko	2.639	2.473	166
Eiendomsrisiko	1.665	1.696	-31
Spread	1.770	1.508	262
Valutarisiko	279	187	92
Konsentrasjonsrisiko	940	0	940
Diversifiseringseffekt	-2.067	-1.120	-947
Sum Markedsrisiko	6.149	5.758	391

I tabellen nedenfor er de ulike stressfaktorene som er benyttet beskrevet.

Risiko	Stressfaktor	
Markedsrisiko	Type 1 aksjer	35,95 % per 31.12.22 (stresses med 39 % med justeringsfaktor inntil 10 % beregnet ut fra EIOPA indeks.
	Type 2 aksjer	45,95 % per 31.12.22 (stresses med 49 % med justeringsfaktor inntil 10 % beregnet ut fra EIOPA indeks.
	Renter	Relativ endring i rentekurve. Den relative endringen avtar med økende løpetid. Beregnes samlet av obligasjonene og forpliktelsene.
	Eiendom	25 % av markedsverdi.
	Valuta	25 % av netto eksponering.
	Kreditt	Stressfaktor avhengig av rating. Beregnes av obligasjoner (inklusive obligasjoner holdt til forfall).
	Konsentrasjon	Faktor avhengig av rating.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Risikoen oppstår hovedsakelig som følge av investering i rentepapirer, fra fastrenteutlån, ved funding i fastrentepapirer, samt ved derivatbruk. Renterisiko beregnes etter Solvens II standard metode.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko knyttet til renterisiko

SpareBank 1 Gruppen er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Renterisikoen er i hovedsak knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS. Nedenfor gjengis en sensitivitetsanalyse per enhet knyttet til renterisiko.

Parameter	SpareBank 1 Gruppen AS	Fremtind Forsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS	SpareBank 1 Factoring AS	Totalt
Resultatendring i MNOK før skatt					
1 % poeng økning i rentenivået	-36	-220	-155	6	-404
1 % poeng reduksjon i rentenivået	36	220	155	-6	404

Tabellen over er et anslag på forventet resultateffekt ved en umiddelbar renteendring, før fordeling av resultat mellom eier og kunde i SpareBank 1 Forsikring AS. Tabellen er utarbeidet i forbindelse med intern risikoppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på verdiendring og endring i cashflow første år på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern. For SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Factoring AS er resultateffekten knyttet til netto rentebærende gjeld.

Spreadrisiko

Spreadrisiko er risikoen for endringer i markedsverdi av obligasjoner og engasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader. Spreadrisiko beregnes etter Solvens II standard metode.

Aksjerisiko

Aksjerisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter som konsernet har investert i.

Valutarisiko

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakurser. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutaene.

Risiko knyttet til eiendom

SpareBank 1 Gruppen konsern har en betydelig eiendoms eksponering i både SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern. Eiendomsporteføljen er en del av den løpende aktivaallokeringen i selskapene, hvor målet er å oppnå en høyest mulig avkastning på eksponeringen. Konsernets eiendommer er utsatt for risiko ved endringer i eiendoms markedet. Eiendomsporteføljens verdi er påvirket av mange faktorer, herunder den lokale økonomiske utviklingen, eiendommenes beliggenhet, leietakers kredittverdighet, oppfølging av vedlikehold og konkurranse i det lokale eiendoms markedet.

Det henvises for øvrig til note 3 for informasjon om sensitivitet og note 31 for informasjon om eksponeringen.

Det henvises for øvrig til note 7 og 8 for ytterligere informasjon om markedsriskoen i SpareBank 1 Gruppen.

Motparts- og kreditt risiko

Konsernets kreditt risiko er først og fremst knyttet til SpareBank 1 Forsikring AS, og Fremtind konsern, samt innenfor virksomheten i SpareBank1 Factoring AS.

Kreditt risiko i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern er relatert til pengemarkedsplasseringer (obligasjoner og sertifikater) og reassurans. Kreditt risikoen for disse plasseringene estimeres implisitt i estimeringen av spreadrisiko.

Styrene i disse selskapene har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne. I tillegg er det fastlagt minimumsnivå for kreditt ratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Det er gitt detaljerte regler vedrørende tillatt risikonivå på plasseringene i eget mandat til eksterne forvalter.

Nedenfor vises oversikt over de 15 største eksponeringene mot utstedere.

Største utsteder SpareBank 1 Gruppen konsern per

Utsteder	Markedsverdi	Andel av samlet portefølje
Beløp i MNOK		
Norske Stat	1049	3,0 %
Oslo Kommune	1011	2,9 %
Sparebank 1 SMN	688	2,0 %
Nordea Bank ABP	527	1,5 %
Verdipapirfondet DNB	498	1,4 %
Sparebank 1 Boligkreditt AS	495	1,4 %
Sparebanken Sør	467	1,3 %
Sparebank 1 Østlandet	430	1,2 %
Sparebanken Vest	422	1,2 %
Nordea Eiendomskreditt AS	397	1,1 %
Klp Kommunekreditt AS	385	1,1 %
Statnett SF	375	1,1 %
Fremtind Forsikring AS	352	1,0 %
Sparebank 1 Sørøst-Norge	352	1,0 %
Sparebank 1 Boligkreditt AS	338	1,0 %

Det henvises for øvrig til note 12, 13, og 14 for ytterligere informasjon om kreditt risikoen i SpareBank 1 Gruppen.

Konsentrasjonsrisiko

Det vurderes å være liten konsentrasjonsrisiko i konsernet. Forsikringsporteføljene i Fremtind konsern anses å være relativt veldiversifisert gjennom et stort antall kunder, at forsikringene tegnes i ulike geografiske områder, og i flere ulike produkter. En konsentrasjonsrisiko i skadeforsikring er eksponering mot naturkatastrofer, men i Norge er denne svært begrenset gjennom deltakelse i Norsk Naturskadepool. Det er konsentrasjonsrisiko knyttet til forsikrings selskapernes investeringsporteføljer, i hovedsak mot finanssektoren. Øvrige selskaper er fra et konsern perspektiv i beskjeden grad eksponert mot konsentrasjonsrisiko.

Likviditetsrisiko

Konsernets likviditetsstyring tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Hvert datterselskap har tilsvarende likviditetsstrategi, med tilhørende styrebehandling. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånskilder, instrumenter og løpetider. Det er etablert en konsern kontoordning i SpareBank 1 Gruppen konsern som er med på å redusere likviditetsrisikoen. Likviditetsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen konsern er i hovedsak knyttet til morselskapet, og vurderes som lav til moderat.

Policy for likviditetsstyring og finansiering er gjenstand for årlig oppdatering. Beredskapsplan for oppfølging av mål for solvensmargin og likviditetsstyring søker å synliggjøre den overordnede likviditetsstyring i konsernet, samt å identifisere og forklare hendelser som kan inntreffe og legge planer for å møte disse hendelsene. Beredskapsplanen gir også en klar beskrivelse

av ansvarsfordeling. Hendelser som kan gi likviditetseffekter kan blant andre være:

- Identifiserte tap i datterselskaper som innebærer behov for kapitaltilførsel
- Likviditetsbufferer under målsatt nivå
- Tilbakekallelse av ukommiterte kredittlinjer

Kravet vedrørende den daglige likviditetsstyringen er at morselskapet til enhver tid har en likviditetsbuffer på 150 mill. kroner. Likviditetsbufferen skal bestå av bankinnskudd og omsettelige verdipapirer som er gjenstand for kontinuerlig omsetning. I tillegg kan likviditetsbufferen bestå av kommitterte kredittfasiliteter. Likviditetsbufferen var 1.069 mill. kroner per 31. desember 2022.

CFO har ansvar for å følge opp at likviditetsbuffer ligger innenfor målsatt nivå. Dersom likviditetsbufferen ligger lavere enn 100 mill. kroner skal det rapporteres til administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS. Det skal lages en plan for hvordan man så raskt som mulig kan komme opp på målsatt nivå for likviditetsbufferen. Denne planen skal legges fram for konsernledelsen. Kravene i henhold til retningslinjene har vært overholdt i perioden, og likviditetssituasjonen i morselskapet anses som god.

SpareBank 1 Gruppen konsern har etablert et tett samarbeid med SpareBank 1- bankene på fundingsiden. Gjennom et slikt samarbeid vil sannsynligheten for å løse eventuelle likviditetsutfordringer øke vesentlig.

Det henvises for øvrig til note 15 for ytterligere informasjon om likviditets- og oppgjørssrisikoen i SpareBank 1 Gruppen.

KONSERNETS FORSIKRINGSVIRKSOMHET

Da SpareBank 1 Gruppen er et forsikringsdominert finanskonsern gis det under en mer utfyllende beskrivelse av konsernets risikostyring innen skadeforsikring og livsforsikring.

FREMTIND KONSERN AS

Fremtind konsern består av forsikringsselskapene Fremtind Forsikring AS, Fremtind Livsforsikring AS, Fremtind Service AS, og er gjennom sin virksomhet eksponert mot finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko.

Risikostyringen i Fremtind konsern skal støtte opp under konsernets overordnede mål innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikovilje. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet i tillegg til å utøve en forsvarlig kapitalforvaltning.

Fremtind konsern har etablert policydokumenter for risikostyring og internkontroll. Policydokumentene omfatter

strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret. Risikostyringen skal bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med etablert risikotoleranse. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten.

Forsikringsrisiko

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko, samt for å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver bransje, slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassurans benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skader.

Markedsrisiko

Investeringsstrategien beskriver selskapets ønskede risikoprofil, og setter begrensninger som er tilpasset konsernets risikotoleranse. Fremtind konsern benytter som hovedregel ikke valutainstrumenter, men gjør unntak for sikring av underliggende plasseringer. Utenlandske plasseringer er i størst mulig grad sikret mot valutasvingninger.

Likviditetsrisiko

Hovedtyngden av Fremtind Forsikring konsern sin investeringsportefølje er plassert i pengemarkedsinstrumenter med god likviditet. Konsernets likviditetsrisiko er således liten. Styret i Fremtind Forsikring AS har utarbeidet retningslinjer for hvor stor del av investeringsporteføljen som til enhver tid skal bestå av likvide plasseringer.

Kreditt-/motpartsrisiko

Fremtind Forsikring konsern er i all hovedsak eksponert for motpartsrisiko gjennom rentepapirer i investeringsporteføljen, gjenforsikringsandelen av forsikringstekniske avsetninger og faktiske krav mot reassurandører. Reassuranseprogrammet har en målsetting om å redusere motpartsrisikoen gjennom styrevedtatt krav til minimumsrating på A(-) fra S&P eller tilsvarende hos andre ratingbyråer. I tillegg vurderes eksponering til enkeltaktører. Investeringer foretas hos solide motparter. De gitte investeringsrammene er med på å bestemme motpartsrisikoen, og porteføljen anses å være veldiversifisert.

Det henvises til note 11 for ytterligere beskrivelse av forsikringsrisiko i Fremtind Forsikring AS.

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er gjennom sin virksomhet eksponert for både finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko. Selskapets resultat påvirkes blant annet av utviklingen i rentenivå, utviklingen i aksje- og eiendomsmarkedet, samt utvikling i levealder og sykdom/uførhetsforløp. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til hvordan selskapet klarer å innfri den årlige minsteavkastningen (rentegarantien) som for en stor del av kundene er garantert. Dette stiller krav både til hvordan selskapet forvalter sine eiendeler og til hvordan selskapet styrer og kontrollerer sin risiko.

Risikostyringen i SpareBank 1 Forsikring AS skal støtte opp under selskapets overordnede mål. I tillegg skal risikostyringen bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikoappetitt. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning.

Styret fastsetter hvert år rammer for risiko, i tillegg til å definere selskapets overordnede risikoappetitt. Styret vedtar hvert år en strategi for risikostyring som omfatter prosesser, rammer og handlingsregler som selskapet skal følge når risikoeksponeringen i selskapet passerer gitte nivåer.

Selskapets investeringsstrategi inneholder rammer for hvordan selskapet skal plassere og forvalte sine eiendeler, herunder tillatte markeder, aktivklasser og finansielle instrumenter. Investeringsstrategien inneholder også retningslinjer og rammer for kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko og bruk av derivater i sikringsstrategier. Selskapets investeringsstrategi vedtas av styret. Selskapet har også etablert policydokumenter for risikostyring. Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar,

risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret.

Markedsrisiko

SpareBank 1 Forsikring AS vurderer markedsrisikoen i selskapet fortløpende ved bruk av stresstester. SpareBank 1 Forsikring AS benytter en intern stresstest som en del av risikostyringen i selskapet. Stresstesten er vedtatt av styret og omfatter samlet tapspotensial for markeds-, forsikrings- og motpartsrisiko i et definert krisescenario målt mot en bufferkapital utover regulatoriske krav. Selskapet beregner også de regulatoriske stresstestene etter standard metode som definert i Solvens II regelverket.

Renterisiko

Selskapet har påtatt seg en betydelig renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlige rentegaranti er på 2,22 %. Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det enten finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien og/eller det tas midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler fra overskuddet til tilleggsavsetningene tilknyttet ytelsespensjon og fripoliser.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2022
Individuell kapitalforsikring	1,94%
Individuell rente/pensjonsforsikring	3,56%
Kollektiv pensjonsforsikring	2,05%
Samlet	2,22%

Tabellen over viser gjennomsnittlig rentegaranti per produktgruppe for 2022.

Forsikringsrisiko

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital. Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død. Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt. Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

Reassuranse

Selskapet har en reassuransestrategi som behandles årlig av styret. Strategien omhandler blant annet mål for selskapets reassuranseprogram og hvordan reassuranseprogrammet skal overvåkes.

Det henvises for øvrig til note 20 for ytterligere informasjon om fordring på reassurandører, og note 10 og 11 som omhandler forsikringsrisiko for henholdsvis SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind Forsikring AS.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko defineres ved risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. I SpareBank1 Gruppen konsern omfattes juridisk risiko som operasjonell risiko. Alle selskapene i konsernet har risiko knyttet til operasjonell drift.

Operasjonell risiko i datterselskapene rapporteres kvartalsvis fra datterselskapene til SpareBank 1 Gruppen AS. Arbeidet som gjennomføres på operasjonell risiko blir i tillegg dokumentert gjennom den årlige ORSA-rapporten, samtidig som det årlig fremlegges en internkontrollrapport med tilhørende lederbekreftelse. Databaser for styring og oppfølging av tiltak knyttet til rapporter fra Finanstilsynet, internrevisjon og internkontroll er implementert.

I tillegg har SpareBank 1 Gruppen konsern en egen compliancefunksjon i morselskapet, samtidig som denne funksjonen finnes i datterselskapene. Det gjennomføres jevnlige møter i compliance-forum på konsernnivå, som består av compliance ansvarlige i hvert enkelt selskap. Arbeidet vedrørende compliance skal sørge for at SpareBank 1 Gruppen konsern etterlever og overholder relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Samtidig skal man i arbeidet sørge for å overvåke utvikling innenfor områdene, samt utrede mulige konsekvenser av at endringer innenfor områdene ikke følges opp. Compliance risiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller svekket omdømme som følge av å ikke etterleve og overholde relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Compliance risiko anses å være en del av operasjonell risiko. Compliance rapporteres til styret i SpareBank 1 Gruppen AS kvartalsvis, i henhold til utarbeidede compliance-maler for konsernet.

STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO

Strategisk og forretningsmessig risiko vurderes i konsernet med utgangspunkt i hendelser som kan hindre måloppnåelse.

REGELVERK

SpareBank 1 Gruppen konsern er som et forsikringsdominert finanskonsern underlagt gruppebestemmelsene i Solvens II regelverket for forsikring. Dette betyr at konsernet som en helhet må etterleve bestemmelsene i dette regelverket konsistent på tvers av mor-, og datterselskap. På datterselskapsnivå er selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, Fremtind Forsikring AS, og Fremtind Livsforsikring AS direkte underlagt Solvens II. Selskapet SpareBank 1 Factoring AS er underlagt Basel-regelverket for kreditt-, og finansforetak. I praksis betyr dette at vurdering av risiko og kapitalbehov adresseres samlet på konsernnivå, og innenfor hvert enkelt selskap. Solvens II stiller krav til utforming av risikostyring og internkontroll som berører hele virksomheten. I likhet med Basel-regelverket for banker er Solvens II bygget opp omkring tre pilarer.

Pilar I fastsetter regler for markedsbasert verdsettelse av balanseverdier, og beregning av regulatorisk kapitalkrav. Pilar II i regelverket omhandler i hovedsak krav til egenvurdering av risiko og kapitalbehov (Own Risk and Solvency Assessment – ORSA), og krav til styring og kontroll. Under det siste punktet står krav til utforming av kontrollfunksjoner og dokumentasjon sentralt. Pilar III omfatter krav til myndighetsrapportering og rapportering til markedet. Rapporteringskravene er både kvantitative og kvalitative med kvartalsvis og årlig frekvens.

For selskapene som er underlagt Solvens II er det etablert styregodkjente kapitalmål. SpareBank 1 Gruppen konsernet har på konsolidert nivå et kapitalmål på 150 % av det regulatoriske kapitalkravet. SpareBank 1 Forsikring AS har etablert et kapitalmål på 140 % - 160 %, og Fremtind har et kapitalmål på 150% - 200 %.

NOTE 7 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

SpareBank 1 Gruppen er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Den vesentligste renterisikoen er knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern. En sensitivitetsanalyse per enhet knyttet til renterisiko er vist nedenfor.

Parameter	SpareBank 1 Gruppen AS	Fremtind Forsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS	SpareBank 1 Factoring AS	Modhi Finance AS	Totalt
NOK 1 000						
Resultatendring før skatt						
1 % poeng økning i rentenivået	-36	-220	-155	6	6	-404
1 % poeng reduksjon i rentenivået	36	220	155	-6	-6	404

Tabellen over er et anslag på forventet resultat effekt ved en umiddelbar renteendring. Tabellen er utarbeidet ifm. intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på verdiendring og endring i cash flow 12 måneder frem på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS og Fremtind konsern. For SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Factoring AS er resultat effekten knyttet til netto rentebærende gjeld. For SpareBank 1 Forsikring AS er beregningen foretatt før fordeling av resultat mellom eier og kunde.

NOTE 8 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

I SpareBank 1 Gruppen konsern er det i hovedsak SpareBank 1 Forsikring AS som har eksponering mot valutarisiko. For SpareBank 1 Gruppen konsern er risikoen i hovedsak relatert til investeringsporteføljene, og som en del av konsernets risikostyringsstrategi søkes valutarisikoen i underliggende porteføljer nøytralisert gjennom valutaterminforretninger. Under vises kun valutaeksponeringen i SpareBank 1 Forsikring AS, da valutaeksponeringen i Fremtind Forsikring konsern er helt marginal. Eksponeringen er som følger:

NOK 1 000	2022		2021	
	Netto valuta- eksponering	Resultateffekt ved 3% endring	Netto valuta- eksponering	Resultateffekt ved 3% endring
Valuta				
EUR	4 978 156	149 345	5 483 440	164 503
USD	12 770 890	383 127	14 178 285	425 349
JPY	2 343 026	70 291	2 865 947	85 978
Sum	20 092 072	602 763	22 527 672	675 830

Tabellen over er et anslag på forventet resultat effekt ved en umiddelbar endring i valutakurser. Tabellen er utarbeidet i forbindelse med intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på aksje- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS hvor faktisk eksponering foreligger.

NOTE 9 - FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse:

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp. Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater. Morselskapet har ingen finansielle derivater.

KONSERNET 2022

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2022

Finansielle eiendeler

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	455 045	455 045	455 045
Renteinstrumenter	8 377	8 377	8 377
Sum	463 422	463 422	463 422

Finansielle forpliktelser

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Valutainstrumenter	11 625	11 625	11 625
Renteinstrumenter	37 959	37 959	37 959
Sum	49 584	49 584	49 584

KONSERNET 2021

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2021

Finansielle eiendeler

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	89 734	89 734	89 734
Valutainstrumenter	66 261	66 261	66 261
Renteinstrumenter	6 300	6 300	6 300
Sum	162 295	162 295	162 295

Finansielle forpliktelse

Instrument (NOK 1000)	Brutto balanseført beløp	Nettobeløp i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	89 761	89 761	89 761
Valutainstrumenter	242 985	242 985	242 985
Renteinstrumenter	21 710	21 710	21 710
Sum	354 456	354 456	354 456

NOTE 10 – FORSIKRINGSRISIKO I LIVSFORSIKRING

KONSRNET 2022

Gjennom å tilby ulike forsikringsprodukter påtar Fremtind Livsforsikring AS og SpareBank 1 Livsforsikring AS seg forsikringsrisiko. Forsikringsrisikoen består av risiko for at en definerte hendelse, som selskapet gjennom avtaler med kunder har forpliktet seg til å yte økonomisk vederlag for, inntreffer.

VIKTIGE FORUTSETNINGER OG ENDRINGER

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.

Gjeldende dødelighetstariff for kollektiv ytelsespensjon og fripoliser er K2013.

Premier og reserver er fastsatt ut fra det prinsipp at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er avsatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til hvilken effekt koronasituasjonen vil ha på uførhet og andel friskmeldte (reaktivering), samt usikkerhet knyttet til den makroøkonomiske situasjonen. Det er foretatt ekstra avsetninger for å ta høyde for dette. Selskapet følger utviklingen tett, og avsetningsnivået vil bli vurdert fremover.

STYRING AV RISIKO FRA FORSIKRINGSKONTRAKTER

Målet for styring og kontroll av forsikringsrisiko er å støtte opp under selskapets og konsernets overordnede mål og strategi. Selskapet skal ha god forståelse for den risiko selskapet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til risikobærende evne.

Vurdering av forsikringsrisiko

Det er utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av forsikringsrisiko. Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av gruppelivsavtaler risiko-vurderes bedriften, foreningen og visse forsikrede.

Kontroll av forsikringsrisiko

Fremtind Livsforsikring AS har utarbeidet et rammeverk for styring og kontroll av forsikringsrisiko. Forsikringsrisikoen overvåkes på produktgrupper, hvor hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødelighet, uførhet og ulykke. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom hele året. For hver type av risiko er det ordinære risikoresultatet for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og risikokostnader for perioden (utbetalinger og endringer i reserver).

Risikoresultat 2022

NOK 1 000	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Dødsrisiko (inkl. opplevelsesrisiko)	15 723	512 767	6 504	-2 006	72 978	605 966
Uførhet	-90 626	-38 563	-7 963	-15 060	65 528	-86 683
Ulykke	-	-	-	107 929	-8 359	99 570
Risikoresultat før tekniske avsetninger	-74 903	474 205	-1 459	90 863	130 147	618 853
Tekniske avsetninger	-	-	-	-	-	-
Risikores. etter tekniske avsetninger	-74 903	474 205	-1 459	90 863	130 147	618 853
Risikoresultat netto	-74 903	474 205	-1 459	90 863	130 147	618 853

Tallene under viser samlet risikoresultat for 2022 ved en reduksjon i dødeligheten på hhv 10 prosent og 20 prosent eller en økning i uførheten på hhv 10 prosent og 20 prosent.

NOK 1 000	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
10 prosent reduksjon i dødelighet	-75 126	506 544	201 798	91 063	169 750	894 029
20 prosent reduksjon i dødelighet	-77 566	534 928	194 124	91 264	209 142	951 893
10 prosent økning i uførhet	-126 178	469 195	170 624	90 863	109 875	714 378
20 prosent økning i uførhet	-179 671	460 230	131 775	90 863	73 226	576 423

Hvordan risikoresultat påvirker resultat til eier, avhenger av hvilken overskuddsmodell som gjelder for det enkelte produkt.

Reassuranse

Styret vedtar årlig selskapets reassuranseprogram.

Selskapet har følgende typer reassuransedekninger:

Kvotereassuranse

Ved kvotereassuranse deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikt.

Eksedentreassuranse (surplus)

I kontraktene er det fastsatt en egenandel etter risikotype. All risiko utover egenandelen reassureres. Eksedentreassuranse er i likhet med kvotereassuranse en proporsjonal ordning, men med den ulikhet at prosentsetsen varierer fra forsikring til forsikring. Eksedentreassuranse benyttes særlig for individuelle forsikringer.

Excess of loss / Katastrofereassuranse

For hver erstatning som overskrider et fast beløp dekker reassurandøren det overskytende beløp, gjerne begrenset til et spesifisert maksimum. En erstatning kan defineres per risiko eller per begivenhet. Eksempel på en excess of loss er katastrofereassuranse. I det tilfelle hvor erstatning defineres per risiko, kan excess of loss til forveksling ligne på eksedentreassuransen.

FORHOLD OG BETINGELSER I FORSIKRINGSKONTRAKTER

Forsikringsrisiko

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital.

Innen individuelle kontrakter og gruppeliv tilbys det dødsrisikoforsikringer.

Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden har endret de forsikrede uføreytelsene. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt.

Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

Renterisiko

Selskapet har påtatt seg en renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlig årlige rentegaranti er på 2,22%, beregnet ut fra forsikringskapital pr 31.12.2022. Forsikringskapital er premiereserve inkl. IBNS, tilleggsavsetninger og premiefond mv. Nye kontrakter i 2022 er tilbudt med grunnlagsrente 2 % for ettårige risikodekninger tilknyttet tjenestepensjon, og 0 % for hybridpensjon med garanti.

Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det enten finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien og/eller tas det midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler fra overskuddet

til tilleggsavsetningene tilknyttet ytelsespensjon og fripoliser. Dette er regulert oppad til 12 % av kontraktens premiereserve. Det er ikke tilleggsavsetning tilknyttet hybridpensjon.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2022
Individuell kapitalforsikring	1,94%
Individuell rente/pensjonsforsikring	5,56%
Kollektiv pensjonsforsikring	2,05%
Samlet	3,48%

Overskuddsmodeller

Hovedregel i forsikringsvirksomhetsloven: Kollektiv ytelsespensjon, Hybridpensjon med garanti, Pensjonsbevis med garanti, Innskuddspensjon med garanti, Pensjonskapitalbevis med garanti, Garantikonto og Individuelle sparekontrakter inngått etter 2008. Kollektiv risikopensjon uten fripolise (herunder innskuddsfritak) har rett til avkastnings- og risikooverskudd i utbetalingstiden.

- Modifisert overskuddsmodell: Fripoliser utgått fra kollektiv ytelsespensjon
- Overskuddsdeling etter tidligere gjeldende regler: Individuell kapital og Individuell pensjon med overskuddsdeling inngått før 2008 (ihht. 1988-loven)
- Uten overskuddsrett: Gruppeliv, Kollektiv risikopensjon uten fripolise (herunder innskuddsfritak) meldt uten overskuddsrett i oppsettelsestiden
- Med investeringsvalg: Innskuddspensjon, Pensjonskapitalbevis, Hybridpensjon, Individuell kapital og Individuell rente/pensjon

Tildeling av overskudd

Avkastnings- og risikooverskudd skal tilordnes i henhold til forsikringsvirksomhetsloven. For kontrakter som er regulert av foretakspensjonsloven, tjenestepensjonsloven eller innskuddspensjonsloven skal overskudd fordeles nærmere etter reglene om fordeling i disse lovene.

For individuelle kapitalforsikringer akkumuleres overskuddet på den enkeltes kontrakt og utbetales sammen med forsikringssummen. For individuelle rente- og pensjonsforsikringer oppskrives den sikrede ytelsen med overskuddet. Individuelle forsikringer utgått fra kollektive ordninger behandles på tilsvarende måte.

For kollektive ytelsespensjonsordninger tilføres overskuddet ordningens tilhørende premiefond og pensjonistenes overskuddsfond etter reglene i lov om foretakspensjon. For hybridpensjon og uførepensjon tilføres overskuddet etter reglene i lov om tjenestepensjon. For innskuddspensjon tilføres overskuddet etter reglene i lov om innskuddspensjon.

Gruppeliv er uten rett til overskudd.

Forfallsanalyse

Beste estimat for når regnskaps erstatnings forpliktelser forfaller til utbetaling. I estimatet er det hensyntatt avgang. For kollektiv ytelsespensjon er ikke ny opptjening hensyntatt.

2022

MNOK	Bokført verdi	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Utbetalinger (ikke diskontert)		10 851 873	6 823 397	4 804 273	3 797 235	7 890 832
Totale premiereserve, netto (diskontert)	23 901 731					

KONSENTRASJON AV FORSIKRINGSRISIKO

Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og kollektive forsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

NOTE 11 – FORSIKRINGSRISIKO I SKADEFORSIKRING

2022

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassuranse benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skadehendelser.

SENSITIVITET OVERFOR FORSIKRINGSRISIKO

I tabellen under vises påvirkningen på resultat og egenkapitalen (før skatt) av 1 prosentendring i brutto opptjent premie og 1 prosentpoeng endring i Combined Ratio for egen regning. Combined Ratio er det mest brukte kriteriet for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring. En endring i Combined Ratio kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller administrasjonskostnader.

Sensitivitetsanalyse – skadeforsikring

Resultateffekt før skatt (for egen regning)			Effekt i MNOK
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Privat	+/-	88,3
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Bedrift	+/-	15,4
1 % endring i premienivået		+/-	103,7

STYRING AV FORSIKRINGSRISIKO

Selskapet har utarbeidet tegningsregler som beskriver hvilke forsikringsobjekter selskapene aksepterer i sine porteføljer. Det foretas kontroller i forhold til overholdelse av tegningsreglene. I tillegg er det i forsikringssystemet innarbeidet automatiske kontroller for inntegning av ny portefølje. Reassuranseavdekningen tilpasses i forhold til risikoeksponeringen av forsikringsporteføljen og gir avdekning ved større skadehendelser.

Brutto forfalt premie per forsikringsprodukt 2022

1 000 NOK

Kombinerte forsikringer Brann	3 447 000	Industriforsikring Brann	-	Sjø	-
Motorvogn	3 915 000	Komb.fors.mell. Brann	692 000	Energi/olje	-
Fritidsbåt	151 000	Motorvogn næring	497 000	Sum inng. Reass	-
Ulykkesforsikring	203 000	Ansvar	118 000	Sum sjø,energi,reass	-
Reiseforsikring	1 054 000	Yrkesskade	118 000		
Øvrig forsikring privat	481 000	Trygghet	66 000	Natur/pooler	220 000
		Annet	128 000		
Sum privat	9 251 000	Sum næring	1 619 000	Total brutto forfalt premie	11 090 000

ERSTATNINGSAVSETNINGER

Erstatningsavsetningen skal tilsvare de forventede fremtidige erstatningskostnader for alle skadetilfeller som er inntruffet, men som ikke er oppgjort på balansedagen.

Det er ikke foretatt diskontering av erstatningsavsetningene.

PREMIEAVSETNINGER

Premieavsetningen skal dekke uavløpt risiko på skader som ennå ikke har inntruffet, på forsikringsavtaler som er inngått på balansetidspunktet.

Erstatningsutvikling													
MNOK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
FOR EGEN REGNING													
Beregnete erstatningskostnader													
Per utgangen av skadeåret	4 508	4 848	4 478	4 440	5 240	4 719	4 931	5 364	5 942	5 799	5 618	6 621	
Ett år senere	4 474	4 376	4 134	4 351	4 468	4 657	4 920	5 480	5 901	5 739	5 700		
To år senere	4 217	4 271	4 045	4 279	4 413	4 591	4 908	5 432	5 917	5 921			
Tre år senere	4 142	4 230	4 007	4 241	4 387	4 564	4 914	5 427	5 884				
Fire år senere	4 076	4 158	3 969	4 205	4 342	4 538	4 853	5 403					
Fem år senere	4 021	4 107	3 933	4 169	4 305	4 498	4 858						
Seks år senere	3 977	4 062	3 897	4 144	4 303	4 501							
Syv år senere	3 947	4 038	3 861	4 131	4 295								
Åtte år senere	3 919	4 007	3 853	4 126									
Ni år senere	3 896	3 999	3 861										
Ti år senere	3 901	3 997											
Elleve år senere	3 896												
Beregnet beløp per 31.12.	3 896	3 997	3 861	4 126	4 295	4 501	4 858	5 403	5 884	5 921	5 700	6 621	
Totalt utbetalt hittill	3 879	3 979	3 831	4 098	4 255	4 443	4 773	5 265	5 672	5 605	5 053	4 114	
Erstatningsavsetning UB	16	17	30	28	39	58	85	138	212	316	647	2 507	4 093
Erstatningsavsetning for skader før 2011													51
Fradrag XL-reassuranse													
Sum erstatningsavsetning Landbasert													4 144
Erstatningsavsetning Sjø/Energi i Runoff													
Erstatningsavsetning Pooler													122
Indirekte skadebehandlings-kostnader													214
Sum													4 480

NOTE 12 – KREDITTEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING

Kredittrisikoen i SpareBank 1 Factoring AS er relatert til finansierings-/ utlånsrisiko.

I forbindelse med ICAAP benytter SpareBank 1 Factoring AS, standardmetoden for beregning av kredittrisikoen.

Selskapets interne kredittmodell er benevnt struktur-ratingmodellen og er en kombinasjon av risikomodel og effektivitetsmodell. Modellen har til hensikt å finne hvor godt egnet klientens forretning er for factoring og hvor effektivt SpareBank 1 Factoring AS kan drifte avtalen. Således er den ikke direkte henførbart til en risikomodel som har to dimensjoner/akser; rating på klient/kunde og sikkerhetsdekning.

Struktur-ratingmodellen fremstilles i en risikomatrix og konkluderer med lav-, middels- eller høy risiko i engasjementene. Modellen er også grunnlag for fastsettelse av kredittfullmakter.

Utvikling i utlånsporteføljen fra 31.12.21 til og med 31.12.22 fordelt på risikoklasser:

Risikoklasse	MNOK	Andel i %	MNOK	Andel i %
Lav risiko	2.086,3	70,8 %	1.755,5	72,4 %
Middels risiko	844,9	28,7 %	639,1	26,3 %
Høy risiko	13,8	0,5 %	28,5	1,2 %
Mislighold engasjement	0,0	0,0 %	1,1	0,0 %
Kredittforringet engasjement	0,0	0,0 %	1,5	0,1 %
Sum utlån	2.944,9	100,0 %	2.425,7	100,0 %

NOTE 13 - MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSER

Tabellen nedenfor viser brutto eksponering før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morselskapet		Konsernet	
Brutto eksponering		Brutto eksponering	
2022	2021 NOK 1 000	2022	2021
	FORPLIKTELSER		
-	- Innvilget ikke trukket kredittramme	1 893 536	1 745 837
-	- Benyttede kreditter	2 340 064	1 678 913
-	- Sun innvilgede kredittrammer	4 233 600	3 424 750

Total kredittrisiko avdempes for enkelte av de finansielle eiendelene. Alle utlån innenfor forretningsområdet factoring er sikret ved at det er stillet factoringpant. Finansielle garantier har kontragantier på 90% - 100% av garantibeløpene. Innvilgede ikke trukkede kreditter betinger også at det må ligge fordringer bak trekket. Økt kundekonsentrasjon hos klient vil også automatisk redusere klientenes mulighet for å trekke på rammen.

NOTE 14 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN OG PREMIEINNTEKTER

Tabellen viser forfalte beløp på utlån, overtrekk på kreditt/innskudd og premieinntekter fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

KONSERNET 2022

NOK 1 000	Under 30 dager				Totalt
	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager		
Portefølje av utestående fordringer				-	-
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	67 343	10 549	7 711	38 425	124 029
Sum	67 343	10 549	7 711	38 425	124 029

KONSERNET 2021

NOK 1 000	Under 30 dager				Totalt
	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager		
Portefølje av utestående fordringer ¹⁾				-	-
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	1 370 349	2 596	1 232	33 749	1 407 927
Sum	1 370 349	2 596	1 232	33 749	1 407 927

NOTE 15 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FINANSIELLE FORPLIKTELSER

KONSERNET 2022

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	227 421	386 610	850 000	3 600 000	-	118 120	5 182 150
Kalkulert rente	-	35 080	94 751	59 448	-	-	189 279
Derivater	-	1 360	-	36 599	-	11 625	49 584
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	5 866	-	-	-	1 500 000	1 505 866
Kalkulert rente	-	16 985	51 140	272 500	-	-	340 625
Sum finansielle forpliktelser	227 421	445 901	995 892	3 968 547	-	1 629 744	7 267 505

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2022 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

KONSERNET 2021

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	298 891	206 861	404 400	4 450 000	-	81 713	5 441 864
Kalkulert rente	-	25 570	74 695	104 707	-	-	204 971
Derivater	-	247 263	-606	18 616	89 182	-	354 456
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	3 022	-	-	-	1 500 000	1 503 022
Kalkulert rente	-	8 477	25 523	136 000	-	-	170 000
Sum finansielle forpliktelser	298 891	491 193	504 012	4 709 323	89 182	1 581 713	7 674 314

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2021 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

MORSELSKAPET 2022

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	701 133	850 000	2 200 000	-	-	3 751 133
Kalkulert rente	-	35 080	94 751	59 448	-	-	189 279
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	5 866	-	-	-	1 250 000	1 255 866
Kalkulert rente	-	16 985	51 140	272 500	-	-	340 625
Sum finansielle forpliktelser	-	759 064	995 892	2 531 948	-	1 250 000	5 536 904

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2022 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1-5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

MORSELSKAPET 2021

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	598 322	800 000	4 050 000	-	-	5 448 322
Kalkulert rente	-	25 570	74 695	104 707	-	-	204 971
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	3 022	-	-	-	1 250 000	1 253 022
Kalkulert rente	-	8 477	25 523	136 000	-	-	170 000
Sum finansielle forpliktelser	-	635 390	900 218	4 290 707	-	1 250 000	7 076 315

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2021 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1-5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

NOTE 16 - NETTO PREMIEINTEKTER FORSIKRING

NOK 1 000	SpareBank 1 Forsikring AS		Fremtind Forsikring konsern		Konsernet	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Brutto premieinntekter	11 751 538	16 992 356	14 220 870	13 247 611	25 972 408	30 239 967
-avgitt reassuranse	6 132	5 849	-	-	6 132	5 849
Sum netto premieinntekter for egen regning	11 745 406	16 986 507	14 220 870	13 247 611	25 966 276	30 234 117

FORSIKRING

For SpareBank 1 Forsikring AS fordeler opptjent premieinntekter seg på følgende bransjer:

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Sum
Brutto Premieinntekter 2022	350 848	717 321	10 683 369	11 751 538
Brutto Premieinntekter 2021	459 348	682 796	15 850 212	16 992 356

FREMIND FORSIKRING

For Fremtind Forsikring konsern fordeler opptjent premieinntekter seg på følgende ulike produktklasser:

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto Premieinntekter 2022	807 769	1 282 484	496 082	1 089 742	3 676 078
Brutto Premieinntekter 2021	732 473	1 199 780	441 854	1 022 837	3 396 945

PRIVATBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer		Herav ansvar		Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikring privat	Sum privat forsikring
	brann	Motorvogn	motorvogn	Fritidsbåt				
Opptjent premie 2022	3 379 361	3 811 057	1 315 497	146 403	196 301	1 023 958	243 997	8 801 077
Opptjent premie 2021	3 227 607	3 589 158	1 272 284	135 732	197 912	974 532	178 484	8 303 425

NÆRINGSBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Industri- forsikring brann	Kombinerte forsikring		Herav ansvar		Yrresskade	Trygghet	Annet	Sum nærings- forsikring
		mell. brann	Motorvogn	motorvogn	Ansvar				
Opptjent premie 2022	-	600 159	459 993	127 882	107 656	113 970	86 248	196 221	1 564 246
Opptjent premie 2021	9 517	532 274	366 272	106 200	93 894	107 643	74 743	194 152	1 378 494

ANDRE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Natur-pooler	Sum andre forsikringer
Opptjent premie andre 2022	179 468	179 468
Opptjent premie andre 2021	168 746	168 746

NOTE 17 - NETTO FORSIKRINGSYTELSE OG ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING

NOK 1 000	SpareBank 1 Forsikring AS		Fremtind Forsikring konsern		Konsernet	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Brutto forsikringsytelser og erstatninger	7 474 116	10 028 902	8 829 907	7 375 505	16 304 023	17 404 407
-Reassurandørens andel av erstatninger	-	-	-33 782	-158 173	-33 782	-158 173
Sum netto forsikringsytelser og erstatninger for egen regning	7 474 116	10 028 902	8 796 125	7 217 332	16 270 241	17 246 234

FORSIKRING

For SpareBank 1 Forsikring AS fordeler brutto erstatninger seg på følgende bransjer:

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto erstatninger 2022	462 156	364 627	6 646 296	-	1 036	7 474 116
Brutto erstatninger 2021	491 518	282 194	9 253 862	-	1 328	10 028 902

SKADEFORSIKRING

For Fremtind Forsikring konsern fordeler brutto erstatninger seg på følgende ulike produktklasser:

NOK 1 000	Ind.rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto erstatninger 2022	202 952	358 651	-	247 662	785 275	1 594 540
Brutto erstatninger 2021	185 254	338 526	-	234 256	744 206	1 502 242

PRIVATBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Fritidsbåt	Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikring privat	Sum privat forsikring
Brutto erstatninger 2022	2 586 026	2 305 553	512 198	96 834	88 207	630 682	200 683	5 907 984
Brutto erstatninger 2021	2 389 592	2 033 061	449 412	86 208	99 393	289 032	137 856	5 035 142

NÆRINGSBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Industri- forsikring brann	Kombinerte forsikringer mell. brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Ansvar	Yrkes- skade	Trygghet	Annet	Sum nærings- forsikring
Brutto erstatninger 2022	-	628 339	353 475	104 123	2 420	76 899	55 633	117 140	1 233 906
Brutto erstatninger 2021	14 191	347 707	245 474	63 109	38 156	-12 921	42 119	114 471	789 197

ANDRE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Sjø	Energi/olje	Inng. Reassuranse	Naturpooler	Sum andre forsikringer
Brutto erstatninger 2022	-	-	-	93 476	93 476
Brutto erstatninger 2021	-	-	-	48 924	48 924

NOTE 18 - FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING

Konsernet
2022

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggs- avsetninger	Kursregulerings- fond	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	Sum
Individuell rente/pensjon	10 202 715	94 308	-	-	10 297 023
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	418 752	8 372	-	-	
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	2 136 216	85 936	-	-	
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	3 943 830	-	-	-	
Investeringsvalg	3 703 916	-	-	-	
Individuell kapital	5 277 772	320	-	-	5 278 092
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	114 274	-	-	-	
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	226 512	320	-	-	
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	715 743	-	-	-	
Investeringsvalg	4 221 244	-	-	-	
Kollektiv pensjon	63 172 384	965 674	-	1 025 701	65 163 760
Foretakspensjon uten investeringsvalg	1 901 921	144 622	-	257 276	
Foretakspensj ordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	
Fripoliser uten investeringsvalg	9 131 044	780 073	-	-	
Tjenestepensjonsordninger uten investeringsvalg	2 704 681	16 944	-	70 808	
Tjenestepensjonsordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	
Tjenestepensjonsordn med investeringsvalg	1 836 664	1 728	-	60 925	
Innskuddsbaserte pensjonsordninger uten inv.	252 996	319	-	11 123	
Innskuddsbaserte pensjonsordninger med inv valg	38 291 593	21 989	-	625 569	
Pensjonskapitalbevis uten investeringsvalg	399 074	-	-	-	
Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg	7 853 625	-	-	-	
Pensjonsbevis uten investeringsvalg	800 787	-	-	-	
Gruppeliv	2 654 736	-	-	-	2 654 736
Ulykkesforsikring	633 096	-	-	-	633 096
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	633 096	-	-	-	
Kursreguleringsfond	-	-	2 099 013	-	2 099 013
Totalt alle bransjer	81 940 704	1 060 302	2 099 013	1 025 701	86 125 720

Konsernet
2021

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggs- avsetninger	Kursregulerings- fond	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	Sum
Individuell rente/pensjon	10 189 367	115 890	-	-	10 313 826
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	188 042	11 855	-	-	
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	2 343 316	104 035	-	-	
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	3 665 608	-	-	-	
Investeringsvalg	3 992 401	-	-	-	
Individuell kapital	5 292 640	3 779	-	-	5 332 005
Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven	127 138	-	-	-	
Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler	219 387	3 779	-	-	
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	650 792	-	-	-	

Investeringsvalg	4 295 323	-	-	-	
Kollektiv pensjon	61 596 982	1 337 754	-	1 154 815	65 561 607
Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	1 840 314	211 574	-	316 685	
Foretakspensj ordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	
Fripoliser uten investeringsvalg	9 000 430	1 052 327	-	-	
Tjenestepensjonsordninger uten investeringsvalg	1 817 123	32 474	-	121 967	
Tjenestepensjonsordn uten rett til andel overskudd	-	-	-	-	
Tjenestepensjonsordn med investeringsvalg	1 730 454	2 481	-	54 904	
Innskuddsbaserte pensjonsordninger uten inv.	250 914	665	-	11 892	
Innskuddsbaserte pensjonsordninger med inv valg	38 213 291	38 232	-	649 368	
Pensjonskapitalbevis uten investeringsvalg	390 125	-	-	-	
Pensjonskapitalbevis med investeringsvalg	7 805 828	-	-	-	
Pensjonsbevis uten investeringsvalg	548 503	-	-	-	
Gruppeliv	2 589 100	-	-	-	2 590 900
Ulykkesforsikring	622 850	-	-	-	622 850
Kontrakter uten rett til andel av overskudd	622 850	-	-	-	
Kursreguleringsfond	-	-	2 742 410	-	2 742 410
Totalt alle bransjer	80 284 959	1 457 422	2 742 410	1 154 815	87 163 598

NOTE 19 - FORSIKRINGSTEKNISK AVSETNING I SKADEFORSIKRING

NOK 1 000											
Skadeforsikringsforpliktelse - Direkte forsikring og mottatt proporsjonal gjenforsikring											
	Forsikring mot utgifter til medisinsk behandling	Forsikring mot inntektstap	Yrkesskade-forsikring	Motorvogn-forsikring - trafikk	Motorvogn-forsikring - øvrig	Sjøforsikring, transport-forsikring og luftfart forsikring	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse-forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Sum
Ikke opptjent brutto premie	70 820	17 596	54 016	725 245	1 458 777	80 221	1 741 223	57 052	324 035	254 588	4 783 573
Brutto erstatningsavsetning	538 263	223 690	352 331	504 313	506 454	35 284	2 088 889	127 458	222 896	56 483	4 656 062
Andre tekniske avsetninger											644 234
Sum brutto forsikringsforpliktelse regnskap	609 083	241 285	406 347	1 229 558	1 965 232	115 505	3 830 112	184 511	546 931	311 071	10 083 870

NOK 1 000	
Ikke opptjent brutto premie Solvens II	610 358
Brutto erstatningsavsetning Solvens II	4 373 788
Risikomargin Solvens II	562 447
Brutto forsikringsforpliktelse Solvens II	5 546 593
Forskjeller forsikringsforpliktelse regnskap	3 893 043

	Ikke opptjent brutto premie	Ikke opptjent premie for egenregning	Brutto Erstatnings-avsetning	Erstatnings-avsetning for egen regning
NOK 1 000				
1) Naturskadepool 1	80 603	80 603	118 014	118 014
2) YFF 2	0	0	4 459	4 459
Sum	80 603	80 603	122 473	122 473

1 Inngår i "Forsikring mot brann og annen

2 Inngår i "Yrkesskadeforsikring"

BESKRIVELSE AV METODE:

Verdsettelse forsikringsforpliktelser	Regnskapsformål	Solvens II formål
Uopptjent premie	Den delen av forfalte bruttopremier som på balansedagen gjelder de ikke avløpte deler av forsikringenes dekningsperioder (ÅRF §3-5 (1))	Premieavsetningen skal være et beste estimat av kontantstrømmen som relaterer seg til forsikringsforpliktelser som ikke er opptjent for kontrakter innenfor definisjonen av kontraktens grenser. Beste estimat av premieavsetningen beregnes ved å sette opp fremtidige inn- og utgående kontantstrømmer: <ul style="list-style-type: none"> • Fremtidig premie • Fremtidige erstatningskostnader • Forventede administrasjonskostnader knyttet til aktive avtaler • Justering for å ta hensyn til effekten av forventet kundeavgang Fremtidig premie oppstår for kontrakter med terminbetaling, eventuell tilleggspremie og også for juridisk bindende avtaler som enda ikke er aktive. For kontrakter med terminbetaling innebærer dette en reklassifisering av kundefordringer på eiendelssiden av balansen til premieavsetningen.
Erstatningsavsetningen	Skal tilsvare forventede brutto erstatningskostnader for alle skadetilfeller som på balansedagen er inntruffet, men ikke oppgjort (ÅRF §3-5 (3)). Erstatningsavsetningene diskonteres ikke.	Erstatningsavsetningen skal være et beste estimat av kontantstrømmen som relaterer seg til skader som har inntruffet på verdsettelsestidspunktet. Kontantstrømmen inkluderer alle skadeutbetalinger og kostnader knyttet til disse skadene, samt eventuelle inngående kontantstrømmer som kan oppstå som en følge av fremtidig premie, berging, regress eller lignende. Alle kontantstrømmer med mer enn 12 måneders varighet er neddiskontert. Neddiskonteringsraten skal være risikofri og er således ikke relatert til forventet finansavkastning.
Risikomargin	Ikke aktuell	Risikomarginen skal beregnes som kostnaden ved å fremskaffe egenkapital tilsvarende det solvenskapitalkravet som trengs for å holde forsikringsforpliktelsene frem til risikoen er ferdig avløpt.

BESKRIVELSE AV VERDSETTELSE FOR SOLVENSFORMÅL OG VERDSETTELSE I REGNSKAPET:

Beregning av erstatningsavsetningene er basert på bruk av erfaringsdata der det tas utgangspunkt i hvordan erstatningskostnadene utvikler seg over tid. Dette vil omfatte utviklingen i både RBNS-avsetningene og avsetninger for etteranmeldte skader (IBNR-avsetningene). For å beregne erstatningsavsetningen bygges det opp statistiske modeller basert på erfaringstall og informasjon om porteføljeutvikling. Det benyttes følgende hovedtyper av statistiske modeller;

* *“Chain ladder”-metoder*, der det benyttes historiske data for å estimere faktorer for utviklingen i betalt, fastsatt (betalt+RBNS) og antall skader

* *“Forventet skadeprosent”-metoder* (for eksempel Bornhuetter-Ferguson), der det benyttes en forventet skadeprosent for det aktuelle forsikringsproduktet til å estimere gjenstående erstatningsutbetaling

* Metoder der en benytter en *kombinasjon av “Chain ladder” og “Forventet skadeprosent”*. En fordel med disse metodene er at man legger mer vekt på erfaringsdata når avviklingen av skadeåret er blitt sikrere

Valg av beregningsmetoder vil være avhengig av forsikringsprodukt og hvor mange års skadehistorikk som er tilgjengelig. I den utstrekning disse metodene er basert på data for historisk erstatningsutvikling blir det forutsatt at det historiske mønsteret for erstatningsutvikling vil fortsette i fremtiden. Det finnes årsaker til at dette ikke vil være tilfelle, og i de tilfeller har man tatt hensyn til dette ved å modifisere parametere som inngår i modellene.

Erstatningsavsetningene til regnskapsformål er ikke diskontert.

Kontraktfastsatte forsikringsforpliktelser

NOK 1000	Premiereserve	Kursreguleringsfond	Totalt
Forsikringsforpliktelser - kontraktfastsatte 31.12.2021	7 489 247	5 980	7 495 226
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser:			
Netto resultatførte avsetninger	680 448	-5 980	674 469
Overskudd på avkastningsresultatet	0	0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	8 169 695	0	8 169 695
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser:			
Overføring til/fra selskapet	0	0	0
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	0	0	0
Sum kontraktfastsatte forsikringsforpliktelser 31.12.2022	8 169 695	0	8 169 695

NOTE 20 - FORDRING PÅ REASSURANDØR

NOK 1 000	Konsernet	
	2021	2020
Fordring på reassurandør i skadeforsikring	-10 315	210 473
Fordring på reassurandør i livsforsikring	11 771	7 399
Gjenforsikringsandel erstatningsavsetning ført brutto	665 686	601 948
Gjenforsikringsandel ikke opptjent bruttopremie	-2 664	-2 506
Sum fordring på reassurandør	664 478	817 313

NOTE 21 - FORDRING PÅ FORSIKRINGSTAKER

NOK 1 000	Konsernet	
	2022	2021
Hovedforfalt fakturert restanse i skadeforsikring	54 895	-1 017
Hovedforfalt ikke fakturert restanse i skadeforsikring	3 443 055	3 212 553
Kundefordringer i livsforsikring	97 915	50 602
Sum fordring på forsikringstaker	3 595 865	3 262 139

NOTE 22 - INNTEKTER OG KOSTNADER FRA FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Morselskapet		Konsernet	
2022	2021 NOK 1 000	2022	2021
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			
Aksjer og andeler			
-	- Utbytte fra aksjer og andeler	27 051	33 092
-	- Netto urealisert og realisert gevinst/tap av aksjer og andeler	-3 491 382	6 894 563
-	- Sum netto inntekter aksjer og andeler	-3 464 331	6 927 655
Obligasjoner og sertifikater			
-	- Mottatte og opptjente renteinntekter	627 195	1 278 395
-	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap av rentepapirer	-1 653 214	-1 145 729
-	- Sum netto inntekter fra obligasjoner, sertifikater, rentefond og andre verdipapirer med fast avkastning	-1 026 019	132 666
Andre finansielle instrumenter			
-	- Mottatte og opptjente renteinntekter	2 831	6 627
-	- Netto urealisert og realisert gevinst/tap derivater og andre finansielle eiendeler	-1 509 450	-134 808

-	- Sum derivater og andre finansielle instrumenter	-1 506 619	-128 181
-	Netto inntekter og gevinst/tap fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	-5 996 969	6 932 140
-	- Mottatte og opptjente renteinntekter obligasjoner holdt til forfall	26 959	40 788
-	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap obligasjoner holdt til forfall	-748	-4 881
-	Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	26 211	35 907
-	- Mottatte og opptjente renteinntekter andre obligasjoner til amortisert kost	369 646	309 338
-	- Netto realisert og urealisert gevinst/tap obligasjoner til amortisert kost	4 695	-337
-	Netto inntekter og gevinst/tap obligasjoner til amortisert kost	374 342	309 002
77 011	35 600 Renteinntekter på utlån og fordringer	502 651	567 762
-179 931	-95 231 Rentekostnader på finansielle forpliktelser	-258 533	-201 473

NOTE 23 – LEIEAVTALER

Morselskapet		Konsernet	
2022	2021	2022	2021
NOK 1000			
Balanseførte verdier			
Eiendel			
24 469	28 235	69 443	85 820
-	-	-	-
24 469	28 235	69 443	85 820
Forpliktelse			
24 765	28 348	72 041	88 409
-	-	-	-
24 765	28 348	72 041	88 409
Resultatførte verdier			
426	450	1 986	942
3 766	3 000	16 408	15 353
Leieavtaler ikke innregnet iht IFRS 16			
-	-	-	250
Kontantstrøm			
4 424	3 238	21 090	16 146

Konsernet

Forfallsanalyse av leieforpliktelser	2022	2023	2024	2025
Leieforpliktelser - leide lokaler	25 263	21 979	18 489	14 785

Morselskapet

Forfallsanalyse av leieforpliktelser	2022	2023	2024	2025
Leieforpliktelser - leide lokaler	25 260	21 976	18 486	14 782

SpareBank 1 Gruppen har implementert IFRS 16 Leieavtaler fra og med regnskapsåret 2019. Standarden påvirker både balanse og resultatregnskap.

Leietager skal i henhold til hovedregelen i IFRS 16 innarbeide alle leieavtaler i balansen, ved at forpliktelse til å betale leie over leieperioden samt tilhørende rett til bruk av underliggende eiendel, innregnes. Alle leieavtaler som overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel ved at leietager bestemmer bruk og mottar de økonomiske fordelene, innregnes. Leieforpliktelsen måles til nåverdien av faste leiebetalinger over leieperioden.

Konsernet har valgt å benytte unntaksregelen ved at leie for kortsiktige leieavtaler med inntil 12 måneders varighet og for avtaler med lav verdi kostnadsføres direkte i resultatregnskapet.

Ved fastsettelse av leieperiode er uoppsigelig leieperiode justert for forlengelsesopsjoner og termineringsrettigheter som det er rimelig sikkert at konsernet vil benytte, lagt til grunn. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov iht IAS 36 for balanseført bruksrettighet med særskilt vurdering av hvordan tilhørende leieforpliktelse skal medtas i vurderingen.

Diskonteringsrente benyttet ved måling av nåverdien av faste leiebetalinger over leieperioden, er fastsatt basert på den marginale lånerente for det aktuelle selskap, eiendel og avtalens gjenværende leieperiode basert på årlig nedbetaling. For avtaler som inngås etter implementeringstidspunktet benyttes diskonteringsrente tilsvarende implisitt rente i leieavtalen hvis denne enkelt kan beregnes og fastsettes.

NOTE 24 – KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

Konsernet 2022

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 28	2 587 415	-	-	-	-	2 587 415
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	-	-	39 781 716	6 698	39 788 414
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	13, 25, 26, 27, 28	14 045 606	873 633	-	38 865 747	-	53 784 987
Andre finansielle eiendeler	13, 25, 26	-	-	-	559 653	-	559 653
Utlån til kunder	13, 14, 25, 28	3 043 398	-	-	-	-	3 043 398
Finansielle derivater	9, 13, 25	-	-	463 422	-	-	463 422
Finansielle eiendeler	13	943 508	-	-	-	-	943 508
Sum finansielle eiendeler		20 619 927	873 633	463 422	79 207 116	6 698	101 170 797

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 505 866	-	-	-	-	1 505 866
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	4 456 364	-	-	-	-	4 456 364
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 25, 28, 41	725 786	-	-	-	-	725 786
Finansielle derivater	9, 25	-	-	49 584	-	-	49 584
Finansielle forpliktelser		2 470 198	-	-	-	-	2 470 198
Sum finansielle forpliktelser		9 158 215	-	49 584	-	-	9 207 799

Konsernet 2021

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 28	3 701 538	-	-	-	-	3 701 538
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	-	-	41 983 630	6 351	41 989 981
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	13, 25, 26, 27, 28	11 395 864	849 779	-	40 913 304	-	53 158 948
Andre finansielle eiendeler	13, 25, 26	-	-	-	568 543	-	568 543
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 14, 25, 28	3 000	-	-	-	-	3 000
Utlån til kunder	13, 14, 25, 28	5 079 759	-	-	-	-	5 079 759
Finansielle derivater	9, 13, 25	-	-	162 295	-	-	162 295
Finansielle eiendeler	13	850 259	-	-	-	-	850 259
Sum finansielle eiendeler		21 030 419	849 779	162 295	83 465 478	6 351	105 514 322

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 503 022	-	-	-	-	1 503 022
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	4 856 025	-	-	-	-	4 856 025
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 25, 28, 41	585 839	-	-	-	-	585 839
Finansielle derivater	9, 25	-	-	354 456	-	-	354 456
Finansielle forpliktelser		3 379 462	-	-	-	-	3 379 462
Sum finansielle forpliktelser		10 324 349	-	354 456	-	-	10 678 804

Morselskapet 2022

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler				
Bankinnskudd	13, 28	556 747	-	556 747
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	4 996	4 996
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 25, 28	739 768	-	739 768
Utlån til kunder		100 000	-	100 000
Finansielle eiendeler	13	19 019	-	19 019
Sum finansielle eiendeler		1 415 535	4 996	1 420 531

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser				
Ansvarlig lån og og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 255 866	-	1 255 866
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	3 751 133	-	3 751 133
Finansielle forpliktelser		41 963	-	41 963
Sum finansielle forpliktelser		5 048 962	-	5 048 962

Morselskapet 2021

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler				
Bankinnskudd	13, 28	367 626	-	367 626
Aksjer og andeler	13, 25, 26	-	4 996	4 996
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 25, 28	2 426 297	-	2 426 297
Finansielle eiendeler	9, 13, 25	19 165	-	19 165
Sum finansielle eiendeler		2 813 088	4 996	2 818 084

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser				
Ansvarlig lån og og fondsobligasjoner	15, 28, 40	1 253 022	-	1 253 022
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 25, 28, 41	5 448 322	-	5 448 322
Finansielle forpliktelser	9, 25	39 606	-	39 606
Finansielle forpliktelser		6 740 950	-	6 740 950

NOTE 25 – VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 2022	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
NOK 1000	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Sum
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	1 702	6 698
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	63 066 515	15 611 206	529 395	79 207 116
Herav aksjer og andeler	39 491 162	-	529 395	40 020 557
Herav obligasjoner og sertifikater	23 575 353	15 290 395	-	38 865 747
Herav andre verdipapirer	-	320 812	-	320 812
Finansielle derivater	-	463 422	-	463 422
Sum eiendeler	63 066 515	16 079 625	531 097	79 677 237
Finansielle derivater	-	49 584	-	49 584
Herav valutainstrumenter	-	11 625	-	11 625
Herav renteinstrumenter	-	37 959	-	37 959
Sum forpliktelser	-	49 584	-	49 584

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	213 201	-	-
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	42 698	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	347	-	-
Tilgang/kjøp	274 851	-	-
Utgående balanse	531 097	-	-

Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer

Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	-3 464 331	-1 026 019	-1 506 619
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	-3 464 331	-1 026 019	-1 506 619

Konsernet 2021	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	1 355	6 351
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	65 211 039	18 042 592	211 846	83 465 478
Herav aksjer og andeler	41 771 783	-	211 846	41 983 630
Herav obligasjoner og sertifikater	23 439 256	17 474 049	-	40 913 304
Herav andre verdipapirer	-	568 543	-	568 543
Finansielle derivater	-	162 295	-	162 295
Sum eiendeler	65 211 039	18 209 883	213 201	83 634 124
Finansielle derivater	-	354 456	-	354 456
Herav aksjeinstrumenter	-	89 761	-	89 761
Herav renteinstrumenter	-	21 710	-	21 710
Sum forpliktelser	-	354 456	-	354 456

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	204 121	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	9 080	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	9 080	-	-
Utgående balanse	-	213 201	-
Total gevinster og tap realiserte og urealisert som er ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	6 927 655	132 666	-128 181
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	6 927 655	132 666	-128 181

Morselskapet 2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	-	4 996
Sum eiendeler	-	4 996	-	4 996

Morselskapet 2021	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelses-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	4 996	-	4 996
Sum eiendeler	-	4 996	-	4 996

VERDSETTELSESHIERARKI - FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Andeler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond
- Børsnoterte aksjer hvor det er daglig omsetning og andeler i aksje- og pengemarkedsfond
- Statsobligasjoner og statssertifikater med fast avkastning

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer, fremtidige renteavtaler og aksjeswapper hvor virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 3

I kategorien inngår andeler i eiendomsfondet DNB Scandinavian Property Fund DA og private equity-investeringer

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOTE 26 – VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet			
Aksjer og andeler		2022	2021
NOK 1 000		Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Aksjer og andeler til virkelig verdi		39 781 716	41 771 783
Obligasjoner og sertifikater		2022	2021
NOK 1 000	Risikovekting	Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Norske			
Stats og statsgaranterte	0%	1 702 693	876 037
Kredittforetak og bank	10%	3 952 017	2 458 935
Kommuner og fylker	20%	288 481	708 184
Kredittforetak og bank	20%	3 274 540	6 529 327
Obligasjonsfond	20%	-	-
Pengemarkedsfond	20%	1 598 624	1 767 726
Andre obligasjoner	20%	237 177	138 429
Obligasjonsfond	50%	-	-
Kredittforetak og bank	100%	350 881	357 534
Obligasjonsfond	100%	12 398 987	12 951 655
Pengemarkedsfond	100%	3 890 123	5 055 141
Industriforetak	100%	2 861 997	2 438 360
Sum norske obligasjoner og sertifikater		30 555 520	33 281 328
Utenlandske			
Stats og statsgaranterte	0%	383 547	536 686
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	123 333	303 753
Kommuner og fylker	20%	10 662	-
Kredittforetak og bank	20%	579 741	631 868
Obligasjonsfond	20%	-	-
Obligasjonsfond	50%	57 170	67 554
Obligasjonsfond	100%	4 146 026	3 112 286
Kredittforetak og bank	100%	199 007	404 399
Industriforetak	100%	2 810 741	2 575 429
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater		8 310 228	7 631 976
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		38 865 747	40 913 304
Andre verdipapirer		2022	2021
NOK 1000		Bokført verdi/ virkelig verdi	Bokført verdi/ virkelig verdi
Hedgefond		30 553	-
Bankinnskudd og andre fordringer		77 419	153 180
Eiendomsfond		208 288	211 846
Andre finansielle eiendeler		243 393	415 363
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi		559 653	780 390
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi		79 207 116	83 465 478

NOTE 27 - OBLIGASJONER MÅLT TIL AMORTISERT KOST

Konsernet	Risiko vekting	2022		2021	
		Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
NOK 1000					
Stats og statsgaranterte	0%	441 939	459 073	143 697	160 144
Norske og utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	1 976 774	1 959 341	2 156 797	2 278 116
Kommuner, fylker, stats og statsgaranterte	20%	3 361 716	3 170 528	2 842 855	2 868 281
Kredittforetak og bank	20%	5 454 076	5 240 732	3 740 792	3 837 073
Industri, Stats og statsgaranterte	50%	1 153 838	1 073 091	565 626	583 652
Stats og statsgaranterte	100%	513 743	439 805	213 413	210 824
Kredittforetak og bank	100%	392 625	353 178	797 843	785 011
Industri lån	100%	1 624 530	1 508 071	1 784 621	1 802 325
Sum obligasjoner		14 919 240	14 203 818	12 245 643	12 525 426
<i>Herav børsnoterte papirer</i>		<i>9 906 788</i>	<i>9 617 931</i>	<i>7 912 016</i>	<i>8 216 047</i>

Morselskapet

Morselskapet hadde ikke obligasjoner målt til amortisert kost i 2022 og 2021.

NOTE 28 - VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL AMORTISERT KOST

Morselskapet				Konsernet			
2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER							
739 768	739 768	2 426 297	2 426 297	-	-	3 000	3 000
100 000	100 000	-	-	3 043 398	3 043 398	5 079 759	5 079 759
-	-	-	-	14 919 240	14 203 818	12 245 643	12 525 426
556 747	556 747	367 626	367 626	2 587 415	2 587 415	3 701 538	3 701 538
1 396 515	1 396 515	2 793 922	2 793 922	20 550 053	19 834 632	21 029 939	21 309 722
FORPLIKTELSE							
3 751 133	3 751 133	5 448 322	5 448 322	4 456 364	4 456 364	4 856 025	4 856 025
-	-	-	-	725 786	725 786	585 839	585 839
1 255 866	1 255 866	1 253 022	1 253 022	1 505 866	1 505 866	1 503 022	1 503 022
5 006 999	5 006 999	6 701 344	6 701 344	6 688 017	6 688 017	6 944 887	6 944 887
731 000		2 571 000		731 000		2 571 000	
1 400 000		1 400 000		1 895 356		1 942 104	
-		-		105 000		105 000	

Amortisert kost innebærer verdsetting av balansepostene etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, eventuelt justert for verdiforringelse. Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik kan skyldes forskjellige oppfatninger om makroutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Tabellene ovenfor gir en oversikt over beregnet virkelig verdi av poster som er bokført til amortisert kost. Verdien er beregnet med utgangspunkt i interne modeller som beregner en teoretisk verdi da det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. I tilfeller hvor det ikke er relevant prisinformasjon tilgjengelig, er det benyttet et anslag basert på skjønn. Verdsetting til virkelig verdi, er etter sin natur beheftet med betydelig usikkerhet.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Obligasjoner som holdes til forfall

Det foreligger ingen objektive indikasjoner på at det har skjedd tap ved verdifall i 2022. I tillegg til en kontinuerlig vurdering av de ulike plasseringene, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Endringer i kredittvurderinger, endringer i rente og kredittpåslag samt spesifikk makrorisiko er viktige parametere for å vurdere om det har skjedd tap ved verdifall i 2022.

Utlån og fordringer som måles til amortisert kost

I tillegg til en kontinuerlig vurdering av om det har skjedd endringer i verdien av instrumenter som inngår i utlån og fordringer, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Sentralt for å vurdere verdien, er kredittvurderinger og sannsynligheter for mislighold samt endringer i rente og kredittpåslag.

GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKudd FRA KUNDER

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder er vurdert til amortisert kost. Noen mindre innskudd med aksjeindekserte avkastning (BMB) er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi av p.t.-prisede innskudd er derfor satt lik amortisert kost.

VERDIPAPIRGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld til fast rente er vurdert til virkelig verdi, mens verdipapirgjeld til flytende rente og ansvarlig lånekapital er vurdert til amortisert kost. Verdsettingen av gjeld vurdert til amortisert kost er basert på innhentet informasjon fra meglere ("broker quotes") eller beregnet pga. rentekurver innhentet fra Reuters. Verdi ved antatt nytstedelse er lagt til grunn, på tilsvarende måte som for utlån.

Konsernet 2022	NIVÅ 1	NIVÅ 2	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	
Utlån til og fordringer på kunder	3 043 398	-	3 043 398
Obligasjoner til amortisert kost	-	14 203 818	14 203 818
Sum finansielle eiendeler	3 043 398	14 203 818	17 247 217
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 456 364	-	4 456 364
Innskudd fra og gjeld til kunder	725 786		725 786
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	1 505 866		1 505 866
Sum finansielle forpliktelser	6 688 017		6 688 017

NOTE 29 - INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER

2022

Selskaper	NOK 1 000	Forretningskontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Forsikring AS		Oslo	100	1 527	1	3 585 964
Fremtind Forsikring AS		Oslo	65	2 448	1	4 286 576
SpareBank 1 Factoring AS		Ålesund	100	149 500	1 150	371 385
SpareBank 1 Spleis AS		Oslo	100	500	1	20 000
Sum investering i datterselskaper						8 263 924

Modhi Finance AS ble fraregnet 1. oktober 2022 og er ikke et datterselskap lenger.

2021

Selskaper	NOK 1 000	Forretningskontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Forsikring AS		Oslo	100	1 527	1	2 870 299
Fremtind Forsikring AS		Oslo	65	2 447	1	4 286 576
SpareBank 1 Factoring AS		Ålesund	100	130 000	1 000	217 160
Modhi Finance AS		Oslo	100	299 900	2 300	1 104 495
SpareBank 1 Spleis AS		Oslo	100	500	1	20 000
Sum investering i datterselskaper						8 498 530

NOTE 30 - INVESTERINGER I TILKNYTTETDE SELSKAP

EIERANDEL I TILKNYTTETDE SELSKAP

2022

NOK 1 000	SpareBank 1 Utvikling DA	Eiendoms- verdi AS	Lofavør AS	Kreditor AS	SOS International AS	Sum eierandel i tilknyttede selskaper
Per 01.01	77 525	116 780	10 568	-	-	204 873
Økning /nedgang eierandel	-	-	-	1 885 160	195 582	2 080 742
Korrigerings av IB	-	-	-	-11 170	-	-11 170
Resultatandel	1 471	14 901	-5 513	-43 363	-11 497	-44 001
Andel skatt	-	-	-	-	-	-
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-16 884	-	-	-	-16 884
Valutakursdifferanse	-	-	-	-	8 919	8 919
Per 31.12	78 995	114 797	5 055	1 830 627	193 004	2 222 479

2021

NOK 1 000	SpareBank 1 Utvikling DA	Eiendoms- verdi AS	Lofavør AS	Sum eierandel i tilknyttede selskaper
Per 01.01	16 150	116 193	12 083	144 426
Økning /nedgang eierandel	61 000	-	-	61 000
Resultatandel	375	13 683	-1 515	12 543
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-13 096	-	-13 096
Per 31.12	77 525	116 780	10 568	204 873

FINANSIELL INFORMASJON OM TILKNYTTETE SELSKAP

2022

NOK 1 000	SpareBank 1 Utvikling DA	Eiendoms- verdi AS	LOfavør AS	Kreditor AS	SOS International AS
Eiendeler	1 072 183	145 071	101 582	6 944 386	730
Gjeld	282 583	62 537	67 717	4 324 570	382
Inntekter	1 683 244	184 983	66 351	750 247	2 467
Resultat etter skatt	14 710	57 022	-5 513	-86 728	-35
Eierandel	10%	25%	49%	50%	24%
Stemmeandel er lik eierandel.					
Forretningsadresse	Oslo	Oslo	Oslo	Oslo	København

2021

NOK 1 000	SpareBank 1 Utvikling DA	Eiendoms- verdi AS	LOfavør AS
Eiendeler	1 001 588	155 957	97 433
Gjeld	1 164 237	54 693	52 729
Inntekter	1 607 034	164 244	69 888
Resultat etter skatt	3 578	52 871	-3 091
Eierandel	10%	25%	49%

MORSELSKAPET HAR FØLGENDE FORDRING OG GJELD TIL TILKNYTTETE SELSKAP

NOK 1000	2022	2021
Fordring Kreditor AS	722	0
Fordring Eiendomsverdi AS	-	-
Fordring Lofavør	32	30
Fordring SpareBank 1 Utvikling DA	1 297	708
Sum fordring på tilknyttede selskaper	2 052	738

INVESTERING I TILKNYTTETE SELSKAP I MORSELSKAPET SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

NOK 1 000	2022	2021
Andeler i Kreditor AS	1 830 627	-
Andeler i Eiendomsverdi AS	114 797	116 780
Andeler i Lofavør	5 055	10 569
Andeler i SpareBank 1 Utvikling DA	78 995	71 147
Sum aksjer og andeler på tilknyttede selskaper	2 029 475	198 495

NOTE 31 – INVESTERINGSEIENDOMMER

Konsernet

SpareBank 1 Gruppens eiendomsportefølje hos SpareBank 1 Forsikring AS utgjorde 133 874 m² fordelt på 12 eiendommer og Fremtind som utgjorde 95.016 m² fordelt på 8 eiendommer inkludert tomtene. Av dette bruker SpareBank 1 Gruppen konsern 45 227 m² i egen virksomhet. Samlet ledighetsgrad for Fremtind er 5,6 % prosent og for SpareBank 1 Forsikring 17,8 prosent. Vektet gjenværende leietid for Fremtind er 6,7 år og for SpareBank 1 Forsikring 5,71 år. I note 3 «Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper» er sensitivitet nærmere omtalt.

NOK 1 000	2022	2021
Anskaffelseskost per 01.01.	5 031 069	4 877 602
Korreksjon anskaffelseskost IB	-	-
Omarbeidet anskaffelseskost IB	5 031 069	4 877 602
Årets tilgang	93 217	153 467
Årets avgang	-	-
Anskaffelseskost per 31.12.	5 124 286	5 031 069
Akkumulert verdiregulering per 01.01.	4 098 549	2 689 534
Korreksjon akkumulert verdiregulering IB	-	-
Omarbeidet akkumulert verdiregulering IB	4 098 549	2 689 534
Årets verdiregulering	-393 201	1 409 016
Akkumulert verdiregulering per 31.12.	3 705 348	4 098 549
Balansført verdi per 31.12.	8 829 634	9 129 619

INVESTERINGSEIENDOMMER FORDELT PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

2022

NOK 1 000	By/område	Areal m ²	Leieinntekt	gj.sn. leieforhold	Opphørstids- punkt	Historisk kostpris	Bokført verdi
TYPE BYGG							
Butikker og kjøpesenter	Oslo	34 452	55	2025	2025	598 600	768 925
Kontoreiendom	Oslo	136 856	274 213	2020-2024	2020-2024	3 346 738	6 680 218
Øvrige eiendommer	Østlandet	31 599	50 724	2023-2035	2023-2035	1 023 466	1 380 492
Sum		202 907	324 992		-	4 968 804	8 829 635

2021

NOK 1 000	By/område	Areal m ²	Leieinntekt	gj.sn. leieforhold	Opphørstids- punkt	Historisk kostpris	Bokført verdi
TYPE BYGG							
Butikker og kjøpesenter	Oslo	34 421	51 184	2021	2021	589 412	804 143
Kontoreiendom	Oslo	136 736	278 326	2017-2022	2017-2022	3 338 965	7 004 139
Øvrige eiendommer	Østlandet	32 618	69 307	2022-2035	2022-2035	1 021 667	1 321 337
Sum		203 775	398 818		-	4 950 043	9 129 619

Verdsettelsehierarki

Konsernet 2022	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Investeringseiendom	-	-	1 555 341	1 555 341
Sum eiendeler	-	-	1 555 341	1 555 341

Investeringseiendom

Avstemming av nivå 3

Inngående balanse	1 632 385
Netto gevinst/tap resultatført	-95 804
Tilgang/kjøp	18 760
Utgående balanse	1 555 341
Realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet	
Netto inntekter fra investeringseiendommer	-95 804
Sum realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet	-95 804
Verdiendring ført over resultatet	
Netto inntekter fra investeringseiendommer	-95 804
Sum verdiregulering ført over resultatet	-95 804

Konsernet 2021	NIVÅ 1 Kvoterte priser i aktive markeder	NIVÅ 2 Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	NIVÅ 3 Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Sum
Investeringseiendom	-	-	9 129 619	9 129 619
Sum eiendeler	-	-	9 129 619	9 129 619

Avstemming av nivå 3

Inngående balanse	7 567 137	Investeringseiendom
Netto gevinst/tap resultatført	1 409 016	
Tilgang/kjøp	153 467	
Avhending	-	
Utgående balanse	9 129 619	
Realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet		
Netto inntekter fra investeringseiendommer	175 100	
Sum realisert gevinst/tap og verdiregulering ført over resultatet	175 100	
Verdiendring ført over resultatet		
Netto inntekter fra investeringseiendommer	1 409 016	
Sum verdiregulering ført over resultatet	1 409 016	
Overføring mellom nivå 1 og 2		

VERDIVURDERING

Investeringseiendommene bokføres til virkelig verdi. Etter IFRS er virkelig verdi den pris som ville blitt oppnådd ved overføring av en eiendel i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

Selskapene benytter en intern kontantstrømsmodell for å beregne virkelig verdi for eiendommene. I modellen estimeres en 30-års kontantstrøm på basis av forventede fremtidige kostnader og inntekter for hver enkelt eiendom. Etter utløpet av det 30. året i kontantstrømmen er det beregnet en sluttverdi. Kontantstrøm inklusive sluttverdien inflateres med forventet prisvekst og diskonteres med et avkastningskrav som består av risikofri rente og et risikopåslag. Risikopåslaget er satt individuelt for hver enkelt eiendom.

Parallelt med intern verdivurdering blir det utført ekstern verdivurdering for utvalgte eiendommer i porteføljen for å avstemme markedsutviklingen i perioden. Samtidig er dette en mulighet for å sjekke og diskutere rimeligheten av verdinivåene og eventuelt forutsetningene som inngår i vurderingen mot andre. Utvalget er trukket tilfeldig av forhåndsdefinert antall eiendommer. Det er planen at utvalget for ekstern vurdering rulleres over en periode på 3 år.

Eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Mer om de viktigste forutsetningene:

LEIEINNTEKTER

For kontorarealer, som utgjør den største arealtypen i porteføljen, benytter konsernet en egen separat modell for å estimere forventet langsiktig kontantstrøm etter utløp av dagens leiekontrakter. Prishistorikk fra reelle kontraktsinngåelser for den enkelte eiendom inngår i datagrunnlaget for å estimere forventet fremtidig leie for arealet. De forventede leieprisene er basert på et definert kartutsnitt, hvor data på løpende markedsleier per kvadratmeter bruttoareal er hentet ut. Det definerte kartutsnittet vil gi et presist bilde på relevante leiepriser i et område. Videre er de løpende leiene i hvert kartutsnitt inndelt i 4 kvartiler. For å få en ytterligere presis vurdering av forventet leie er hver eiendom plassert i én kvartil. Kvartilinndelingen er hovedsakelig basert på historiske kontrakter for eiendommen, men også kalibrert for strategi og forventet utvikling av eiendommen.

For arealtyper som ikke dekkes av leieprisstatistikk, benyttes selskapets egne vurderinger for å finne forventet fremtidig inntekt.

KOSTNADER

Gjennomsnittlige historiske driftskostnader og selskapenes forventninger per eiendom inngår for å estimere forventede kostnader. Som et anslag for forventede eierkostnader på lang sikt benyttes statistikk fra OPAK og Basale. Dersom de historiske kostnadene har vært spesielt høye eller spesielt lave, benyttes ytterpunktene i OPAK/Basale sine anslag for normale eierkostnader for år 1 i kontantstrømmen. Eierkostnadene antas å være stigende med eiendommens alder og vokser lineært til OPAK/Basale anslag for høye eierkostnader over kontantstrømmens lengde.

AVKASTNINGSKRAV

Avkastningskravet består av risikofri rente som endres over kontantstrømmen og risikopåslag som gjelder individuelt for hver eiendom.

RISIKOFRI RENTE

Observasjoner fra transaksjonsmarkedet tyder på at eiendom er lite sensitive til endringer i markedsrentene. I stedet er det langsiktige forventninger til rentenivået som synes å ligge til grunn for eventuelle prisendringer for eiendom. Grunnen til dette kan være at selv de lengste markedsrentene er relativt korte i forhold til forventet varighet på en næringseiendom. Selskapene har valgt å benytte en 10-års swaprente i kontantstrømmen.

RISIKOPÅSLAG

Selskapene benytter et kategoriseringsverktøy for å anslå risikopåslagene per eiendom. Beliggenhet, kontraktslengde og antatt grad av syklisk karakter i kontantstrømmen til den enkelte eiendom inngår som elementer for å plassere eiendommens vektete risikoegenskaper på en poengskala. Eiendommens plassering på poengskalaen benyttes til å finne eiendommens spesifikke risikopåslag innenfor et spenn mellom antatt høyt og lavt risikopåslag i markedet. Dette spennet blir kalibrert mot observerte nøkkeltall fra transaksjonsmarkedet. Kategoriseringen og kalibreringen skal til sammen bidra til markedsmessig og konsistent verddivurdering til virkelig verdi, både på tvers av eiendommene og over tid.

LATENT SKATT

I forbindelse med verddivurderingen av investeringseiendommene i SpareBank 1 Forsikring er effekten av latent skatt beregnet utenom verddivurderingsmodellen. Latent skatt reduserer verdien av aksjene i et eiendomsaksjeselskap, fordi en eventuell kjøper vil få et lavere avskrivningsgrunnlag ved å kjøpe aksjeselskapet i stedet for eiendommene direkte. Dette er i henhold til normal bransjepraksis. Effekten reduserer virkelig verdi av investeringseiendommene. Pr 31.12 er det bare beregnet latent skatt for de eiendommene som eies av selskapsporteføljen. For de eiendommene som forvaltes i kollektivporteføljen vil det med gjeldende skattelovgivning være mest aktuelt å selge eiendommene direkte.

UTSATT SKATT

Det beregnes utsatt skatt på merverdien av eiendommene i Fremtind konsern.

MORSELSKAPET

Morselskapet hadde ikke investeringseiendommer i 2022 og 2021.

NOTE 32 – EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

2022		Konsernet		
Morselskapet				
Eiendom, anlegg og utstyr	NOK 1000	Maskiner, inventar, transportmidler og kunst	Bygning og annen fast eiendom	Totalt
9 837	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01	199 305	1 800 247	1 999 552
260	Årets tilgang	36 541	17 234	53 775
-	Årets avgang	-14 860	-	-14 860
-	Årets verdiregulering	-	11 471	11 471
10 098	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12	220 986	1 828 952	2 049 938
98	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	125 217	379 287	504 504
198	Årets avskrivning	33 680	21 107	53 704
-	Årets avgang nedskrivning	-7 349	-	-7 349
296	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	151 548	400 395	551 942
9 802	Balanseført verdi per 31.12.	69 438	1 428 557	1 497 996

Dersom bygning eller annen fast eiendom ble vurdert til historisk kost ville balanseførte verdier vært som følger:

Balanseført verdi ved historisk kost 436 699

Verdireguleringsreserve per 31.12.22 917 184

SIKKERHETSSTILLELSE

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

UUTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Av aktiverte bygninger var 0,0 % ledig i H2.

2021		Konsernet		
Morselskapet				
Eiendom, anlegg og utstyr	Hele kroner	Maskiner, inventar, transportmidler og kunst	Bygning og annen fast eiendom	Totalt
9 242	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01	356 337	1 764 399	2 120 736
-	Korreksjon anskaffelseskost IB	-9 609	-1 273	-10 883
9 242	Omarbeidet anskaffelseskost IB	346 728	1 763 126	2 109 853
595	Årets tilgang	53 229	2 561	55 790
-	Årets avgang	-200 651	-1 251	-201 902
-	Årets verdiregulering	-	35 811	35 811
9 837	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12	199 305	1 800 247	1 999 552
29	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	277 366	339 609	616 975
69	Årets avskrivning	45 470	40 889	86 358
-	Årets avgang avskrivning	-197 619	-1 210	-199 912
98	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	125 217	379 287	504 504
9 739	Balanseført verdi per 31.12.	74 088	1 420 960	1 495 047

Dersom bygning eller annen fast eiendom ble vurdert til historisk kost ville balanseførte verdier vært som følger:

Balanseført verdi ved historisk kost 501 752

Verdireguleringsreserve per 31.12.21 917 184

SIKKERHETSSTILLELSE

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

UUTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Av aktiverte bygninger var 0,0 % ledig.

NOTE 33 – GOODWILL

GOODWILL

2022	2022			2022	2021
NOK 1 000	Hist. kost	Tilgang	Nedskrivinger	Bokført verdi	Bokført verdi
Goodwill ved kjøp av Fremtind	2 337 240	-	-	1 847 061	1 847 061
Goodwill SpareBank 1 Factoring AS	10 245	-	-	10 245	10 245
Goodwill ved kjøp av Modhi	95 196	-117 717	-	-	117 717
Sum goodwill	2 442 681	-117 717	-	1 857 306	1 975 023

Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3R. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Goodwill er antatt å ha ubegrenset levetid. Oppkjøp av et selskap er blant annet basert på strategisk tilpasning og antatt økonomisk lønnsomhet over lang tid. Goodwill fordeles på kontantstrømsgenerende enheter. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Fastsettelse av gjenvinnbart beløp:

Det brukes likviditetsprognoser (etter skatt) basert på 5 års fremskrivninger. Gjenvinnbart beløp på balansedagen beregnes årlig for goodwill som har en ubestemt utnyttbar levetid. Verdien av de ulike kontantstrømsgenerende enhetene er vurdert per 31. desember 2022. Det er benyttet estimerte fremtidige resultatprognoser for produktselskapene. I tillegg trekkes inn forhold som utbyttepolitikk, eierstruktur og distributørene av forsikringsprodukter.

Det kan legges til grunn at det for SpareBank 1 Gruppen konsern vil være en betydelig variasjon i verdiene med hensyn til om verdivurderingen foretas med utgangspunkt i «going concern» eller som en del av en strukturtransaksjon. For alle kontantgenererende enheter utenom datterselskapet SpareBank 1 Spleis AS overstiger gjenvinnbart beløp de balanseførte verdiene, og analysen indikerer derfor at nedskrivning ikke er nødvendig.

Vedlagt følger en tabell knyttet til sensitiviteten til forutsetningene som ligger til grunn for verdiberegningen:

Sensitivitet	Avkastningskrav prognose periode	Terminalvekst	1% økning i avkastningskrav	10% endring i netto kontantstrøm
SpareBank 1 Factoring AS	9,0 %	2,5 %	MNOK 97	MNOK 76
Fremtind Forsikring AS	8,0 %	N/A	MNOK 2829	MNOK 1 757
SpareBank 1 Forsikring AS	8,0 %	2,5 %	MNOK 590	MNOK 616

AVKASTNINGSKRAV

Avkastningskravet (k) til egenkapitalen er basert på CAPM-modellen:

$$k = r_f + MRP \times \beta + BRP$$

Risikofri rente (r_f) antas å være 3 %. Markedsrisikopremien (MRP) forutsettes å være 5 %. Beta (β) antas for SB1 Forsikring og Fremtind å være 0,8, og for SB1 Factoring antas den å være 1,0. I tillegg er det inntatt en bransjepremie på 1,0 % for selskapene, som øker avkastningskravet til 8 % for SB1 Forsikring og Fremtind og til 9 % for SB1 Factoring.

TERMINALVERDI

Vi antar uendelig levetid for selskapene, som betyr at det ligger betydelig selskapsverdi i tiden etter den eksplisitte prognoseperioden. Denne verdien fremkommer som et terminalledd, der det forutsettes evigvarende kontantstrømmer. Verdien er videre en funksjon av normalisert kontantstrøm, vekst og avkastningskrav. Nominell vekst antas i evighetsperspektivet å være 2,5 %. For SB1 Forsikring er terminalleddet fastsatt gjennom en markedsmessig multiplum på selskapets normaliserte inntjening.

NOTE 34 – ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

2022

Morselskap

		Konsern							
Software NOK 1 000		IT-systemer i bruk	Lisenser	Forsikrings-system egenutviklet	Forsikrings-system under utvikling	Kunde relasjoner	Software	Evt. Andre immaterielle eiendeler	Totalt
172	Anskaffelseskost per 01.01.	687 210	37 743	105 917	21 337	1 742 460	29 120	283 700	2 907 487
	Korrigeringskost per 01.01.	-	-	-	-	-	-	-	-
172	Anskaffelseskost per 01.01.	687 210	37 743	105 917	21 337	1 742 460	29 120	283 700	2 907 487
-	Årets tilgang	51 124	-	-	32 553	214 532	-	-	298 209
-	Herav utviklet internt	51 124	-	-	32 553	-	-	-	83 676
-	Herav kjøpt separat	-	-	-	-	-	-	-	-
-	Årets avgang	-	-	-105 917	-12 632	-	-	-	-118 549
172	Anskaffelseskost per 31.12.22	738 333	37 743	-	41 258	1 956 992	29 120	283 700	3 087 146
119	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	565 780	31 264	58 444	-	496 476	26 211	163 957	1 342 132
52	Årets avskrivning	36 427	1 828	-	-	235 308	624	55 957	330 144
-	Årets nedskrivning	-	-	-	-	-	-	-	-
-	Årets avgang nedskrivning	-	-	-	-	-	-	-	-
172	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.22	602 207	33 092	-	-	731 784	26 835	219 914	1 613 832
	- Balanseført verdi per 31.12.22	136 126	4 651	-	41 258	1 225 208	2 286	63 786	1 473 315

2021

Morselskap

		Konsern							
Software NOK 1 000		IT-systemer i bruk	Lisenser	Forsikrings-system egenutviklet	Forsikrings-system under utvikling	Kunde relasjoner	Software	Evt. Andre immaterielle eiendeler	Totalt
172	Anskaffelseskost per 01.01.	640 027	128 681	76 471	19 730	1 734 760	29 120	283 700	2 912 490
-	Årets tilgang	47 183	-	29 567	18 825	7 700	-	-	103 274
-	Herav utviklet internt	47 183	-	29 567	18 825	-	-	-	95 574
-	Herav kjøpt separat	-	-	-	-	7 700	-	-	7 700
-	Årets avgang	-	-90 939	-121	-17 218	-	-	-	-108 277
172	Anskaffelseskost per 31.12.	687 210	37 743	105 917	21 337	1 742 460	29 120	283 700	2 907 487
62	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.	667 289	101 608	5 538	-	283 400	23 611	-	1 081 446
57	Årets avskrivning	86 975	6 104	12 261	-	213 076	4 882	10 957	334 254
-	Årets nedskrivning	2 580	-	-	-	-	-	-	2 580
-	Årets avgang avskrivning	-	-76 449	-	-	-	-	-	-76 449
119	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.	565 780	31 264	58 444	-	496 476	26 211	163 957	1 342 132
52	Balanseført verdi per 31.12.	121 429	6 479	47 473	21 337	1 245 984	2 909	119 743	1 565 355

NOTE 35 – DRIFTSKOSTNADER

Morselskapet		Konsernet	
2022	2021 NOK 1 000	2022	2021
91 341	83 567	1 784 615	1 800 862
227	1 009	220 022	235 291
8 091	9 118	12 175	17 986
3 743	3 507	526 060	483 491
103 402	97 200	2 542 872	2 538 393
	Godtgjørelse til revisor		
800	818	9 046	8 989
-	498	121	935
-	-	-	-
341	1 300	2 949	3 414
	Godtgjørelse til revisor er oppgitt inklusive merverdiavgift.		
	Personalkostnader		
51 508	49 497	1 323 333	1 368 796
3 962	1 264	6 972	4 275
13 218	12 891	228 892	209 484
11 825	10 560	169 104	160 631
-	-	-46 337	-32 139
3 914	3 700	55 521	43 731
6 914	5 654	47 130	46 086
91 341	83 567	1 784 615	1 800 862
	Spesifikasjon av pensjonskostnader		
8 924	8 080	166 306	158 467
2 901	2 481	2 798	2 164
11 825	10 560	169 104	160 631

NOTE 36 – SKATT

Sammenheng mellom resultat før skattekostnad og skattegrunnlag

Morselskapet		Konsernet	
2022	2021 NOK 1 000	2022	2021
2 857 862	766 143	1 398 663	4 104 710
-1 953	-10 581	1 044 119	671 867
-3 066 596	-925 586	-345 693	-738 804
1 172 033	380 296	-	-
48 450	4 095	-	-
288	948	-10 337	7 919
1 010 084	215 314	2 086 751	4 045 691
-1 009 509	-10 000	-	-
-575	-	-575	45 439
-	205 314	2 086 176	4 091 130
-	-	521 544	1 024 973
-11 481	52 950	-281 638	-60 978
-	-	-	-

252 377	2 500	Skatteandel avgitt konsernbidrag	-	-
-	-	- For lite/mye avsatt skatt tidligere år	14 380	-8 801
-	-	- Øvrige skatteeffekter netto	7 235	-100 768
240 897	55 450	Skattekostnad(+)/skatteinntekt (-)	261 521	854 425
240 897	55 450	Skatt før andre resultatkomponenter	261 521	854 425
-	-	- Skatt på andre resultatkomponenter	5 098	8 953
-	-	- Revaluering eiendom	5 098	8 953
240 897	55 450	Skattekostnad/skatteinntekt inkludert andre resultatkomponenter	266 619	863 378
		Utsatt skatt/utsatt skattefordel per 31.12		
-	-	- Anleggsmidler	92 777	130 856
-	-	- Verdipapirer	459	4 750
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger som er egenkapital	279 575	335 491
-	-	- Gevinst og tapskonto	276 610	345 762
-	-	- Øvrige endringer	107 319	55 813
-	-	- Sum utsatt skatt	756 741	872 673
337	-234	Anleggsmidler	-79 996	-43 739
-	-	Verdipapirer	-45 556	-7 039
-	-	- Fordringer	-10 540	-10 725
-74	-28	Avsetninger	-638	-549
-6 752	-6 715	Usikret lederspension	-11 009	-10 281
-	-	Øvrige endringer	-219 358	-196 410
-6 489	-6 977	Sum utsatt skattefordel	-367 009	-268 692
		Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig		
-52 672	-40 559	underskudd	-	-
-59 161	-47 536	Utsatt skatt/skattefordel	389 731	603 981
-59 161	-47 536	Utsatt skattefordel	389 731	603 981
-	-	- Ikke balanseført utsatt skattefordel	-8 055	11 390
-59 161	-47 536	Netto utsatt skatt(+)/utsatt skattefordel(-)	381 676	615 372
		Avstemming av skattekostnad/skatteinntekt		
714 465	191 536	25 % av resultat før skatt	335 790	1 028 615
-766 649	-231 397	Permanente forskjeller	-86 433	-184 670
293 008	95 074	Skatt av mottatt konsernbidrag	0	0
72	237	Korreksjon tidligere år	4 289	6 198
-	-	- Førings direkte mot egenkapitalen	9 750	-
-	-	- Øvrige forskjeller	-1 874	4 281
240 897	55 450	Beregnet skattekostnad(+)/skatteinntekt(-)	261 521	854 424

Utsatt skattefordel i morselskapet er ført opp i balansen da fremskrivninger av resultater fra datterselskaper tilsier at morselskapets skatteposisjoner utnyttes årlig.

- 1) Konsernets betalbare skatt i 2022 er redusert med skatteeffekten av konsernbidragene da SpareBank 1 Gruppen mener at det er sannsynlig at forslag til vedtakene om konsernbidrag godkjennes, selv om konsernbidragene først blir regnskapsført i vedtaksåret. Utsatt skatt er økt tilsvarende. Bakgrunnen for at det i utgangspunktet ikke er oppført noen betalbar skatt i balansen til SpareBank 1 Gruppen AS i 2022 er at den er resultatført og gjort opp i 2022. Det blir ikke vedtatt konsernbidrag før i påfølgende år, den betalbare skatten vil oppstå etter generalforsamlingen og gjøres opp i samme år. Vi har imidlertid valgt å vise den betalte skatten i note i konsernet som skal betales i 2023.

NOTE 37 - LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADMINISTRERENDE DIREKTØR

NOK 1 000	Lønn/ honorar ¹⁾	Annen godtgjørelse ²⁾	Periodisert pensjonskostnad
Sigurd Aune	3 943	177	821
Sum 2022	3 943	177	821

¹⁾ Lønn/honorar er utbetalt lønn/honorar i regnskapsåret 2022.

²⁾ Omfatter telefon, forsikring og andre trekkpliktige ytelser.

NOK 1 000	Honorar ³⁾	Annen godtgjørelse ⁴⁾
STYRET		
Richard Heiberg – styremedlem til 8. april 2022, og styreleder fra 8. april 2022	282	71
Arild Bjørn Hansen - styremedlem til 8. april 2022, og styrets nestleder fra 8. april 2022	282	28
Liv Bortne Ulriksen – styreleder til 8. april 2022, og styremedlem fra 8. april 2022	339	11
Benedicte Schilbred Fasmer – styrets nestleder til 8. april 2022 og styremedlem fra 8. april 2022	282	17
Jan-Frode Janson - styremedlem	282	71
Peggy Hessen Følsvik - styremedlem	282	17
Geir Hjelkerud – styremedlem/ansattrepresentant (Fremtind Forsikring AS)	282	71
Karolina Lindqvist – styremedlem/ansattrepresentant (SpareBank 1 Forsikring AS)	282	11
Mette Nord - møtende varamedlem	198	82
Sum 2022	2 511	379
Sum 2021	2 481	301

³⁾ Styresammensetningen er pr 31.12.22. Honorarbeløpet er utbetalt i regnskapsåret 2022 for 2021.

⁴⁾ Godtgjørelse som medlem i styreutvalg og/eller valgkomite

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper har kun fastlønn og ikke variabel godtgjørelse.

I gjeldende avtale for administrerende direktør er det regulert at stillingens pensjonsalder for alderspensjon i dag er 67 år, men administrerende direktør har anledning til å fratruke ved 65 år i henhold til førtidspensjonsavtale. Administrerende direktør har rett til førtidspensjon tilsvarende 70 % av årslønn fra fylte 65 år til 67 år. Ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør avtale om etterlønn i 12 måneder etter avtalt oppsigelsesperiode på 6 måneder.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

Det tilbys lån og enkelte forsikringstjenester til en pris tilsvarende beste kundevilkår. Fordeler som ytes til ledende ansatte og styremedlemmer avviker ikke fra det som gis til øvrige ansatte.

Alle transaksjoner med nærstående parter er inngått på forretningsmessige vilkår. Se note 38

FORSIKRINGSPREMIE FREMTIND FORSIKRING AS 2022

NOK 1 000	Adm.dir	Styret
Årlig premie	28	294
Erstatninger		273

FORSIKRINGSPREMIE FREMTIND FORSIKRING AS 2021

NOK 1 000	Adm.dir	Styret
Årlig premie	26	260
Erstatninger	111	128

NOTE 38 – VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

KONSERNETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER:

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår. For tjenester ytet direkte til konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS utfører for konsernselskaper og Alliansen gjennom SpareBank 1 Utvikling DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestepåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

Morselskapet		Konsernet	
2022	2021 NOK 1 000	2022	2021
Salg av tjenester (inntekter)			
1 278	2 062 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	533 202	475 778
15 924	16 955 Datterselskap	-	-
1 735	20 541 Tilknyttede selskaper	1 735	20 541
22 471	- Andre nærstående parter	49 365	21 104
Kjøp av tjenester (kostnader)			
-	- Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-1 659 017	-1 670 721
-9 239	-11 790 Datterselskap	-	-
-3 753	-3 878 Tilknyttede selskaper	-319	-1 042
-	- Andre nærstående parter	-110 384	-162 213
Balanseposter som følge av kjøp og salg av tjenester			
1 887	629 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-151 809	-131 197
4 189	-6 018 Datterselskap	-	-
-	- Tilknyttede selskaper	-113	-101
-	- Andre nærstående parter	-250 000	-1 631 295
Netto leieinntekter			
-4 192	-3 450 Datterselskap	-	-
Renteinntekter på utlån (+) og rentekostnader på lån (-)			
-179 621	-94 781 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-156 339	-84 900
16 023	28 579 Datterselskap	-	-
15 794	1 967 Andre nærstående parter	15 794	-6 935 246
Utlån, fordringer og andre finansielle transaksjon			
656 747	367 450 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	640 538	356 793
49 013	1 836 961 Datterselskap	-	-
Lån, gjeld og andre finansielle transaksjoner			
-	- Morselskapet	-	-
-4 132 231	-6 109 047 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-4 132 231	-6 109 047
-	- Datterselskap	-	-
-	- Tilknyttede selskaper	-	-
-	- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager	-	-
-	- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak	-	-
-	- Andre nærstående parter	-	-1 045 059 725

¹⁾ Godtgjørelse til ledende ansatte, styret, er omhandlet i Note 37. Morselskapet har innvilget avlastningsgaranti overfor datterselskap på 731 (731) mill. kroner.

NOTE 39 - ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK

	Ansatte 31.12.2022	Årsverk 31.12.2022	Gjennomsnittlig antall ansatte 2022	Gjennomsnittlig antall årsverk 2022
SpareBank 1 Gruppen AS	41	41	40	40
SpareBank 1 Forsikring AS	150	149	151	150
Fremtind Forsikring AS	1 003	987	997	983
SpareBank 1 Factoring AS	31	31	32	32
SpareBank 1 Spleis AS	10	10	10	10
Sum	1 235	1 218	1 230	1 215

	Ansatte 31.12.2021	Årsverk 31.12.2021	Gjennomsnittlig antall ansatte 2021	Gjennomsnittlig antall årsverk 2021
SpareBank 1 Gruppen AS	39	39	40	39
SpareBank 1 Forsikring AS	143	142	143	142
Fremtind Forsikring AS	980	966	980	965
SpareBank 1 Factoring AS	34	34	37	37
SpareBank 1 Spleis AS	10	10	8	8
Modhi Finance AS	196	194	197	193
Sum	1 402	1 385	1 404	1 384

NOTE 40 – ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Morselskapet				Konsernet		
2022	2021	NOK 1 000	Rente	Forfall	2022	2021
Ansvarlig lånekapital						
-	-	14.12.16 Tidsbegrenset ansvarlig lån				
-	-	- Nordic Trustee ASA	NIBOR pluss 3,45%	14.12.2026	250 000	250 000
-	-	- Eierbanker og Sparebanken Vest	NIBOR pluss 3%	Evigvarende	-	-
1 004 521	1 002 240	Eierbanker og Sparebanken Vest	NIBOR pluss 1,7%	Evigvarende	1 004 521	1 002 240
1 004 521	1 002 240	Sum evigvarende ansvarlig lånekapital			1 254 521	1 252 240
Fondsobligasjoner						
251 345	250 782	30.11.21 - Fondsobligasjone Norsk Tillitsmann ASA	NIBOR pluss 2,70%		251 345	250 782
251 345	250 782	Sum fondsobligasjoner			251 345	250 782
1 255 866	1 253 022	Sum ansvarlig lånekapital			1 505 866	1 503 022

NOTE 41 – INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Morselskapet			Konsernet	
2022	2021	NOK 1 000	2022	2021
701 133	592 297	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	6 364	-
3 050 000	4 856 025	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	4 450 000	4 856 026
-	-	- Bankinnskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	227 421	298 891
-	-	- Gjeld til forsikringstakere	498 365	286 949
3 751 133	5 448 322	Sum innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	5 182 150	5 441 863

NOTE 42 – EIERSTRUKTUR

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2022 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	420 498	19,50%
SpareBank 1 SMN	420 498	19,50%
SpareBank 1 SR-Bank ASA	420 498	19,50%
Samarbeidende Sparebanker AS	420 498	19,50%
SpareBank 1 Østlandet	267 394	12,40%
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	207 014	9,60%
Totalt antall aksjer	2 156 400	100,00%

Pålydende per aksje er 1 000. Eierandel og stemmeandel er lik.

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2021 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	420 498	19,50%
SpareBank 1 SMN	420 498	19,50%
SpareBank 1 SR-Bank ASA	420 498	19,50%
Samarbeidende Sparebanker AS	420 498	19,50%
SpareBank 1 Østlandet	267 394	12,40%
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	207 014	9,60%
Totalt antall aksjer	2 156 400	100%

Pålydende per aksje er 1 000. Eierandel og stemmeandel er lik.

	2022	2021
Utbetalt utbytte per aksje	325	870

NOTE 43 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN, TVISTESAKER

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke registrert informasjon om vesentlige hendelser etter balansedagen 31. desember 2022 som påvirker SpareBank 1 Gruppen konsern sitt avlagte årsregnskap.

TVISTESAKER

Som finansforetak med en omfattende virksomhet, vil SpareBank 1 Gruppen konsern regelmessig være part i ulike rettsvister, kommersielle uenigheter og krav. Det er ved regnskapsavleggelsen ingen tvistesaker som anses å ha vesentlig betydning for vurderingen av konsernets finansielle stilling.

Rettsvistene gjelder i hovedsak tvister med forsikringstakere og andre forsikringsselskap knyttet til erstatningsoppgjør i forsikringsforhold. Disse sakene avsettes det løpende for i forsikringsselskapenes regnskaper, og utfallet av disse sakene er av uvesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling.

STYRETS REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE I ÅRSRAPPORTEN FOR 2022 – POLICY PÅ OMRÅDET

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt at selskapet skal følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 4. desember 2007, og sist revidert 14. oktober 2021, med de forbehold og tilpasninger som følger av at SpareBank 1 Gruppen AS har få aksjonærer, og at aksjen ikke er børsnotert eller gjenstand for regelmessig omsetning.

Anbefalingen er fastsatt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), og anbefalingen er tilgjengelig på www.nues.no.

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

I henhold til anbefalingens pkt. 1 skal styret gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse i årsberetningen eller i dokument det er henvist til i årsberetningen. Nedenfor følger styrets redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse.

Styret påser at selskapet har god eierstyring og selskapsledelse.

VIRKSOMHET

Selskapets formål er i vedtektene angitt på følgende måte:

«Selskapets formål er å eie aksjer i foretak som etter sine vedtekter skal tilby særlige finansielle tjenester, herunder forsikrings- og verdipapirfondstjenester. Selskapet kan også eie aksjer i selskap som skal utvikle, eie og/eller distribuere programvare- og informasjonsteknologi, markedsførings tjenester, produkter, lisenser, varemerke og andre immaterielle rettigheter, samt utøve virksomhet i tilknytning til dette.»

Styret har utarbeidet klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten, slik at selskapet skaper verdier for aksjonærene på en bærekraftig måte. I dette arbeidet har styret tatt hensyn til økonomiske, sosiale og miljømessige forhold. Selskapets mål og hovedstrategier fremgår av årsrapporten for 2022. Styret evaluerer mål, strategier og risikoprofil minst årlig. Virksomheten drives for øvrig i henhold til norsk lov, offentlige tillatelser og interne regler.

Styret har klargjort selskapets verdigrunnlag, og fastsatt etiske retningslinjer. Det er også fastsatt egne instruksjoner for styret og administrerende direktør. Enkelte overordnede styringsprinsipper, aksjonærrettigheter og -plikter fremgår også av aksjonæravtale.

Styret har utformet retningslinjer for samfunnsansvar.

SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Selskapet har en kapitalstruktur som er tilpasset selskapets og konsernets mål, strategi og risikoprofil. Styret har fastsatt en klar og forutsigbar utbyttepolitikk for selskapet.

Det foreligger ikke styrefullmakter til kapitalforhøyelse eller kjøp av egne aksjer.

LIKEBEHANDLING AV AKSJEIEERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Selskapet har bare én aksjeklasse. Likebehandling av aksjeeiere er sikret via vedtekter, styreinstruks, etiske retningslinjer og aksjonæravtale. Transaksjoner med nærstående forutsettes å skje til markedsmessige vilkår.

Selskapet har ikke etablert tilbakekjøpsprogram for egne aksjer. Selskapets styreinstruks og etiske retningslinjer inneholder bestemmelser som skal sikre at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

AKSJER OG OMSETTELIGHET

Selskapets aksjer er ikke fritt omsettelige. Ved enhver overdragelse av aksjer har de øvrige aksjonærer forkjøpsrett på ellers like vilkår. Hovedbegrunnelsen for omsetningsbegrensningen er at selskapets aksjer ikke er børsnotert, og at selskapet inngår som en del av SpareBank 1-alliansen.

GENERALFORSAMLING

SpareBank 1 Gruppen AS har en konsentrert aksjonærstruktur, og erfaringsmessig er nærmere 100 % av aksjene representert på generalforsamlingene. Selskapet søker å tilrettelegge og avvikle generalforsamlingene i samsvar med Norsk anbefaling, men for et selskap med få aksjonærer, svært liten omsetning i aksjen og hvor samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret, er det hensiktsmessig å foreta visse tilpasninger i forhold til anbefalingen.

VALGKOMITÉ

Selskapet har en valgkomité med tre medlemmer valgt av generalforsamlingen. Leder og medlemmer i valgkomitéen er også styremedlemmer i selskapet, og dette anses forsvarlig fordi styresammensetningen er regulert i aksjonæravtale. Sammensetningen i valgkomitéen er i hovedsak identisk med sammensetningen i valgkomitéene i selskapets datterselskap. Valgkomiteens arbeid er tilpasset selskapets aksjonærstruktur og at aksjene ikke er børsnotert samt at selskapet inngår i SpareBank 1-alliansen.

STYRET, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper inngår som del av SpareBank 1-alliansen, og dette preger også styrets sammensetning, som er regulert i aksjonæravtale. Styret er sammensatt av representanter fra aksjonærene og de ansatte. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret enten direkte eller indirekte. Generalforsamlingen velger styrets leder. Sammensetningen er nærmere omtalt i eget avsnitt i årsrapporten.

Selskapet har ingen enkeltpersoner som aksjonærer, og følgelig heller ingen styremedlemmer som personlig eier aksjer i selskapet.

STYRETS ARBEID

Styret utøver sitt arbeid i henhold til lov, vedtekter samt fastsatte instruks og retningslinjer herunder styreinstruks. Styret har også fastsatt instruks for administrerende direktør. Styret følger opp internkontrollen i samsvar med forskrift og instruks fastsatt av Finanstilsynet, og har også internrevisjon for konsernet.

Styret kan i henhold til styreinstruksen opprette særskilte utvalg og komiteer, men kan normalt ikke delegere beslutningskompetanse til slike utvalg eller komiteer. Styret besluttet i 2008 å opprette revisjonsutvalg og godtgjøringsutvalg. I 2013 besluttet styret å opprette et risikoutvalg.

Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid og kompetanse.

RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

SpareBank 1 Gruppen AS er som finansforetak underlagt detaljerte regler for risikostyring og intern kontroll. Det gis en beskrivelse av selskapets risikostyring og interne kontroll i styrets årsberetning.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Styrets godtgjørelse fremgår av notene til årsregnskapet. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig. Det er ikke utstedt opsjoner til styremedlemmer.

GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte fremgår av noter til årsregnskapet. Styret har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

Selskapet avviklet samtlige bonusordninger i 2015. Det er ingen ansatte som har variabel godtgjørelse. Det er ikke etablert opsjonsordninger i selskapet.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Selskapet tilstreber en åpen informasjonspolitikk overfor markedet. Styret har for øvrig ikke fastsatt retningslinjer for rapportering av finansiell og annen informasjon til markedet. Selskapets finansielle kalender, regnskapsinformasjon og pressemeldinger legges ut på selskapets IR-side. Årsregnskap presenteres på IR-siden etter avholdt generalforsamling.

Styret har ikke fastsatt retningslinjer for selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i selskapets styre, og mottar således samme informasjon fra selskapet i egenskap av styremedlemmer.

SELSKAPSOVERTAKELSE

Norsk anbefalings regler på dette området anses ikke for å være relevante for SpareBank 1 Gruppen AS på grunn av aksjonær- og styresammensetningen.

REVISOR

Styret har i styreinstruksen fastsatt retningslinjer for ledelsens adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Selskapets revisjonsutvalg fører kontroll med ledelsens bruk av ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisors rådgivningsvirksomhet fremgår av notene til årsregnskapet.

Revisor deltar i styremøtet der styret behandler årsregnskapet.

Styret har avholdt ett møte med revisor uten at administrerende direktør eller andre fra den daglige ledelse var til stede.

REVISJONSUTVALGET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har hatt et revisjonsutvalg bestående av fire av styrets medlemmer. Utvalget har i perioden fra generalforsamling i april 2022 bestått av leder Jan- Frode Janson (SpareBank 1 SMN), Liv Borten Ulriksen (SpareBank 1 NN) Mette Nord (LO) og Geir Hjelkerud (hovedtillitsvalgt SpareBank 1 Gruppen AS).

Revisjonsutvalgets sekretær er Brigitte Ninauve (SpareBank 1 Gruppen AS)

Revisjonsutvalgets overordnende funksjon er å føre en uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Revisjonsutvalget skal samlet ha den kompetanse som ut fra konsernets organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Minst ett av utvalgets medlemmer må ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon. Revisjonsutvalgets formål, oppgaver og funksjoner er fastsatt i samsvar med internasjonale regler og standarder, og også i samsvar med lovendringene som følge av implementering av EUs revisjonsdirektiv.

Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret. Revisjonsutvalgets oppgave er blant annet å påse at konsernet har uavhengig og effektiv ekstern revisjon, samt overvåke den finansielle informasjon. Revisjonsutvalgets oppgaver, sammensetning og møter er nærmere beskrevet i selskapets styreinstruks.

Revisjonsutvalget gjennomgår blant annet drifts-, kvartalsrapportering og årsregnskapsrapportering før behandling i styret. Utvalget vurderer særskilt spørsmål vedrørende tolking og overholdelse av regnskapsprinsipper og – praksis, samt verdsettelse av datterselskaper. I sin gjennomgang har utvalget diskusjoner med ledelsen og ekstern revisor.

Revisjonsutvalget har avholdt ti møter i perioden april 2022 til og med mars 2023.

REVISJONSUTVALGETS FOKUSOMRÅDER

Finansiell rapportering:

- Vurdere egnetheten av regnskapsprinsippene
- Etablere regler for informasjonsplikt
- Kvalitetssikre overgang til nye regnskapsprinsipper
- Følge opp nyetablerte selskap
- Gjennomgang av store vurderingsposter i regnskapet som goodwill, utsatt skattefordel og annet

Ekstern revisjon:

- Utnevne og gjenvelge revisor
- Diskutere omfanget av revisjon
- Vurdere revisors uavhengighet
- Gjennomgå vesentlige revisjonsfunn
- Kvalitetssikre revisors arbeid

I tillegg til faste saker har utvalget behandlet følgende saker:

- Bærekraft kapitalforvaltning i SpareBank 1 Forsikring AS
- Tiltaksstyring storskaderisiko og skadeinflasjon
- Verdivurdering av investeringseiendommer i SpareBank 1 Gruppen konsern
- Verdivurdering av selskapene i SpareBank 1 Gruppen
- Orientering om utbytte

RISIKOUTVALGET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har hatt et risikoutvalg bestående av fire av styrets medlemmer frem. Utvalget har i perioden fra generalforsamling i april 2022 bestått av leder Jan- Frode Janson (SpareBank 1 SMN), Liv Borten Ulriksen (SpareBank 1 SNN) Mette Nord (LO) og Geir Hjelkerud (hovedtillitsvalgt SpareBank 1 Gruppen AS).

Risikoutvalgets sekretær er Brigitte Ninauve (SpareBank 1 Gruppen AS).

Risikoutvalget har egen instruks vedtatt av styret. Risikoutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret og skal bidra til at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Risikoutvalget skal overvåke den samlede risiko og vurdere om konsernets styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivået og omfanget av virksomheten. Risikoutvalget har ikke selvstendig beslutningskompetanse.

Risikoutvalget har holdt syv møter i perioden april 2022 til og med mars 2023.

RISIKOUTVALGETS FOKUSOMRÅDER

Risk management og internkontroll:

- Gjennomgå risikostyring og compliance i konsernet
- Forstå områder identifisert som nøkkelrisiko (key risk)
- Vurdere effektiviteten av etablerte kontroller
- Mislighetsrisiko
- Omorganisering i konsernet
- Kapitaloptimalisering

Intern revisjon:

- Fastsette arbeidsoppgaver, rapporteringslinje og angi ressurser
- Diskutere omfanget av intern revisjonen
- Komme med innspill på fokusområder
- Vurdere effektiviteten
- Følge opp anbefalinger fra intern revisjon

I tillegg til faste saker har utvalget behandlet følgende saker:

Konvertering av gjeld til egenkapital

Solvens II rapportering og aktuarfunksjonens årsrapport.

GODTGJØRELSESUTVALGET

I SpareBank 1 Gruppen AS er det etablert et godtgjørelsesutvalg, som skal bestå av minst tre styremedlemmer som alle er uavhengige av selskapets ledelse. Ett av medlemmene skal være valgt representant for de ansatte. Styret oppnevner utvalgets leder. Utvalgsmedlemmene oppnevnes årlig for ett år av gangen. Rammer for utvalgets arbeid er beskrevet i styreinstruksen vedtatt av styret i SpareBank 1 Gruppen AS.

Godtgjørelsesutvalget består av fire styremedlemmer og ledes av styrets leder. I 2022 har Godtgjørelsesutvalget bestått av:

Perioden fra om med 28. april 2021 til og med 27. april 2022:

- Liv Bortne Ulriksen (leder av utvalget), Mette Nord, Arild Bjørn Hansen og Karolina Lindqvist.

Fra og med 28. april 2022

- Richard Heiberg (leder av utvalget), Mette Nord, Arild Bjørn Hansen og Karolina Lindqvist

Administrasjonen har i 2022 ivaretatt sekretærfunksjonen ved HR-direktør Tor Espen Borgersen.

Det har vært gjennomført tre møter i godtgjørelsesutvalget i 2022. Saker som er behandlet i utvalget er: innstilling på lønn og lønnsrelaterte goder til administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS og gjennomgang av konsernets godtgjørelsesordning.

SpareBank 1

